

**Analyseinstitut for Forskning.
Offentligt forskningsbudget 2000
Forskningsstatistik**

Statistikken er udgivet af:
Analyseinstitut for Forskning
Finlandsgade 4
8200 Århus N
Tlf. 8942 2394
Fax 8942 2399
E-mail: afsk@afsk.au.dk

Publikationen kan rekvireres hos
Analyseinstitut for Forskning
(pris 100 kr.).

Publikationen kan også hentes på
Analyseinstitut for Forsknings hjemmeside:
www.afsk.au.dk

Tryk: CC PRINT 92 APS
Oplag: 1.500
ISBN: 87-90698-33-9

Grafisk opsætning: NewCom

Offentligt forskningsbudget 2000

Forord

Med denne publikation foreligger »Offentligt forskningsbudget 2000.

Af publikationen fremgår det, at de offentlige bevillinger til forskning i 2000 er på 10,9 milliarder kroner, hvilket er på niveau med 1999 målt i løbende priser. Målt i faste priser (2000) er der derimod tale om et fald på 0,3 milliarder.

Forskningsbevillingerne blev i perioden 1994 til 2000 forøget med 3,5 milliarder i løbende priser, hvilket svarer til en gennemsnitlig vækst på 6,8 i løbende priser. Målt i faste priser er der tale om en stigning på 2,3 milliarder.

Sammenlignet med de offentlige forskningsmidlers andel af BNP i andre lande har Danmarks øgede investering i forskning i perioden 1993-1999 betydet, at Danmark på trods af stagnationen fra 1999 til 2000 befinder sig på et niveau, der er sammenligneligt med gennemsnittet for Europa.

Publikationen er udarbejdet af Analyseinstitut for Forskning på vegne af Forskningsministeriet. Forskningsleder Valdemar Smith har i samarbejde med forskningsassistent Bettina Damm og studentermedhjælp Peter Christopher Bason stået for dataindsamling og tilpasning af tekst.

Århus, juli 2000
Karen Siune
Direktør

Indholdsfortegnelse

Offentlige midler til forskning og udvikling 1992-2000	7
Indholdet af det offentlige forskningsbudget	7
De samlede offentlige FoU-midler	8
Finanslovens forsknings- og udviklinger	10
Midler fra internationalt forskningssamarbejde	11
Amter og kommuner	12
Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden	12
Offentlige forskningsmidler i Danmark og andre EU-lande	13
Sammenfatning	16
De offentlige forskningsmidler fordeling	16
FoU-bevillingernes fordeling på ministerområder	16
Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagende hovedsektor	20
FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål	22
Program- og basisbevillinger	25
FoU-bevillingernes fordeling på bevillingsart	27
Sammenfatning	28
Beskrivelse af forsknings- og udviklingsindsatsen på de forskellige ministerområder	29
§ 6. Udenrigsministeriet	29
§ 8. Økonomiministeriet	30
§ 12. Forsvarsministeriet	31
§ 14. By- og Boligministeriet	31
§ 15. Socialministeriet	32
§ 16. Sundhedsministeriet	33
§ 17. Arbejdsministeriet	34
§ 19. Forskningsministeriet	35
§ 20. Undervisningsministeriet	37

§ 21. Kulturministeriet	38
§ 23. Miljø- og Energiministeriet	39
§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	41
§ 26. Erhvervsministeriet	43
§ 28. Trafikministeriet	44
Bilag A - Tabeller	47
Bilag B - Tilskudspulje	61
Bilag C - Vejledning	62
Bilag D - Dokumentation for beregninger med videre	70

Offentlige midler til forskning og udvikling 1992-2000

Indholdet i det offentlige forskningsbudget

Nærværende publikation er en opgørelse over de samlede offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU). Statistikken udarbejdes hvert år af Analyseinstitut for Forskning på baggrund af indberetninger fra ministerier, fonde og andre offentlige myndigheder med ansvar for FoU-aktiviteter.

Forskningsbudget-statistikken som præsenteres her skal således ses i sammenhæng med den samlede forskningsstatistik, der yderligere består af to publikationer: »Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor« og »Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde«. Disse tre publikationer komplementerer hinanden, og kortlægger hver især FoU-indsatsen i Danmark ud fra forskellige vinkler og på forskellige stadier af FoU-processen, jf. boks 1.1.

Det offentlige forskningsbudget er baseret på bevillingstal og budgetter, og bliver dermed »fremadskuende«, til forskel fra »Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor« og »Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde« som nærmere er bagudskudende, idet de er at sammenligne med »FoU-regnskaber«, der måler de faktiske FoU-aktiviteter i en given periode og de udgifter, der er forbundet med aktiviteterne. Det offentlige forskningsbudget viser således bevillingshavers intentioner med den enkelte FoU-bevilling, men siger ikke noget om de faktiske aktiviteter og det faktiske forbrug til FoU på

de enkelte finanslovskonti med videre. Til gengæld giver det offentlige forskningsbudget et overblik over, hvordan de offentlige FoU-bevillinger fordeles på forskningsformål, institutionstyper og en række andre variable.

Det skal dog nævnes, at der er foretaget en sammenligning af den danske offentlige FoU-indsats med indsatsen i en række europæiske lande. Denne analyse må betegnes som bagudskuende, if. ovenstående, idet den er baseret på data der vedrører afholdte udgifter i Danmark og de pågældende lande. Dette er nødvendigt, da de relevante data og statistikker ikke er til rådighed i de øvrige lande som Danmark sammenlignes med.

Det bør også bemærkes, at alle tre nævnte statistikpublikationer er baserede på input-siden af FoU-processen. Det vil sige, at de måler bevillinger, udgifter og årsværk, der anvendes på FoU, men ikke de resultater, der kommer ud af forskningen. Dertil kræves en outputbaseret statistik, for eksempel i form af citationsindeks, opgørelser over antallet af forskningspublikationer, patenter med videre. En komplet FoU-statistik bør således ideelt set omfatte hele forskningens »fødekæde«, fra bevillinger over faktiske udgifter og aktiviteter til indikatorer for forskningens og udviklingens resultater. Til dato er der imidlertid ikke udviklet outputbaserede statistikker, der giver et dækkende billede af FoU-aktiviteternes resultater i den offentlige sektor.

Boks 1.1. Oversigt over FoU-statistik i Danmark

Publikation	Offentlige forskningsbudget	Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor	Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde	Output-baserede statistikker
Måleparametre	FoU-bevillinger	Udgifter til FoU FoU-årsværk FoU-personale	Udgifter til FoU FoU-årsværk FoU-personale	<ul style="list-style-type: none"> • Patenter • Innovationer • Inventioner • Citations-indeks • Artikeludgivelser
Udgivelsessted	Analyseinstitut for Forskning	Analyseinstitut for Forskning	Analyseinstitut for Forskning	-
Udgivelses-frekvens	Årligt	Hvert andet år	Hvert andet år	-
Perspektiv	Fremadrettet	Bagudrettet	Bagudrettet	Bagudrettet
Input-/output baseret	Input	Input	Input	Output

Anm: De stiplede linier angiver, at de outputbaserede statistikker ikke er en integreret del af den øvrige forskningsstatistik.

De samlede offentlige FoU-midler

Det offentlige forskningsbudget indeholder som nævnt en opgørelse over de samlede offentlige midler, som forventes at blive anvendt til forskning og udvikling (FoU). De offentlige midler stammer fra flere forskellige kilder, og ved opgørelsen af det offentligt forskningsbudget medtages følgende finansieringskilder:

- Finanslovsbevillinger
- Midler fra internationalt FoU-samarbejde
- Kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger
- Midler fra Danmarks Grundforskningsfond
- Midler fra VækstFonden

De samlede midler til forskning og udvikling er i 2000 på 10,9 mia. kr., hvilket betyder, at FoU-

midlerne er faldet med 2,6 procent i forhold til 1999. Som det ses af figur 1.1 udgør finanslovsbevillingerne langt størstedelen af de samlede offentlige midler (81,5 procent), mens internationale bevillinger og kommunale og amtskommunale bevillinger udgør henholdsvis 6,1 procent og 7,5 procent. Resten stammer fra Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden.

Faldet i offentligt forskningsbudget fra 1999 til 2000, som er på 288,2 mio. kr. målt i 2000-priser, kan hovedsageligt henføres til Finanslovens FoU-bevillinger og bevillinger fra VækstFonden, der forventes at falde med henholdsvis 184 mio. kr. og 134,1 mio. kr. Det er andet år i træk, at finanslovens FoU-bevillinger falder.

Tabel 1. Offentlige midler til FoU - Bruttoudgiftsbevilling fordelt på finansieringskilder 1992-2000, mio. kr. i 2000 priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. vækst p.a. 92-00, pct.
Finanslovsbevillinger	6842,5	6963,2	7026,1	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	3,3
Internationale forskningsbevillinger	634,2	584,7	610,1	622,6	642,2	694,4	670,2	637,0	665,0	0,6
Kommunale og amtskommunale midler	499,4	521,5	541,6	727,6	745,5	760,4	784,3	825,3	812,8	6,3
Danmarks Grundforskningsfond	0,0	22,7	165,3	177,1	196,5	218,9	262,1	250,1	264,5	8,1
VækstFonden	14,2	288,8	215,1	272,4	316,4	227,5	201,4	399,6	265,5	-1,2
I alt	7990,3	8381,1	8558,2	9499,4	10318,1	10704,5	10972,5	11156,5	10868,3	3,9

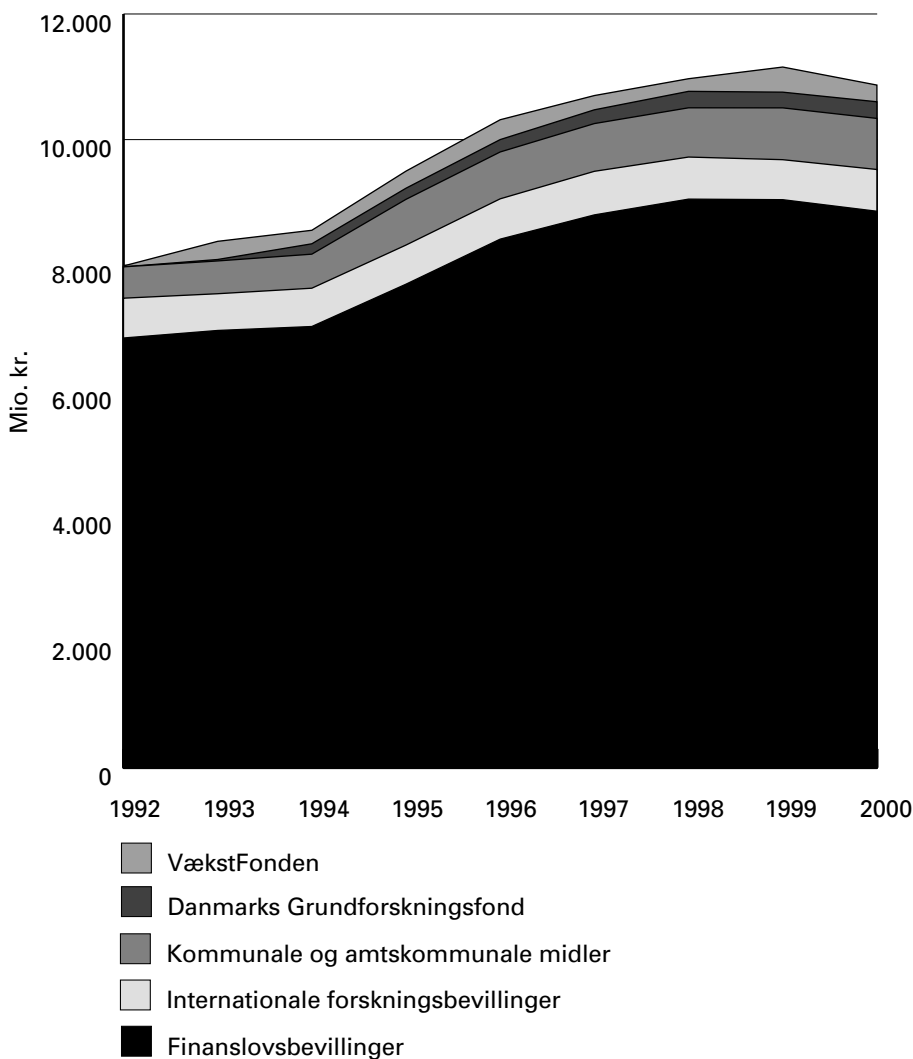
Note: Gns. Væksten for Danmarks Grundforskningsfond er beregnet for perioden 94-2000 og gns. væksten for VækstFonden er beregnet for perioden 93-2000

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Set i det lidt længere perspektiv er de samlede offentlige midler til FoU imidlertid steget. I perioden 1992-2000 steg de offentlige midler til FoU således med 36 procent, hvilket svarer til en

årlig gennemsnitlig stigning på 3,9 procent, og bortset fra 1999 til 2000 har midlerne været stigende hvert år siden 1992.

Figur 1.1 Offentlige midler til FoU, 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Fokuseres der på hele perioden 1992-2000 kan udviklingen i det offentlige forskningsbudget dog hovedsageligt henføres til ændringer i finanslovsbevillingerne. Således kan godt 70 procent af den samlede vækst i perioden 1992 til 2000 forklares ved stigende finanslovsbevillinger. Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden er kommet til i den mellemliggende periode og har tilsammen tegnet sig for knap 18 procent af væksten. Figur 1.1 illustrerer størrelsen på de fem finansieringskilders bidrag til den samlede vækst i forskningsbudgettet.

Det er i sagens natur, at tallene i det offentligt forskningsbudget i høj grad må baseres på skøn. Dette gælder såvel midlerne på finansloven som de øvrige offentlige midler. De midler, som ikke er på finansloven, må imidlertid anses for at være lidt mere usikre end tallene vedrørende finanslovsbevillingerne, hvilket hænger sammen med forskelle i indsamlings- og beregningsmetoderne, jævnfør dokumentationen i bilag D.

Nedenfor gennemgås de enkelte finansieringskilder. Denne publikation vil overvejende beskæftige sig med finanslovsbevillingerne, idet

der ikke foreligger oplysninger på et tilstrækkeligt detaljeret niveau til at foretage nærmere budgetmæssige analyser af de øvrige aktiviteter.

Finanslovens forsknings- og udviklingsbevillinger

I nærværende afsnit behandles hovedtrækkene i finanslovens FoU-bevillinger. Derudover vil kapitel 2 nærmere belyse finanslovsmidlernes fordeling, mens der i kapitel 3 gives en nærmere beskrivelse af finanslovsbevillingerne på de enkelte ministerområder.

Størsteparten af de offentlige bevillinger til forskning og udvikling er bevillinger over finansloven. Således var de budgetterede midler til forskning og udvikling i 2000 på 8860,5 mio. kr., jf. tabel 1.2, der viser udviklingen i finanslovens bevillinger siden 1992.

Mens finanslovens FoU-bevillinger har været stigende i en årrække, har de seneste to år udvist et fald. I perioden 1995-96 har der været tale om en kraftig realvækst på op imod 10 procent om året, mens væksten i årene 1997 og 1998 var noget mere moderat. I 1999 falder finanslovsbevillingerne til FoU med 0,1 procent, og i 2000 er faldet på 2,0 procent. Den aftagende vækst i de

seneste år er blandt andet en konsekvens af den kraftige udbygning af den offentlige forskning i 1995-1997 og en konsekvens af de besparelser, der er blevet pålagt det samlede offentlige budget i de seneste år.

I budgetoverslagsårene, 2001-2003 falder FoU-bevillingerne med mellem 4,6 og 11,1 procent per år. Denne nedgang er ikke direkte udtryk for, at forskningsaktiviteten er faldende. Derimod skyldes faldet i budgetoverslagsårene hovedsageligt, at tidsbegrænsede bevillinger såsom forskningsprogrammer afsluttes, og at de pågældende ministerier endnu ikke har taget stilling til, hvilke nye programmer, der skal iværksættes fremover.

FoU-bevillingerne er baseret på skøn, hvorfor der er knyttet en vis grad af usikkerhed til tallene, og denne grad af usikkerhed vil være stigende i budgetoverslagsårene.

Tabel 1.2 Finanslovens FoU-bevillinger 1992-2003, mio. kr. i 2000 priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Drift og tilskud	6704,9	6737,1	6800,5	7550,4	8176,4	8225,2	8619,8	8517,1	8297,1	7961,1	7364,9	6672,2
Anlæg	137,6	226,1	225,6	149,4	241,1	578,1	434,7	527,5	563,4	495,3	438,3	261,9
Bruttoudgifter i alt	6842,5	6963,2	7026,1	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	8456,4	7803,2	6934,1
Indeks 100 = 2000	77,2	78,6	79,3	86,9	95,0	99,4	102,2	102,1	100,0	95,4	88,1	78,3
Årlig ændring, pct.	-4,6	1,8	0,9	9,6	9,3	4,6	2,9	-0,1	-2,0	-4,6	-7,7	-11,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

Anm: 2001-2003 er budgetoverslag.

Finanslovens bevillinger til FoU omfatter både drifts- og tilskudsbevillinger samt anlægsbevillinger. Tabel 1.2 viser, at drifts- og tilskudsbevillingerne tilsammen tegner sig for 8297,1 mio. kr. mens anlægsbevillinger udgør 563,4 mio. kr. i 2000. Fra 1999 til 2000 er drifts- og tilskudsbevillinger faldet med 2,5 procent, mens anlægsbevillingerne er steget med 6,8 procent, hvilket som nævnt indebærer et samlet fald i finanslovsbevillingerne på 2,0 procent.

Drifts- og tilskudsbevillingerne i 2000 udgør 93,6 procent af finanslovens samlede FoU-bevillinger.

Driftsbevillinger dækker over udgifter til løn, vedligeholdelse og øvrige driftsudgifter forbundet med opretholdelse af forskningsaktiviteter på forskningsinstitutioner, universiteter med videre. Tilskudsbevillingerne er bevillinger, der er givet direkte som tilskud til forskningsaktiviteter. For at undgå dobbelttælling er tilskudsbevillingerne som hovedregel regnet med hos den primære tilskudsgiver, men ikke hos den udførende institution. Af samme årsag er FoU-bevillingerne på finansloven opgjort eksklusiv institutionernes eksterne bevillinger (indtægtsdækket virksomhed, indtægtsgivende forskningsvirksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter).

Anlægsbevillingerne dækker over anlægsprojekter, for eksempel bygninger, laboratoriefaciliteter med videre, der tilknytter sig til forskningsaktiviteterne. Anlægsbevillingerne har et noget mindre jævnt udviklingsforløb end drifts- og tilskudsbevillingerne, hvilket skyldes, at anlægsprojekter i sagens natur er tidsbegrænsede. Derfor vil anlægsmidlerne ofte bevilges for en kortere periode.

Oplysningerne om finanslovens FoU-bevillinger er baseret på indberetninger fra de bevilgende ministerier. Disse data har karakter af budgetoplysninger, der hverken hjemler afholdelse af udgifter eller begrænser de disponerede myndigheders bevillingsanvendelse. Derimod afspejler tallene bevillingshavers intentioner på bevil-

lingstidspunktet og kan anvendes til at sige noget om, hvordan finanslovsbevillingerne til FoU prioriteres.

Midler fra internationalt forskningssamarbejde

Under overskriften internationalt forskningssamarbejde hører EUs rammeprogrammer, samt Nordisk Ministerråds bevillinger til forskningsrelaterede formål.

Midler fra EU's rammeprogrammer for forskning og teknologisk udvikling udgør langt størstedelen af midlerne fra offentligt internationalt forskningssamarbejde, og der skønnes kanaliseret cirka 603 mio. kr. til dansk forskning i 2000, hvilket udgør en stigning på 1,8 procent i forhold til 1999, jf. tabel 1.3.

Tabel 1.3 Midler fra internationalt forskningssamarbejde 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Mio. kr.									
EUs rammeprogram	566,6	527,0	555,0	563,7	580,3	640,3	624,3	593,0	603,5
Nordisk ministerråd	67,6	57,8	55,1	58,9	61,9	54,1	45,9	44,0	61,5
I alt	634,2	584,8	610,1	622,6	642,2	694,4	670,2	637,0	665,0
Årlig ændring pct.									
EUs rammeprogram	5,6	-7,0	5,3	1,6	2,9	10,3	-2,5	-5,0	1,8
Nordisk ministerråd	-8,3	-14,6	-4,6	6,9	5,0	-12,5	-15,1	-4,3	39,9
I alt	3,9	-7,8	4,3	2,1	3,1	8,1	-3,5	-5,0	4,4

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger
 Note: Danmarks andel af EU-midlerne i 1992-1997 er realiserede tal

Udgangspunktet for skønnet over EU-midlerne til forskning og udvikling i 2000 er EU's forskningsbudget, hvor danske ansøgere, på baggrund af tidligere undersøgelser, forventes at modtage omkring 3 procent af midlerne. Til sammenligning bidrager Danmark med cirka 2 procent af EU's samlede budget.

I perioden frem til 1997 har der været jævnt stigende forskningsbevillinger i EU, men denne udvikling er vendt til et mindre fald i de sidste par år, bortset fra år 2000 hvor bevillingerne er steget igen. Da den procentuelle andel til Danmark er skønnet uændret i perioden, medfører dette en stagnation i EU-midlernes bidrag til det offentlige forskningsbudget.

Danmarks andel af Nordisk Ministerråds bevillinger til forsknings- og teknologirelaterede formål

forventes i år 2000 at stige. Nordisk Ministerråds forskningsbevillinger i 2000 er således budgetteret til cirka 246 mio. kr.

Dette beløb er fordelt på fire kategorier:

1. Nordisk Industrifond.
2. Nordisk Forskeruddannelsesakademi (NorFa).
3. Diverse forsknings- og udredningsinstitutioner under Nordisk Ministerråd.
4. Tidsbegrænsede programmer.

Nordisk Industrifond støtter fællesnordiske forskningsprojekter og programmer inden for teknisk videnskab og industriel udvikling, der skal bidrage til at frembringe internationalt konkurrencedygtige produkter, processer og serviceydelser.

Der er i alt cirka 20 forsknings- og udredningsinstitutioner under Nordisk Ministerråd. Disse mere eller mindre forskningsprægede institutioner er meget uensartede i formål, struktur og opbygning. Det skønnes at Danmark vil deltage i aktiviteter for omkring 62 mio. kr. i 2000, hvilket udgør en markant stigning i forhold til 1999, nemlig på 40 procent.

Set over hele perioden har forskningsbevillinger fra Nordisk Ministerråd udvist en faldende tendens. Denne udviking afspejler dels generelt faldende budgetter i Nordisk Ministerråd, og dels at flere FoU-aktiviteter i 1997 blev udfaset af ministerrådets budget. Enkelte blev derefter videreført i nationalt regi.

Amter og kommuner

De kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger skønnes på baggrund af forskningsstatistikens oplysninger (»Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor, 1995« og »Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde,

1995«) samt den Kommunale Budgetoversigt. Som vist i tabel 1.4 lå FoU-bevillingerne på ca. 500 mio. kr. frem til 1994, for derefter at stige til 728 mio. kr. i 1995. Årsagen til den kraftige stigning i 1995 var først og fremmest, at Rigshospitalet blev overført fra Sundhedsministeriet til Hovedstadens Sygehusfællesskab pr. 1. januar 1995.

Den absolut væsentligste andel - ca. 90 procent - af de amtskommunale FoU-bevillinger vedrører da også aktiviteter i tilknytning til sundhedssektoren, dels på hospitaler og dels på særlige institutioner, for eksempel DSI - Institut for Sundhedsvæsen. Endvidere omfatter en del af bevillingerne store institutioner såsom Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF). Endelig finansieres FoU-aktiviteter i forbindelse med lokal museumsvirksomhed med videre.

I 2000 skønnes (amts)kommunale forskningsbevillinger til 812,8 mio. kr. Skønnet er baseret på den generelle udgiftsvækst i den kommunale sektor, jf. Kommunal Budgetoversigt, december 1999.

Tabel 1.4 FoU-bevillinger i amter og kommuner 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Mio. kr.	499,4	521,5	541,6	727,6	745,5	760,4	784,3	802,0	812,8
Årlig ændring, pct.	4,4	4,4	3,8	34,3	2,5	2,0	3,1	2,3	1,3

Note: Se beregningen i appendiks i afsnittet Bevillinger uden for finansloven

Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden

Danmarks Grundforskningsfond blev etableret i oktober 1991 med det formål at støtte forskning på internationalt niveau. Fonden har gjort dette gennem oprettelse af en række forskningscentre

indenfor både nye og eksisterende grundforskningsmiljøer. Fonden har en grundkapital på 2,2 mia. kr. og forventer at uddele cirka 264,5 mio. kr. i 2000, mod 250,1 mio. kr. i 1999.

Tabel 1.5 FoU-bevillinger i Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Mio. kr.									
Danmarks Grundforskningsfond	0,0	22,7	165,3	177,1	196,5	218,9	262,1	250,1	264,5
VækstFonden	14,2	288,8	215,1	272,4	316,4	227,5	201,4	399,6	265,5
I alt	14,2	311,6	380,4	449,4	513,0	446,4	463,5	649,7	530,0
Årlig ændring, pct.									
Danmarks Grundforskningsfond	-	-	627,0	7,1	11,0	11,4	19,7	-4,6	5,8
VækstFonden	-	1930,3	-25,5	26,6	16,2	-28,1	-11,5	98,4	-33,6
I alt	-	2090,2	22,1	18,1	14,1	-13,0	3,8	40,2	-18,4

Note: Se beregningen i appendiks i afsnittet Bevillinger uden for finansloven

Årsagen til væksten fra 1997-99 i Danmarks Grundforskningsfonds uddelinger er, at fonden i 1997 oprettede yderligere ni centre. Disse nye centre begyndte arbejdet, mens samtlige af fondens 23 tidligere oprettede centre stadig var i gang. Fondens uddelinger har derfor siden 1997 været de hidtil største. 7 af de oprindelige 23 centre er nu lukket, men i 2001 vil endnu et antal nye centre blive igangsat.

Folketingets vedtagelse af et nyt lovgrundlag for Grundforskningsfonden (LB 1091 af 29. december 1997) tillader uddelinger, der overstiger realforrentningen af fondens grundkapital. Dermed vil fondens grundkapital gradvist blive reduceret, ifølge loven dog maksimalt op til 50 pct. i perioden indtil 2006. Fondens årlige uddelinger indtil 2006 forventes at blive i størrelsesordenen 225-275 mio. kr., og med mindre fonden tilføres ny kapital, vil bidraget til det offentlige forskningsbudget herefter blive kraftigt reduceret.

VækstFonden blev etableret i 1992 efter ønske fra blandt andet erhvervslivet og dets organisationer. Fonden, der har en grundkapital på cirka 2 mia. kr., kan yde risikovillig finansiering til især små og mellemstore virksomheders udviklingsaktiviteter og eksportmarkedsprojekter. Fonden forventer i 2000 at finansiere projekter i størrelsesordenen 266 mio. kr. mod cirka 400 mio. kr. i 1999.

Det skal understreges, at VækstFondens udbetalinger sker i form af lån. Udbetalingerne (brutto) er endvidere forskellige fra summen af årets lånetilsagn, der normalt gives for en flerårig periode.

Af tabel 1.5 fremgår, at over perioden 1992-2000 er Danmarks Grundforskningsfonds midler til

forskning og udvikling vokset. For VækstFonden ses et midlertidigt fald i 1997 og 1998. De beskedne beløb i 1992/1993 hænger sammen med, at det var de første år, fondene udbetalte midler til FoU.

Offentlige forskningsmidler i Danmark og andre EU-lande

I »Offentligt forskningsbudget 1998« blev der foretaget en benchmarking af de offentlige forskningsmidlers andel af BNP i Danmark og en række EU-lande i årene 1991 til 1997. Analysen i »Offentligt Forskningsbudget 1999« var identisk med 1998-udgaven, idet publikationen som analysen var baseret på, Eurostats »Research and Development, Annual Statistic 1998«, ikke var udkommet i en 1999-udgave inden redaktionens slutning. Nærværende analyse må således også baseres på sidste års Eurostat-publikation (1999), hvilket muliggør en analyse op til og med 1998. I den forbindelse bemærkes det, at visse tal for 1997 er blevet opdateret af Eurostat, hvilket afspejles her. Desuden mangler enkelte data for Danmark i Eurostat-publikationen fra 1999, så tallet for det totale forskningsbudget for Danmark er hentet fra publikationen »Offentligt forskningsbudget 1999«, og tallet for de civile offentlige FoU-bevillinger er beregnet på baggrund af et simpelt gennemsnit af forholdet mellem det totale forskningsbudget og de civile offentlige FoU-bevillinger i perioden 1991 til 1997.

Tabel 1.6 Offentlige forskningsmidler i Danmark og i udvalgte EU-lande i pct. af BNP 1992-1998

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
EUR15	0,92	0,90	0,85	0,84	0,82	0,79	0,77
Danmark	0,71	0,67	0,70	0,75	0,76	0,75	0,76
Finland	1,05	1,09	1,03	1,01	0,97	1,13	1,12
Frankrig	1,29	1,27	1,21	1,13	1,10	1,05	1,00
Holland	0,85	0,83	0,79	0,79	0,80	0,82	0,79
Italien	0,80	0,69	0,63	0,62	0,59	0,62	0,59
Storbritannien	0,84	0,86	0,78	0,79	0,78	0,75	0,72
Sverige	1,28	1,29	1,20	1,18	1,16	-	0,84
Tyskland	1,01	0,99	0,93	0,91	0,91	0,86	0,84

Kilde: Research and Development - Annual Statistics 1999 (Eurostat), tabel 1, side 57 og tabel 41 side 167.

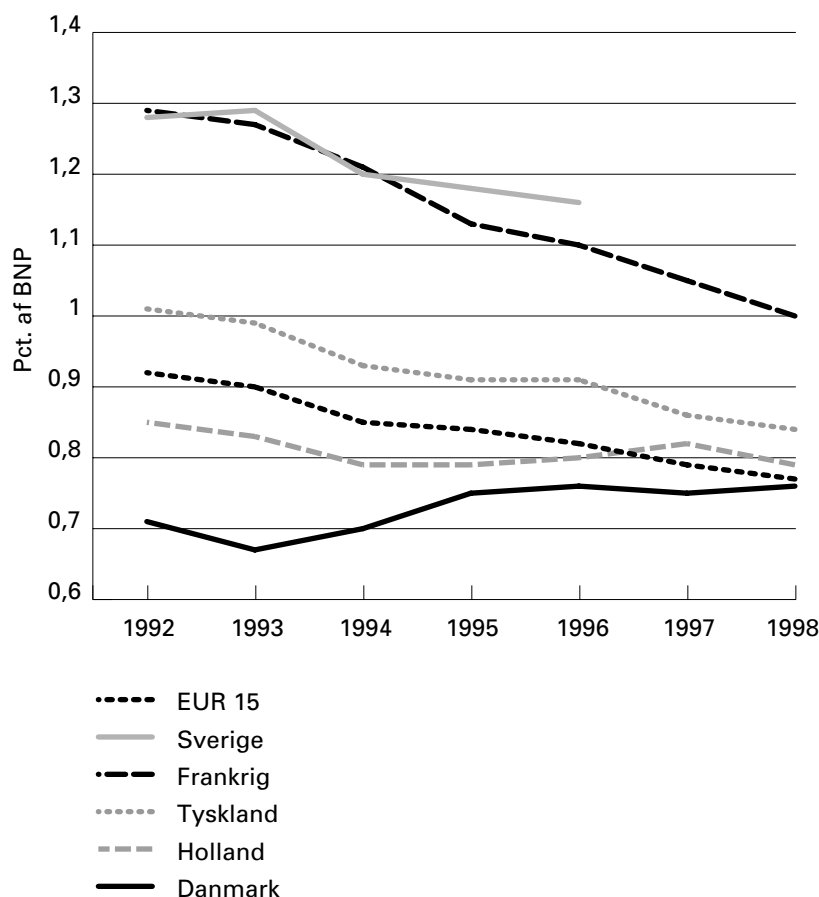
Tabel 1.6 og figur 1.2 illustrerer de offentlige forskningsmidlers andel af BNP i Danmark og en række EU-lande. De senere års vækst i de offentlige forskningsbevillinger har betydet, at Danmark har nærmet sig EU-gennemsnittet med hensyn til omfanget af de offentlige forskningsmidler til trods for, at der har været en relativt kraftig BNP-vækst i Danmark i samme periode.

Som det fremgår af tabellen, har de offentlige forskningsmidler i Danmark generelt været stigende som andel af BNP siden 1993, omend væksten er stagneret i de senere år. Denne udvikling dækker som før omtalt over at der har været

en relativt kraftig BNP-vækst i samme periode, hvorfor de offentlige forskningsmidler er steget kraftigt i absolutte tal i perioden.

Af figur 1.2 fremgår videre, at Danmark har haft et vist efterslæb sammenlignet med EU-gennemsnittet helt frem til 1998, hvor de danske forskningsbevillinger er nogenlunde på niveau med de øvrige EU-landes. Hvor væksten i forskningsbevillingernes andel af BNP ikke har været nævneværdig i Danmark, har der været tale om en markant reduktion i visse af de øvrige EU-lande, som har trukket det samlede EU-gennemsnit nedad.

Figur 1.2 Offentlige forskningsmidler i Danmark og udvalgte EU-lande i pct. af BNP 1992-1998

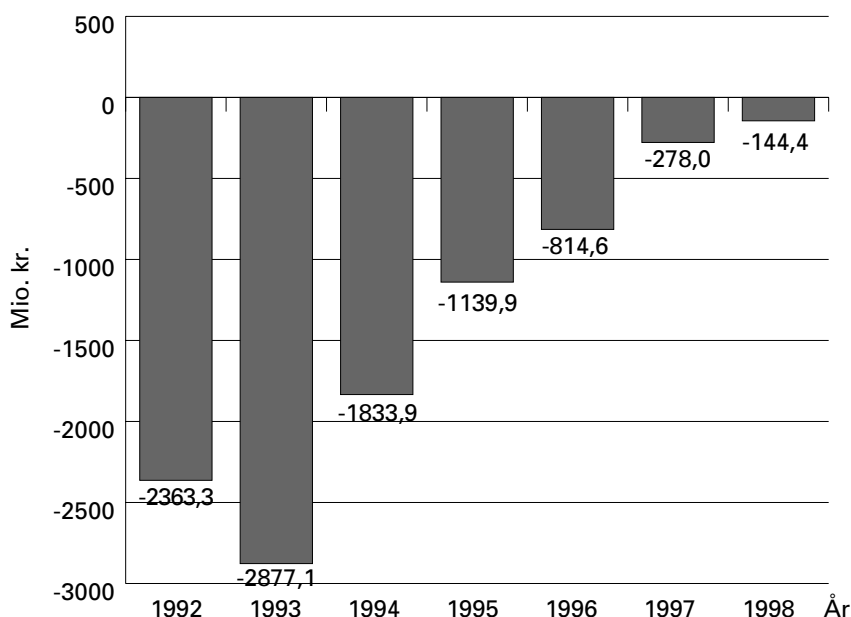
Kilde: Research and Development - Annual Statistics 1999 (Eurostat), tabel 1, side 57 og tabel 41 side 167.

Forskellen i omfanget af de offentlige FoU-midler i Danmark og EU er illustreret i figur 1.3. Figuren viser Danmarks årlige efterslæb omregnet til millioner kroner (2000-priser). For eksempel skulle Danmarks offentlige forskningsbudget have været 2,8 milliarder kroner større i 1993, hvis det skulle svare til EU-gennemsnittet. Som vist i figuren går det imidlertid den rigtige vej efter 1993, og efterslæbet er næsten væk i 1998,

hvor Danmark kun ligger lidt under gennemsnittet for de øvrige EU-lande.

Der er imidlertid stadig en række EU-lande, som anvender en markant større andel af BNP på offentlig forskning. Finland og Frankrig kanaliserer begge mindst 1 procent af deres BNP til offentlig forskning, mens Danmark kun anvender 0,76 procent, (se tabel 1.6).

Figur 1.3 Danmarks efterslæb i forhold til EU-gennemsnittet målt i mio. kr. 2000-priser

Kilde: Research and Development - Annual Statistics 1999 (Eurostat), tabel 1, side 57 og tabel 41 side 167.

En væsentlig årsag til de høje offentlige forskningsbevillinger i en række af de lande vi sammenligner os med, er FoU-aktiviteter i tilknytning til forsvaret. I tabel 1.7 er tallene korrigeret

for forsvarrets FoU-bevillinger. I en sådan opgørelse af civile offentlige forskningsbevillinger klarer Danmark sig væsentligt bedre i konkurrencen med de øvrige EU-lande.

Tabel 1.7 Civile offentlige forskningsmidler i Danmark og udvalgte EU-lande i pct. af BNP 1992-1998

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
EUR15	0,74	0,73	0,69	0,70	0,68	0,66	0,65
Danmark	0,71	0,67	0,70	0,75	0,76	0,74	0,76
Finland	1,03	1,07	1,01	0,99	0,95	1,11	1,10
Frankrig	0,83	0,85	0,81	0,79	0,77	0,76	0,75
Holland	0,82	0,80	0,76	0,76	0,77	0,80	0,77
Italien	0,74	0,63	0,57	0,56	0,57	0,59	0,57
Storbritannien	0,50	0,49	0,48	0,51	0,49	0,45	0,43
Sverige	0,97	0,99	0,97	0,93	0,92	-	0,78
Tyskland	0,91	0,91	0,85	0,83	0,82	0,78	0,76

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Research and Development - Annual Statistics 1999 (Eurostat), tabel 1, 2 og 41

Hvor Danmarks civile offentlige FoU-bevillinger fortsat udgør 0,76 procent af BNP, er EU-gennemsnittet således faldet til 0,65 procent af BNP. I Storbritannien udgør forsvarsrelaterede FoU-bevillinger 0,29 procent, mens andelen i Frankrig er 0,25 procent, denne andel er dog for begge landes vedkommende faldet i forhold

til 1997, hvor andelen var hhv. 0,30 og 0,29 procent.

Opgøres kun de civile offentlige FoU-bevillinger er det kun Finland, Sverige og Holland, som anvender en større del af BNP på offentlig forskning end i Danmark.

Sammenfatning

Det samlede offentlige forsknings- og udviklingsbudget skønnes at udgøre 10,9 milliarder kroner i år 2000 mod 11,2 milliarder kroner i 1999 målt i 2000-priser, hvilket giver et fald i FoU-bevillingerne på 2,6 procent. Faldet i det offentlige forskningsbudget kan hovedsageligt henføres til reducerede FoU-bevillinger på Finansloven samt faldende (amts)kommunale bevillinger. De samlede offentlige midler til FoU er i perioden fra 1992 til 2000 steget med 36 procent, målt i 2000-priser.

Finanslovsbevillingerne, som udgør 82 procent af det samlede offentlige forskningsbudget, er faldet med 2,0 procent i 2000. I 2000 er bevillingen til forskning og udvikling på finansloven 8860,5 millioner kroner.

I 2000 udgør internationale forskningsmidler 665,0 millioner kroner, hvilket er en stigning på 4,4 procent i forhold til 1999. I 1998 og 1999 faldt de internationale forskningsmidler, men derudover har midlerne været stigende siden 1992. Langt størstedelen af de internationale forskningsmidler består af midler fra EU's rammeprogrammer for forskning og teknologisk udvikling.

I 2000 skønnes (amts)kommunale forskningsbevillinger til 812,8 millioner kroner. Dette er en stigning på 1,3 procent i forhold til 1999. Hovedparten af (amts)kommunale forskningsbevillinger - cirka 90 procent - anvendes til sundhedsrelateret forskning.

Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden bidrager med henholdsvis 264,5 millioner kroner og 265,5 millioner kroner i 2000. Begge fondes midler er siden begyndelsen af 90'erne, hvor uddelingen af midler påbegyndtes, vokset kraftigt.

Danmark har ikke længere et nævneværdigt efterslæb i forhold til de øvrige EU-lande for så vidt angår offentlige forskningsbevillinger.

Danmark anvendte i 1998 0,76 procent af BNP på offentlig forskning. Det svarer til EU-gennemsnittet, om end Frankrig og Finland begge anvender omkring 1 procent af deres BNP på offentlige forskningsbevillinger.

Flere af de lande vi sammenligner os med, anvender en stor del af de offentlige forskningsbevillinger inden for forsvarsområdet. Korrigeres for forsvarsrelaterede FoU-bevillinger ligger Danmark således klart over EU-gennemsnittet.

De offentlige forskningsmidlers fordeling

I det følgende belyses udviklingen i FoU-bevillingerne på finansloven i perioden 1992 til 2000 samt FoU-bevillingernes fordeling på en række variable såsom ministerområde, hovedsektor, forskningsformål, basis- og programmidler samt bevillingsart. Der vil endvidere blive foretaget en sammenligning af forskningsmidlernes fordeling på formål i Danmark og en række EU-lande.

FoU-bevillingernes fordeling på ministerområder

14 ministerier har i 2000 afsat bevillinger til forskning og udvikling. Af tabel 2.1 fremgår

hvorledes FoU-bevillingerne er fordelt mellem ministerierne i perioden 1992 til 2000. Tabellen er konstrueret således, at sammensætningen af forskningsinstitutioner, forskningspuljer med videre på Finansloven for 2000 under det enkelte ministerium udgør sammensætningen af FoU-bevillingen i årene tilbage til 1992. På denne måde har ressortændringerne ingen indflydelse på ændringen i det enkelte ministeriums FoU-bevilling. Ændringer i størrelsen af FoU-bevillingerne mellem ministerierne skyldes alene tilførelsen af nye midler eller afvikling af forskningsaktiviteter.

Tabel 2.1 Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU fordelt på ministerområder 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. vækst p.a. 92-00, pct.
§ 19 Forskningsministeriet	4144,8	4310,7	4062,7	4383,4	5000,5	5405,8	5411,3	5419,9	5184,9	2,8
§ 24 Fødevarerministeriet	583,9	605,6	716,0	713,2	751,9	863,9	868,1	891,6	918,1	5,8
§ 26 Erhvervsministeriet	497,3	353,1	442,1	521,3	546,9	452,2	517,2	509,4	439,3	-1,5
§ 23 Miljø- og Energiministeriet	404,8	388,0	350,2	429,5	452,9	468,8	470,8	475,0	420,7	0,5
§ 21 Kulturministeriet	339,5	411,5	410,2	391,9	407,0	423,7	462,2	442,7	446,5	3,5
§ 20 Undervisningsministeriet	176,4	146,2	158,9	239,5	273,8	334,7	336,7	314,4	342,2	8,6
§ 17 Arbejdsministeriet	51,7	54,0	151,2	237,8	366,2	184,8	273,4	275,0	308,0	25,0
§ 6 Udenrigsministeriet	116,9	143,6	172,9	203,5	202,6	270,5	248,3	235,7	283,6	11,7
§ 16 Sundhedsministeriet	224,1	228,5	228,3	238,9	86,8	87,9	149,9	138,0	124,9	-7,0
§ 14 By- og Boligministeriet	83,0	83,2	85,0	84,8	93,3	89,1	83,4	103,0	135,5	6,3
§ 28 Trafikministeriet	122,6	127,8	126,6	126,5	104,9	91,4	86,0	88,7	95,6	-3,1
§ 15 Socialministeriet	28,1	39,9	47,2	52,8	52,1	57,1	72,4	77,9	92,6	16,1
§ 12 Forsvarsministeriet	41,7	42,7	46,0	47,9	47,9	50,0	50,7	51,1	50,4	2,4
§ 8 Økonomiministeriet	27,7	28,4	28,9	28,9	30,8	23,3	24,1	22,2	18,2	-5,1
I alt	6842,5	6963,2	7026,1	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	3,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Udviklingen i bevillingerne til forskning og udvikling er for flere ministeriers vedkommende forholdsvis stabil fra 1999 til 2000, hvilket afspejles i den samlede FoU-bevilling på finansloven, som er faldet med 2,0 procent. Betragtes de enkelte ministerier såsom By- og Boligministeriet, Socialministeriet, Udenrigsministeriet og Undervisningsministeriet, har de fra 1999 til 2000 opnået forholdsvis store stigninger i FoU-bevillingerne. Økonomiministeriet, Erhvervsministeriet og Miljø- og Energiministeriet har i samme periode oplevet betydelige fald i bevillingerne, på over 10 procent.

Stigningen på 32 procent i By- og Boligministeriets FoU-bevillinger fra 1999 til 2000 er betydelig større end stigningen i andre ministeriers FoU-bevillinger. Den markante stigning fra 1998 til 2000 i ministeriets FoU-bevillinger skyldes hovedsageligt nye initiativer, som skal styrke livs- og funktionsvilkårene i lokalområderne. Initiativet er en følge af ønsket om øget fokus på byer, bymæssige problemer og byudvikling. I den forbindelse er der fra år 2000 bevilget ekstra 25 mio. i programmidler til sociale forhold i forbindelse med byudvikling, således at puljen til byudvikling, som blev oprettet i 1999, nu er oppe på 49 mio.

Socialministeriet har ligeledes opnået en forholdsvis stor stigning i FoU-bevillingerne fra 1999 til 2000. Ministeriets FoU-bevillinger er steget med 19 procent, hvilket hovedsageligt kan tilskrives en stigning i bevillingerne til Socialforskningsinstituttet, herudover kan stigningen tilskrives et rammebeløb til handicappede mv., og endelig en pulje til udviklingen af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked.

Sundhedsministeriet er det ministerium, som har oplevet størst fluktuation i forskningsbevillingerne. I 1996 faldt bevillingerne kraftigt på grund af overflytningen af Rigshospitalet til Hovedstadens Sygehusfællesskab, hvilket medfører at disse midler nu figurerer under det amtskommunale forskningsbudget. Fra 1997 til 1998 medførte en ændret kontering af Sundhedsministeriets analyse- og udredningsvirksomhed en betydelig vækst i forskningsbevillingerne, mens ministeriet i 1999 har det forholdsvis største fald i FoU-bevillingerne med 8 procent. Faldet skyldes hovedsageligt et fald i FoU-bevillingerne til Statens Serum Institut. Igen i år 2000 er bevillingerne faldet og denne gang er det med hele 10 procent. Faldet i år 2000 kan primært tilskrives et fald i et af de større tilskudspuljer som går til udvikling og

analyser vedrørende forebyggende og behandlende dele af sundhedssektoren samt et fald i bevillingerne til Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering, og endelig har der været et lille fald igen i år 2000 i bevillingerne til Statens Serum Institut.

FoU-bevillingerne i Undervisningsministeriet er i 2000 steget med 9 procent, hvilket hovedsageligt kan forklares ved oprettelsen af flere programmer med forsøgsvirksomhed, eksempelvis »Forsøgs- og udviklingsarbejde mv. i forbindelse med folkeskolen som helhed«, på 50 mio. samt at tilskudspuljen »Forsøg og udvikling mv. (Erhvervsrettede ungdomsudd.)« er steget til 101 mio. (se også bilag B for yderligere større tilskudspuljer) og tilsvarende er tilskudspulje til åben uddannelse, udviklingsprojekter mv. (voksen efter- og videreuddannelse) steget til 41 mio. fra 18 mio.

I Udenrigsministeriet steg FoU-bevillingen fra 1996 til 1997, grundet en omallokering indenfor det samlede multilaterale bistandsbudget. I 1999 faldt Udenrigsministeriets FoU-bevillinger med 5 procent, hvilket hovedsageligt kan henføres til aktiviteterne under international ulandsforskning. Størrelsen på bevillinger til international ulandsforskning er en procentvis andel af BNI-skøn, og i 1999 er der foretaget en justering af BNI-skøn, der bevirker, at FoU-bevillinger til international ulandsforskning falder. Tallet for år 2000 viser en stigning på hele 20 procent, hvilket primært kan tilskrives »projekter i Danmark«, som ikke er medtaget i tallene for år 1998 og 1999.

I år 2000 falder Miljø- og Energiministeriets FoU-bevillinger med 11 procent, hvilket hovedsageligt kan henføres til nedlæggelsen af tilskudspuljen »Strategisk miljøforskning 1996-1999«. Der har fra 1999 til 2000 også været et fald i FoU-bevillingerne til Skov- og Naturstyrelsen, til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser, til Miljøstyrelsens »undersøgelses- og udredningsvirksomhed samt oplysning« og endelig til udbygningen af dansk energiforskning og udvikling.

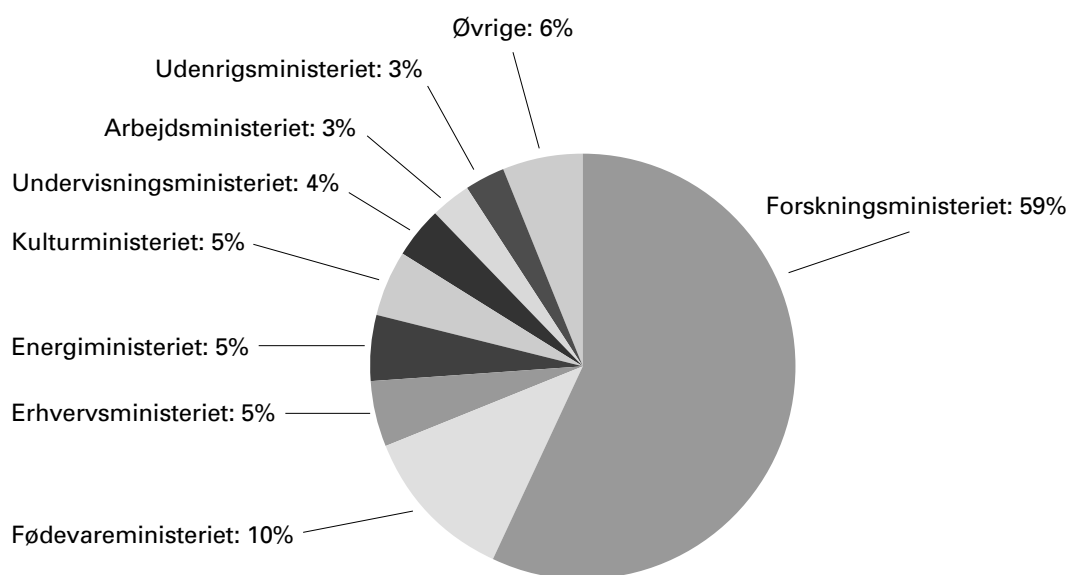
Der er et kraftigt fald på 18 procent i FoU-bevillingerne til Økonomiministeriet, hvilket kan tilskrives et fald i FoU-bevillingerne til Danmarks Statistik.

Arbejdsministeriets bevillinger til FoU steg kraftigt i absolutte tal fra 1994 til 1996, fordi en stigende del af Arbejdsmarkedsrådernes aktivitetspulje blev brugt til især udviklingsaktiviteter. Denne andel blev i 1997 formindsket væsentligt. I 1998 steg Arbejdsministeriets FoU-bevillinger igen som følge af en forøgelse af midlerne til aktiv arbejdsmarkedspolitik. Fra år 1999 til år 2000 stiger Fou-bevillingerne med 12 procent, hvilket primært kan tilskrives oprettelsen af nye tilskudspuljer i forbindelse med forskning og forsøg på arbejdsmarkedsområdet. Derudover opleves en stigning i tilskudspuljerne under Arbejdsmiljøhandlingsplanen 1999, som eksempelvis de sundhedsfremmede arbejdsmiljøinitiativer. Arbejdsmiljøinstitutets FoU-bevillinger er ligeledes steget i perioden fra 1999 til 2000.

Fødevarerministeriets FoU-bevillinger er steget med 3 procent fra 1999 til år 2000, hvilket kan tilskrives en stigning i FoU-bevillingerne til Danmarks Fiskeriundersøgelser, en stigning i FoU-bevillingerne til Danmarks Jordbrugsforskning samt en stigning i tilskudspuljen Produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter. Trafikministeriets bevillinger er fra 1999 til år 2000 steget med 8 procent, hvilket primært kan forklares ved en oprettelsen af nye tilskudspuljer under området »flyvesikringstjeneste, tilsynsforretning, diverse kommerciel virksomhed og fælles centrale administrationsomkostninger«.

FoU-bevillingerne i Erhvervsministeriet har udvist en del fluktuation i de sidste par år. Fra 1996 til 1997 oplevede ministeriet et større fald, som hovedsageligt kan henføres til en mindre bevilling til EUREKA. Herefter steg bevillingen igen, grundet omlægninger på erhvervsfremmeområdet, herunder en ny bevilling til medfinansiering af innovationsmiljøer. I 1999 oplever Erhvervsministeriets igen et mindre fald i bevillingen, som skyldes et fald i den samlede bevilling til området for udvikling af teknologi og kompetence. Fra 1999 til år 2000 falder Erhvervsministeriets FoU-bevillinger med næsten 14 procent, hvilket igen kan tilskrives et fald i FoU-bevillingerne til området for udvikling af kompetence og teknologi, og derudover forekommer der et fald i bevillingerne til området Turisme.

Figur 2.1 Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på ministerområder 2000

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Figur 2.1 illustrerer, hvorledes Finanslovens samlede bevillinger fordeles mellem ministerierne. Ifølge figuren udgør Forskningsministeriets FoU-bevillinger med 59 procent størstedelen af de samlede FoU-bevillinger.

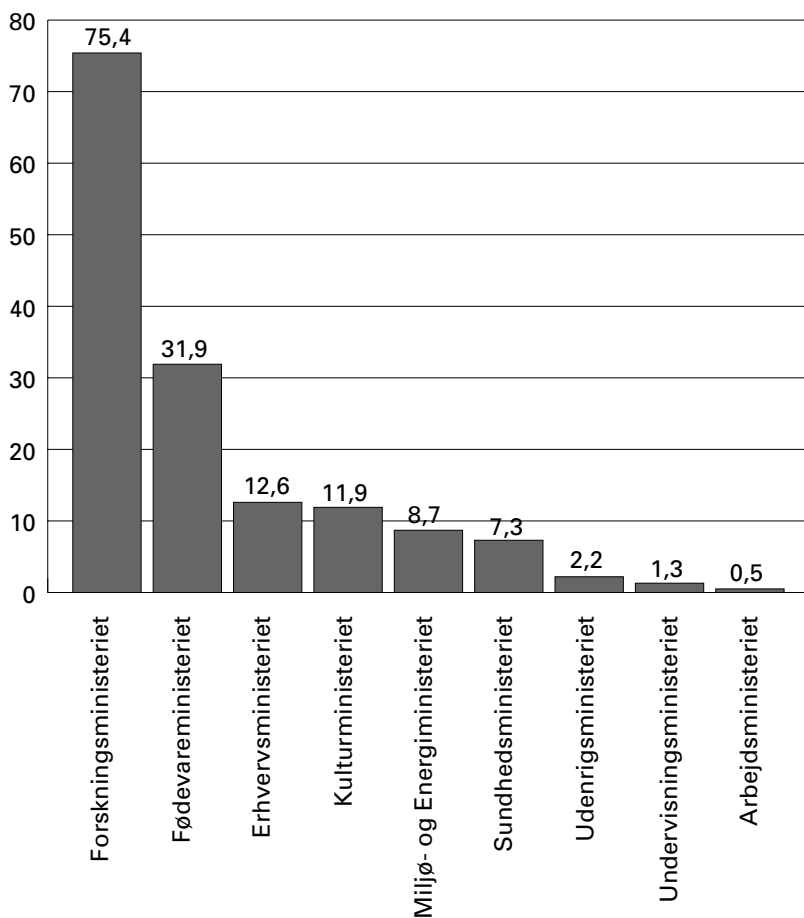
Efter Forskningsministeriets oprettelse i 1993 blev der overført en række forskningsprogrammer og forskningsinstitutioner fra Undervisningsministeriet samt Forskningscenter RISØ fra Energiministeriet. Dernæst blev universiteternes forskningsbevillinger overført til Forskningsministeriet i 1998, hvilket har resulteret i en betydelig reduktion i Undervisningsministeriets forskningsbevillinger. I dag udgør Undervisningsministeriets FoU-bevillinger 3,9 procent af de samlede FoU-bevillinger i forhold til 40 procent i 1997 (Se »Offentligt forskningsbudget 1997«).

Næst efter Forskningsministeriet er Fødevarerministeriet det mest forskningstunge ressortområde med en samlet FoU-bevilling på 918,1 mio. kr. svarende til 10,4 procent af finanslovens samlede FoU-bevillinger. Fødevarerministeriet blev dannet i 1993 ved en sammenlægning af Landbrugs- og Fiskeriministeriet. I 1997 fik ministeriet desuden overført Levnedsmiddelstyrelsen fra Sundhedsministeriet.

Efter Fødevarerministeriet kommer Kulturministeriet og Erhvervsministeriet samt Miljø- og Energiministeriet, som hver især har en FoU-andel på omkring 5 procent i forhold til de samlede FoU-bevillinger på finansloven i 2000. Dernæst følger de resterende ministerier, som har en FoU-andel svarende til mellem 3,8 og 0,2 procent af finanslovens samlede FoU-bevillinger.

I de ministerier, som tegner sig for størstedelen af finanslovens FoU-bevillinger, udgør FoU-bevillingen en stor andel af ministeriets samlede udgiftsbevilling. Figur 2.2 illustrerer FoU-bevillingens andel af de samlede udgiftsbevilling på de mest forskningstunge ministerier. Forskningsministeriet er klart det mest forskningstunge ministerium. FoU-bevillingerne udgør i alt 75 procent af ministeriets samlede udgiftsbevilling. I Fødevarerministeriet går 32 procent af udgiftsbevillingen til forskning, mens Erhvervsministeriet, Miljø- og Energiministeriet og Kulturministeriet ligger mellem 9 og 13 procent.

Figur 2.2 FoU-bevillingernes andel af de mest forskningstunge ministeriers samlede bruttoudgifter, 2000

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger samt 'finanslov for finansåret 2000'

En mere fyldestgørende beskrivelse af de enkelte ministeriers FoU-bevillinger fremgår af kapitel 3.

Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagende hovedsektor

Tabel 2.2 viser finanslovens FoU-bevillinger opdelt på hovedsektorer. Ved hovedsektorer forstås »Sektorforskningsinstitutioner«, »Universiteter med videre«, »Forskningsrådene« samt »Andre forskningsinstitutioner«, der omfatter forskningsudførende institutioner, som hverken er under sektorforskningsloven eller universitetsloven og som ikke har undervisningsforpligtelser. Kategorien omfatter

blandt andet en række »sektorforskningslignende« institutioner, arkiver, museer med videre. »Andre større tilskudspuljer« omfatter en række tilskudsbevillinger på finansloven, hvor tilskud udbetales udenom regeringens centrale forskningsrådgivende system (Forskningsrådene). Endelig gælder, at »Internationale aktiviteter« dækker over bevillinger til udlandet, herunder Danmarks bidrag til internationale forskningssamarbejder.

En nærmere definition af hovedsektorer fremgår af bilag D.

Tabel 2.2 Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagende hovedsektor, 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. vækst p.a. 92-00, pct.
Sektorforskningsinstitutioner	1188,3	1222,0	1000,2	960,0	1133,2	1018,0	1053,6	1073,8	1049,8	-1,5
Universiteter m.v.	2504,6	2705,4	2644,3	2785,3	3110,2	3528,3	3622,2	3656,3	3547,5	4,4
Andre forskningsinstitutioner	362,0	434,4	391,0	378,0	399,2	451,6	475,3	421,0	415,3	1,7
Forskningsrådene	920,4	779,2	799,1	997,1	1196,1	1108,8	1029,9	1057,4	861,9	-0,8
Andre større tilskudspuljer	1049,4	993,6	1327,4	1624,1	1836,0	1526,5	1826,8	1692,4	1854,3	7,4
Internationale aktiviteter	432,3	431,4	460,4	473,3	459,9	698,6	640,3	610,2	676,5	5,8
Andet	385,6	397,2	403,6	482,0	282,8	471,6	406,4	533,4	455,2	2,1
I alt	6842,5	6963,2	7026,1	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	3,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

FoU-bevillingerne til »Universiteter med videre«, som omfatter Universitetslovsinstitutioner, andre højere læresteder og ph.d.-bevillinger, tegner sig for 40 procent af de samlede finanslovsbevillinger til FoU, se figur 2.3. Hovedparten, det vil sige 98 procent af FoU-bevillingerne til »Universiteter med videre«, stammer fra Forskningsministeriet. De resterende 2 procent af FoU-bevillingerne kommer fra Kulturministeriet. Udover at størstedelen af de samlede FoU-bevillinger på finansloven ligger i sektoren »Universiteter med videre«, har denne sektors FoU-bevillinger også den største gennemsnitlige årlige vækst.

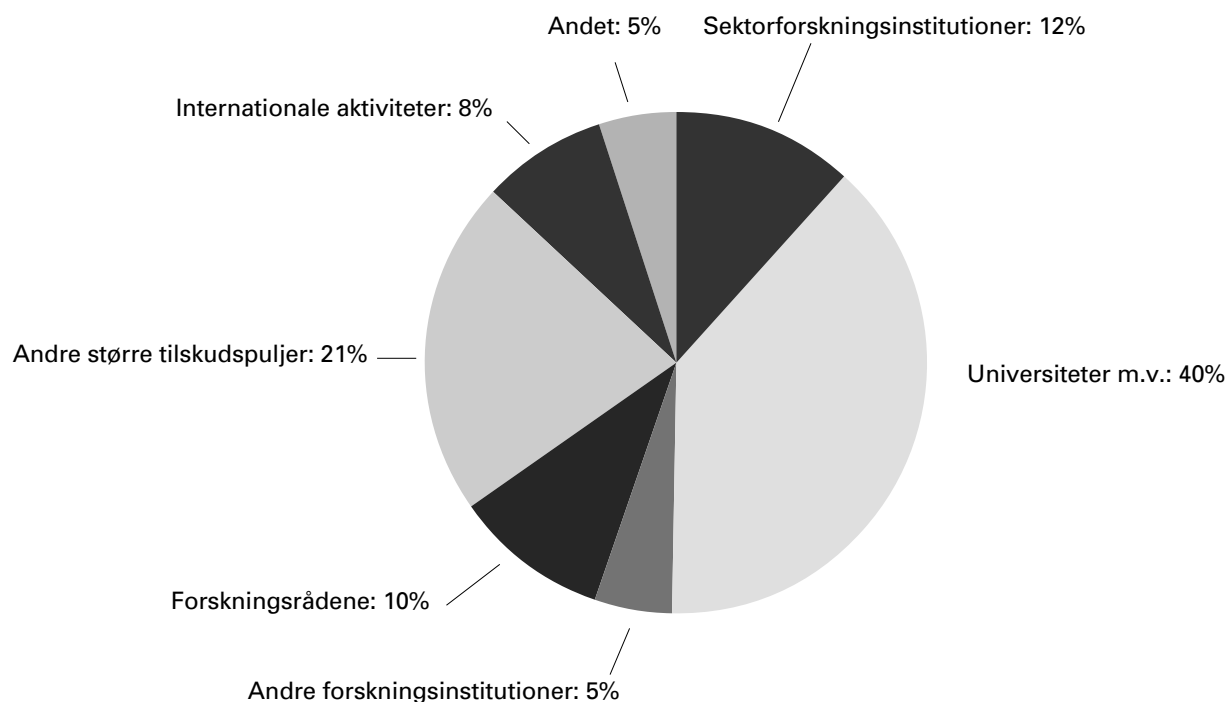
»Andre større tilskudspuljer« udgør cirka 21 procent af de samlede FoU-bevillinger på finansloven, og har haft den største vækst siden 1992. Dermed er »Andre større tilskudspuljer« den sektor, som har den næststørste FoU-bevilling. Fødevarerministeriets og Erhvervsministeriets FoU-bevillinger udgør størstedelen af bevillingerne til »Andre større tilskudspuljer« med henholdsvis 32 og 21 procent. »Andre større tilskudspuljer« består blandt andet af bevillinger til centerkontrakter, teknologiske informationscentre og øvrige bevillinger i tilknytning til GTS-systemet. Kategorien omfatter endvidere en række forsknings- og produktudviklingsaktiviteter inden for fødevarerområdet samt FoU-aktiviteter i tilknytning til arbejdsmarkedsrådenes aktivitetspulje.

»Forskningsrådene« allokere 10 procent af finanslovens FoU-midler. Igennem perioden 1992 til 2000 har FoU-bevillingerne til »Forskningsrådene« haft negativ vækst på -0,8 procent. Dette skyldes bl.a. en markant nedgang i midlerne i 2000.

FoU-bevillingen til »Sektorforskningsinstitutioner«, som er den tredjestørste hovedsektor, udgør 12 procent af de samlede FoU-bevillinger på finansloven. Sektorforskningsinstitutioner omfatter hovedsageligt institutioner under Forskningsministeriet, Fødevarerministeriet samt Miljø- og Energiministeriet. Sektorforskningsinstitutionernes FoU-bevillinger har siden 1992 haft negativ vækst, nemlig på 1,5 procent. Set i forhold til 1993 niveauet er nedgangen på ca. 172 mio. kr. målt i 2000 priser. »Andre forskningsinstitutioner« står for 415,3 mio. kr. svarende til 4,4 procent af de samlede FoU-bevillinger.

I 2000 går 7,4 procent af FoU-bevillingerne til internationale aktiviteter, som dels består i Udenrigsministeriets FoU-aktiviteter vedrørende bilateral og multilateral udviklingsbistand og dels Danmarks bidrag til en række internationale forskningssamarbejder placeret under Forskningsministeriets område, herunder de Europæiske rumforskningsorganisationer ESA og ESO.

Figur 2.3 Finanslovens FoU-bevillinger i 2000 fordelt på modtagende hovedsektor, pct.

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål

Tabel 2.3 viser finanslovens bevillinger fordelt på 16 forskellige forskningsformål. Denne opdeling følger de såkaldte NORFORSK-kategorier vedtaget i Nordisk Råds regi. Kategorierne 1-13 samt 15-16 omfatter typisk anvendt forskning og udviklingsarbejde, mens kategori 14 »Almen videnskabelig udvikling« udgøres af grundforskning, herunder universitetsforskningen, samt en restmængde af FoU-bevillinger, der ikke kan indplaceres under de øvrige kategorier. En nærmere definition af forskningsformålene fremgår af bilag C .

Opdelingen på forskningsformål kan være behæftet med usikkerhed, idet FoU-bevillinger ofte vil kunne relateres til flere formål, og en opsplnitning af beløbene kan være vanskelig.

Bevillingerne til »Almen videnskabelig udvikling«, der har en andel på 56,7 procent, udgør langt størstedelen af de samlede FoU-bevillinger på finansloven. Forskningsministeriets FoU-

bevillinger udgør 86 procent af bevillingerne til »Almen videnskabelig udvikling«, hvorfor Forskningsministeriets FoU-bevillinger hovedsageligt går til denne kategori. »Almen videnskabelig udvikling« kan yderligere opdeles på seks forskellige fagområder samt kategorien »FoU som ikke kan fordeles«, se tabel 2.4.

Forskningsformålene »Land- og skovbrug, jagt og fiskeri« samt »Industri, håndværk og bygge og anlæg«, udgør henholdsvis 12,4 procent og 6,4 procent af de samlede FoU-bevillinger på finansloven, og er de næststørste FoU-bevillinger efter »Almen videnskabelig udvikling«. FoU-bevillinger til »Forsvar« er på 0,6 procent. Dermed er »Forsvar« den kategori med den mindste andel af finanslovens samlede FoU-bevillinger.

Udviklingen i FoU-bevillinger siden 1992 giver et billede af prioritering over tid, jævnfør den gennemsnitlige årlige vækst i tabel 2.3. Der har især været vækst i FoU-bevillingerne til forskning i »Arbejdsbetingelser« og i »Uddannelsesforhold«, hvor FoU-bevillingerne steg hhv. 27 og 18

procent om året. Indenfor kategorien »Arbejdsbetingelser« kan væksten i bevillingen i 1999 blandt andet henføres til iværksættelsen af handlingsprogrammet Rent Arbejds miljø År 2005.

Forskningsbevillinger til »Sociale forhold« og »Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning« har haft kraftig vækst i perioden 1992 til 2000, omend sidstnævnte har haft store bevillingsmæssige spring. Væksten i socialforskningens FoU-bevillinger i 2000 kan henføres til øgede FoU-bevillinger til Socialforskningsinstituttet og til puljen til forbedring af den sociale indsats for stofmisbrugere.

Forskningen indenfor »Boligforhold og fysisk planlægning« har også haft en betydelig gennemsnitlig årlig vækst. Væksten kan hovedsageligt henføres til en række nye initiativer, som skal styrke livs- og funktionsvilkårene i lokalområderne.

Blandt de lidt større forskningsområder, der er steget mere end gennemsnittet i de forløbne otte år, finder man desuden landbrugsrelateret forskning, samt forskning i sygdomsbekæmpelse og forebyggelse.

Stigningen indenfor forskningen i »Land- og skovbrug, jagt og fiskeri« skyldes blandt andet øgede midler til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter.

Omvendt gælder at de forskningsformål, som i perioden 1992 til 2000 har haft en gennemsnitlig fald i bevillingerne til FoU, er »Industri, håndværk og bygge og anlæg«, »Produktion og fordeling af energi«, »Transport og telekommunikation«, »Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse«, samt »Udforskning og udnyttelse af jorden«.

Tabel 2.3 Finanslovens bruttobeovillinger til FoU 1992-2000 fordelt på forskningsformål (NORDFORSK-kategorier), mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. årlig vækst, pct.
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	470,5	561,6	477,1	527,2	586,9	682,2	762,3	810,0	1100,8	11,2
02. Industri, håndværk og bygge og anlæg	826,4	604,2	820,0	891,3	918,9	917,7	909,1	867,1	565,9	-4,6
03. Produktion og fordeling af energi	283,4	289,3	155,0	173,6	195,9	232,4	183,1	187,3	176,4	-5,8
04. Transport og telekommunikation	106,3	111,8	129,7	109,4	90,8	74,5	64,0	79,9	84,0	-2,9
05. Boligforhold og fysisk planlægning	33,8	52,8	37,3	44,2	49,4	59,5	64,3	91,6	78,6	11,1
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	310,6	320,6	296,0	336,9	368,2	251,8	331,2	310,1	247,6	-2,8
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	103,0	113,1	114,8	126,4	139,0	142,4	165,8	161,7	176,4	7,0
08. Sociale forhold	33,7	31,1	36,2	42,2	33,8	44,6	58,6	67,4	110,8	16,0
09. Kultur, massemedier og fritid	65,2	71,6	73,5	86,1	91,5	123,2	150,1	142,7	125,0	8,5
10. Uddannelsesforhold	65,2	61,4	185,9	253,2	286,7	358,2	369,8	346,0	442,0	27,0
11. Arbejdsbetingelser	54,1	62,2	68,0	96,8	165,0	170,5	110,6	160,2	199,8	17,7
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	37,3	37,4	132,3	189,2	274,6	81,9	165,0	126,1	110,8	14,6
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	135,8	130,3	127,8	130,7	113,6	119,3	112,3	116,4	113,6	-2,2
14. Almen videnskabelig udvikling	4056,6	4242,8	4089,6	4443,1	4900,2	5240,1	5325,0	5290,7	5031,2	2,7
15. Rumpforskning	219,0	230,2	236,6	201,5	155,1	255,0	232,5	236,2	247,2	1,5
16. Forsvar	41,7	42,7	46,0	47,9	47,9	50,0	50,7	51,1	50,4	2,4
I alt	6842,5	6963,2	7025,7	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	3,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Forskningsområdet »Almen videnskabelig udvikling« er yderligere opdelt i tabel 2.4. Den største kategori er »FoU som ikke kan fordeles«, og denne kategori, der hovedsageligt består af bevillinger til ph.d.-uddannelsen, forskningsbiblioteker samt tværfaglige forskningsprojekter, tegner sig for 27 procent af den almenvidenskabelige udvikling. Blandt de seks øvrige fagområder er naturvidenskab, humanistisk videnskab samt teknisk videnskab i nævnte rækkefølge de

største. Udviklingen inden for disse tre områder er imidlertid vidt forskellige. Således har FoU-bevillinger til humanistisk videnskab opnået en gennemsnitlig årlig vækst på 3,0 procent, mens FoU-bevillingerne til naturvidenskab og teknisk videnskab er henholdsvis uændret og faldet med 2,2 procent. Samtidigt ses, at FoU-bevillinger til lægevidenskab er faldet 1 procent over hele perioden.

Tabel 2.4 Finanslovens bruttobevillinger til FoU under formålskategorien »Almen Videnskabelig Udvikling« 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. årlig vækst, pct.
14.1. Naturvidenskab	905,9	960,6	907,5	954,6	1006,9	975,7	951,4	910,2	906,6	0,0
14.2. Teknisk videnskab	726,2	667,0	697,5	632,6	730,8	711,4	614,9	632,6	606,3	-2,2
14.3. Lægevidenskab	647,6	665,8	655,5	695,6	588,0	632,8	710,5	665,6	595,5	-1,0
14.4. Jordbrugs- og veterinærvidenskab	254,6	276,9	278,8	265,8	315,1	394,9	293,1	323,6	300,2	2,1
14.5. Samfundsvidenskab	470,0	490,2	411,9	486,7	510,0	530,1	533,9	543,6	569,5	2,4
14.6. Humanistisk videnskab	556,5	612,0	538,3	564,4	644,0	650,8	729,1	784,5	703,8	3,0
14.7. FoU som ikke kan fordeles	495,9	570,3	600,0	843,3	1105,5	1344,5	1492,0	1430,6	1349,3	13,3
14. Almen videnskabelig udvikling i alt	4056,6	4242,8	4089,6	4443,1	4900,2	5240,1	5325,0	5290,7	5031,2	2,7

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

I tabel 2.5 sammenlignes Danmarks FoU-bevillinger fordelt på forskningsformål med andre

europæiske lande for 1998.

Tabel 2.5 Offentlige forskningsmidler i udvalgte lande fordelt på formål (NABS) i 1998, pct.

	Danmark	Belgien	Tyskland	Frankrig	Holland	Østrig	Storbritannien	Norge	Gennemsnit
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren	1,2	0,6	1,9	0,9	0,5	1,7	1,4	2,7	1,4
Infrastruktur og fysisk planlægning	1,4	0,8	1,7	0,6	3,6	2,0	1,6	2,0	1,5
Miljøforurening (bekæmpelse og forebyggelse)	3,7	1,7	3,5	2,2	2,7	2,2	2,3	3,3	2,7
Beskyttelse og fremme af den menneskelige sundhed	1,8	1,3	3,2	5,5	2,3	2,6	14,5	6,8	6,0
Produktion, distribution, rationel energianvendelse	2,0	2,5	3,6	5,1	3,1	0,6	0,6	2,4	3,2
Landbrugets produktivitet og teknologi	8,4	2,9	2,7	3,8	3,8	3,2	4,3	9,1	3,7
Industriel produktivitet og teknologi	10,0	19,7	12,2	5,7	13,2	5,8	0,8	13,5	8,3
Samfundsforhold (strukturer og relationer)	9,4	4,0	2,6	1,2	2,0	2,2	2,2	7,1	2,3
Udforskning og udnyttelse af rummet	2,6	11,3	4,7	10,9	3,0	0,0	2,6	2,6	6,0
Forskning over universiteternes alm. budgetter	38,5	29,7	39,2	17,1	46,4	65,8	18,1	38,5	29,6
Ikke-måltrettet forskning	20,3	21,0	15,8	20,4	11,3	13,8	11,7	6,4	16,1
Ikke-opdelt forskning	0,0	4,0	0,2	1,8	5,1	0,2	0,4	0,0	1,1
Forsvar	0,5	0,4	8,7	24,8	3,0	0,0	39,5	5,5	18,2
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Research and Development - Annual Statistics 1999 (Eurostat), tabel 5 side 62 & 63

Formålsopdelingen i tabel 2.5 er forbundet med en vis usikkerhed, idet bevillingerne ofte kan placeres under forskellige formål. Denne effekt bliver yderligere forstærket ved sammenligning med andre lande, hvor samme forhold kan gøre sig gældende.

På trods af denne usikkerhed, er det dog værd at hæfte sig ved, at Danmark på visse punkter adskiller sig væsentligt fra de øvrige lande. For det første er den danske andel til »Landbrug« med 12,4 procent betydeligt større end gennemsnittet på 3,7 procent. Dette kan blandt andet skyldes, at der i Danmark har været særlig politisk fokus på fødevarer, hvilket også ses ved stigninger i FoU-bevillingerne til Fødevarerministeriet.

Danmark afviger også betydeligt for kategorien »Forsvar«, hvor andelen på 0,6 procent er langt under gennemsnittet på 18,2 procent. Dette skyldes, at der ikke i egentlig forstand findes forsvarsindustri i Danmark, hvilket bevirker, at der heller ikke i større grad finder forskning sted direkte i relation til dette område. Man bør dog være opmærksom på, at dele af den samme forskning, der i Danmark udføres af eksempelvis universiteterne og dermed registreres som civil forskning, bliver opgjort som forsvarsrelateret i lande med en form for forsvarsindustrielt kompleks eller lignende. Opgjorte forskelle i forskningens indhold

og formål kan således afspejle forskellig praksis for kategorisering i forskellige lande.

Program- og basisbevillinger

Finanslovens FoU-bevillinger kan opdeles på basis- og programmidler. Basisbevillinger er forskningsbevillinger, som går til løbende gennemførelse af institutionernes grundlæggende forskningsaktiviteter. Dermed udgør basisbevillinger grundstammen i de ressourcer, som universiteterne, højere læreanstalter, sektorforskningsinstitutioner med videre har til rådighed. Bevillinger til FoU kategoriseres som programmidler, hvis bevillingerne er knyttet til et forskningsprogram/projekt, hvis bevillingerne er tidsbegrænsede, og hvis de gives efter ansøgning.

Det er væsentligt at understrege, at opdelingen i basis- og programbevillinger ikke nødvendigvis har noget at gøre med, om bevillingerne har stort indhold af grundforskning eller ej. En væsentlig del af programbevillingerne kommer fra for eksempel Forskningsrådene og kan forventes at have et stort indhold af grundforskning.

Der er naturligvis en vis usikkerhed forbundet med opsplitningen af finanslovens FoU-bevillinger på basis- og programmidler, idet opdelingen alene beror på ministeriernes egne vurderinger af, hvornår bevillinger kan kategoriseres som basis- eller programbevillinger.

Tabel 2.6 Finanslovens FoU-bevillinger (drift og tilskud) fordelt på basis- og programmidler 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
mio. kr									
Basis	4256,2	4518,8	4410,9	4832,7	4884,1	4994,2	5291,5	5242,4	4824,6
Program	2448,7	2218,3	2389,6	2717,7	3292,3	3231,0	3328,3	3274,7	3472,5
I alt	6704,9	6737,1	6800,5	7550,4	8176,4	8225,2	8619,8	8517,1	8297,1
Pct.									
Basis	63,5	67,1	64,9	64,0	59,7	60,7	61,4	61,6	58,1
Program	36,5	32,9	35,1	36,0	40,3	39,3	38,6	38,4	41,9
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Udviklingen i fordelingen af basis- og programmidler har ifølge tabel 2.6 været forholdsvis jævn, med tendens i retning af færre basismidler og flere programmidler. Siden 1993 er basismiddelandelen således faldet fra 67 procent til 62 procent i 1999 og senest 58 procent i

2000. I 2000 er basisbevillingerne på 4824,6 mio. kr. Programmidlerne er på 3472,5 mio. kr. Der kan registreres et fald i basisbevillingerne på henholdsvis 8,0 procent medens programmidlerne er steget 6,0 procent. Samlet set falder program- og basismidlerne med 2,6 procent.

Tabel 2.7 Finanslovens drifts- og tilskudsmidler fordelt på ministerområde samt basis og programmidler i 2000, pct.

	Procent af ministerområde			Procent af samlede FoU-bevillinger		
	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt
Forskningsministeriet	70,3	29,7	100	68,2	39,9	56,4
Fødevarerministeriet	30,3	69,7	100	5,5	17,7	10,6
Erhvervsministeriet	45,9	54,1	100	4,2	6,8	5,3
Miljø- og Energiministeriet	34,8	65,2	100	3,0	7,8	5,0
Kulturministeriet	85,7	14,3	100	7,9	1,8	5,4
Udenrigsministeriet	57,5	42,5	100	3,4	3,5	3,4
Arbejdsministeriet	24,8	75,2	100	1,6	6,7	3,7
Undervisningsministeriet	0,0	100,0	100	0,0	9,9	4,1
Sundhedsministeriet	97,5	2,5	100	2,5	0,1	1,5
Trafikministeriet	43,0	57,0	100	0,7	1,3	0,9
By- og Boligministeriet	34,1	65,9	100	1,0	2,6	1,6
Socialministeriet	44,6	55,4	100	0,9	1,5	1,1
Forsvarsministeriet	73,4	26,6	100	0,8	0,4	0,6
Økonomiministeriet	100,0	0,0	100	0,4	0,0	0,2
I alt	58,1	41,9	100	100	100	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Fordelingen af de enkelte ministeriers FoU-bevillinger på basis- og programmidler fremgår af tabel 2.7. Ifølge tabellen har Forsknings-, Kultur-, Sundheds-, Forsvars- og Økonomiministeriet overvejende basisbevillinger. Forskningsministeriets basis bevillinger udgør 68,2 procent af de samlede basisbevillinger på finansloven, mens de øvrige ministeriers bevillinger udgør mellem 0,0 og 7,9 procent. Årsagen til, at Forskningsministeriet har en stor andel af basismidlerne hænger sammen med, at de øvrige ministerier ikke i samme omfang som Forskningsministeriet

har forskningstunge institutioner under deres ressort.

Betragtes det enkelte ministeriums FoU-bevilling er programbevillingerne dominerende hos blandt andet Fødevarer-, Miljø- og Energi-, By- og Bolig- samt Arbejdsministeriet, men den største andel af programmidler kommer fra Forskningsministeriet og Fødevarerministeriet, som henholdsvis råder over 39,9 og 17,7 procent af samtlige programmidler.

Tabel 2.8 Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagende hovedsektor samt basis- og programmidler i 2000, pct.

	Pct. af hovedsektor			Pct. af samtlige FoU-bevillinger		
	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt
Sektorforskningsinstitutioner	87,4	12,6	100	19,0	3,3	11,8
Universiteter m.v.	76,1	23,6	100	56,2	20,8	40,0
Andre forskningsinstitutioner	83,9	16,1	100	7,2	1,7	4,7
Forskningsrådene	0,0	100,0	100	0,0	21,4	9,7
Andre større tilskudspuljer	14,6	85,4	100	5,6	39,2	20,9
Internationale aktiviteter	67,4	32,6	100	9,5	5,5	7,6
Andet	26,8	73,2	100	2,5	8,3	5,1
I alt	54,5	45,5	100	100	100	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Basis- og programmidlerne er i tabel 2.8 yderligere fordelt på hovedsektorer. Heraf kan det blandt andet konstateres, at hovedparten af basisbevillingerne ligger i sektoren »Universiteter med videre«. Hele 56,2 procent af basisbevillingerne ligger i denne sektor. Størstedelen af programbevillingerne ligger inden for kategorien »Andre større tilskudspuljer« (39,2 procent) og i »Forskningsrådene« (21,4 procent).

Eftersom programmidler er de mest fleksible ud fra politisk betragtning - blandt andet kan de erfaringsmæssigt lettere gøres til genstand for omprioriteringer - må eventuelle fremtidige omprioriteringer af de offentlige forskningsmidler i stor udstrækning forventes at involvere ressortområder og institutioner med stor andel af programmidler.

FoU-bevillingernes fordeling på bevillingsart

Ved at sortere finanslovens FoU-bevillinger efter de såkaldte standardkonti fås en fordeling på bevillingsart. I det statslige budgetsystems terminologi henfører »hovedarten« af bevillingerne til funktionelle kategorier såsom drift, tilskud og anlæg. Hver enkelt hovedart kan herefter underdeles i »arter« som vist i tabel 2.9.

Tabel 2.9 viser, at anlægsudgifterne har haft den største vækst i forhold til drifts- og tilskudsbevil-

linger med en gennemsnitlig årlig vækst på 19,3 procent. Der har i perioden været store udsving i anlægsudgifterne, hvilket er udtryk for, at projekterede byggearbejder er påbegyndt eller afsluttet.

Ser man på artsfordelingen af driftsudgifter er lønudgifterne faldet 10,5 procent, mens køb af varer og tjenesteydelser er steget mere end tilsvarende. Dette skift skyldes, at løn på universiteterne fra og med 1994 er blevet indberettet som køb af varer og tjenesteydelser. Indberetningen på standardkonti er således i dette tilfælde ikke udtryk for den reelle fordeling mellem løn og øvrige driftsudgifter, og dermed heller ikke udtryk for, at der budgetteres med ansættelse af færre forskere på universiteterne. Det bemærkes i denne sammenhæng, at universiteterne ligger uden for det lønsumsstyrende område i statens budgetsystem.

Artsopdelingen af tilskudsbevillinger indeholder information om, hvem tilskudsbevillingerne går til. Siden 1992 er midlerne til udland, erhverv og andre steget, mens tilskud til personer er faldet betydeligt, specielt i 1998. Reduktionen i sidstnævnte hænger blandt andet sammen med ændret kontering af tilskudsmidlerne til ph.d.-uddannelsen. De samlede midler til ph.d.-uddannelsen er dog ikke blevet reduceret.

Tabel 2.9 Finanslovens FoU-bevillinger 1992-2000 fordelt på bevillingsart, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Gns. vækst p.a. 92-00, pct.
Driftsudgifter:	3831,3	4013,2	3737,1	3865,4	4039,8	4146,5	4547,0	4674,5	4270,8	1,4
Lønninger	2744,2	2789,8	1237,7	1212,2	1166,9	972,4	1250,2	1425,6	1127,3	-10,5
Køb af varer og tjenester	994,3	1117,5	2401,4	2559,5	2716,4	2996,9	3075,4	3021,2	2920,8	14,4
Erhvervelse af materiel	8,9	10,6	8,7	8,8	7,6	8,9	9,2	3,8	7,9	-1,4
Leje, vedligeholdelse, mv.	0,0	2,3	3,0	4,8	4,5	15,8	5,0	4,4	4,2	9,2
Diverse driftsudgifter	84,0	93,1	86,2	80,1	144,5	152,4	207,2	219,5	210,6	12,2
Tilskud:	2873,5	2723,8	3063,4	3685,0	4136,6	4078,7	4072,8	3842,6	4026,3	4,3
Tilskud til udland	399,0	428,3	384,0	406,8	441,4	583,1	506,3	483,8	554,1	4,2
Tilskud til personer	296,3	240,0	182,5	222,6	208,5	227,6	14,9	9,8	233,0	-3,0
Tilskud til erhverv	774,8	625,6	810,0	946,2	986,6	995,4	1062,5	989,3	971,5	2,9
Tilskud til andre	1403,4	1429,9	1686,9	2109,3	2500,1	2272,6	2489,1	2359,7	2267,7	6,2
Anlægsudgifter:	137,6	226,1	225,6	149,4	241,1	578,1	434,7	527,5	563,4	19,3
I alt	6842,5	6963,2	7026,1	7699,8	8417,5	8803,3	9054,4	9044,5	8860,5	3,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

I 2000 forventes der bevilget 971,5 mio. kr. i FoU-midler til erhvervslivet. Det indebærer at erhvervslivet modtager 11,0 procent af finanslovens FoU-bevillinger. Som det fremgår af tabel 2.9, har tilskud til erhvervslivet ligget relativt stabilt målt i absolutte tal, men tilskud til erhvervslivet er faldet en smule fra 1999 til 2000 både absolut og som andel af de samlede FoU-bevillinger.

Sammenfatning

- Finanslovens samlede bevillinger til FoU som fra 1998 til 1999 faldt med 0,1 procent, er faldet yderligere med 2,0 procent fra 1999 til 2000. Betragtes de enkelte ministerier såsom By- og Boligministeriet, Socialministeriet, Udenrigsministeriet og Fødevarerministeriet, har de fra 1999 til 2000 opnået forholdsvis store stigninger i FoU-bevillingerne. Økonomiministeriet, Erhvervsministeriet og Miljø- og Energiministeriet har i samme periode oplevet betydelige fald i bevillingerne, på over 10 procent.
- 59 procent af finanslovens FoU-bevillinger kan henføres til Forskningsministeriet. Næst efter Forskningsministeriet er Fødevarerministeriet det mest forskningstunge ministerium med 10 procent. I de ministerier, hvor FoU-bevillingen udgør størstedelen af finanslovens FoU-bevil-

linger, udgør FoU-bevillingerne en stor andel af ministeriets samlede udgiftsbevilling. I Forskningsministeriet udgør FoU-bevillingerne således 75 procent af ministeriets samlede udgiftsbevillinger.

- Opdeling af FoU på hovedsektorer viser, at »Universiteter med videre« har den største andel af FoU-bevillingerne på finansloven (40 procent). Endvidere fremgår det, at »Universiteter med videre« vokser kraftigere end de øvrige institutioner såsom »Sektorforskningsinstitutioner« og »Andre forskningsinstitutioner«; men også kraftigere end væksten i de samlede FoU-bevillinger på finansloven.
- Opdelingen af Finanslovens FoU-bevillinger på forskningsformål viser, at 56,8 procent af forskningen går til »Almen videnskabelig udvikling«. Denne kategori består hovedsageligt af bevillinger til universitetsforskning. En yderligere opdeling af »Almen videnskabelig udvikling« på fagområder indikerer, at humanistisk videnskab er vokset på bekostning af naturvidenskab og teknisk videnskab. Naturvidenskab og teknisk videnskab hører dog fortsat til blandt de fagområder der har stor andel af FoU-bevillingerne. De næststørste kategorier efter »Almen videnskabelig udvikling« er »Land- og skovbrug, jagt og fiskeri« samt

»Industri, håndværk og bygge og anlæg«, hvor FoU-bevillingerne udgør henholdsvis 12,4 procent og 6,4 procent af de samlede FoU-bevillinger på finansloven.

- Set i internationalt perspektiv, adskiller Danmarks FoU-bevillinger opgjort på forskningsformål sig væsentligt fra de øvrige lande på en række områder. Det gør sig især gældende indenfor landbrugs- og forsvarsrelateret forskning. Danmarks andel til forsvar er betydeligt mindre end de øvrige landes, mens Danmarks andel til land- & skovbrug samt jagt og fiskeri er betydeligt større.
- Fordelingen af finanslovens FoU-bevillinger på basis- og programmidler viser, at basismidler udgør 58,1 procent i 2000. Fordelingen mellem basis- og programmidler har i perioden 1993 til 2000 været i programmidlernes favør.
- Forskningsministeriet anvender størstedelen af sine FoU-bevillinger til basisforskning. Dette betyder, at 68,2 procent af de samlede basisbevillinger på finansloven kommer fra Forskningsministeriet. Forskningsministeriet har samtidig en relativ stor andel af sine bevillinger i form af programmidler, således udgør Forskningsministeriets bevillinger 39,9 procent af de samlede programmidler. I Fødevarerministeriet anvendes 69,7 procent af bevillingerne på programmer, hvilket svarer til 17,7 procent af de samlede finanslovsbevillinger til programmer.
- Størstedelen af basisbevillingerne ligger i kategorien »Universiteter med videre«, mens størstedelen af programbevillingerne ligger inden for kategorien »Andre større tilskudspuljer« og i »Forskningsrådene«.

Beskrivelse af forsknings- og udviklingsindsatsen på de forskellige ministerområder

§ 6. Udenrigsministeriet.

Tabel 3.1 § 6 Udenrigsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	116,9	143,6	172,9	203,5	202,6	270,5	248,3	235,7	283,6
Indeks 100 = 2000	41,2	50,6	61,0	71,8	71,4	95,4	87,5	83,1	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Udenrigsministeriet har FoU-bevillinger til et bredt spektrum af aktiviteter inden for udviklingsforskningen.

06.2. Internationale organisationer

Af det danske bidrag til *Nordisk Ministerråd* anvendes en andel til FoU-aktiviteter.

06.3. Bistand til udviklingslandene

Center for Udviklingsforskning er, udover at være serviceinstitution for udviklingsforskningen på alle højere læreanstalter i Danmark, også hjemsted for et antal fastansatte forskere. Centret udfører udviklingsforskning inden for det samfundsvidenskabelige fagområde.

Aktiviteterne på Centret er forankret i samfundsmæssige problemstillinger eller tværvidenskabelige projekter med samfundsfag som tyngde.

Forskningsvirksomhed (dansk udviklingsforskning): Via Rådet for Ulandsforskning ydes der støtte til et bredt felt af forskningsemner: samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige, landbrugsfaglige med videre.

International udviklingsforskning: Disse midler går dels til særlige forskningsprogrammer i internationale organisationer, dels til internationale institutioner med forskning som hovedopgave.

De internationale forskningsinstitutioner, der modtager direkte danske bidrag, beskæftiger sig især med landbrugsforskning. Der bliver givet væsentlige bidrag til 16 centre organiseret i CGIAR, Den konsultative gruppe for international Landbrugsforskning, og til Det Internationale Insektforskningscenter, ICIPE.

Af andre institutioner, der modtager bidrag kan nævnes Nordisk Afrikainstitut i Uppsala, UNESCO's institut for uddannelsesplanlægning, IIEP, og FN's forskningsinstitut for social udvikling, UNRISD, samt International Foundation for Science, IFS, der tildeler u-landsforskere stipendier til landbrugsforskning.

Forskningsbistand: Udenrigsministeriet har afsat midler til bilateral forskningsbistand, som har til formål at styrke udviklingslandenes forskningskapacitet, gennem et samarbejde mellem forskningsinstitutioner i udviklingslandene og i Danmark.

Bistanden ydes overvejende til langsigtede samarbejdsarrangementer mellem forskningsinstitutioner i Danmark og i udviklingslandene, med henblik på styrkelse af modtagernes forskningsmæssige kapacitet gennem fælles forskningsprojekter.

I forbindelse med den konkrete identifikation af forskningsbistandsprojekter er det afgørende, at der findes både lokale og danske forskningsmiljøer, som er motiverede og kvalificerede til at indgå i samarbejdet.

Endelig finansierer Danida driften af tre institutioner i Danmark; Frøpatologisk Institut for Udviklingslandene, Dansk Bilharziose Laboratorium og Danida Skovfrøcenter. Institutionerne har blandt andet til formål at bistå udviklingslandene på det forskningsmæssige område inden for deres respektive fagområder.

§ 8. Økonomiministeriet

Tabel 3.2 § 8 Økonomiministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	27,7	28,4	28,9	28,9	30,8	23,3	24,1	22,2	18,2
Indeks 100 = 2000	152,3	155,9	158,9	158,7	169,2	128,1	132,5	122,0	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

08.1. National og international økonomi

Det Økonomiske Råds Sekretariat driver forskning inden for centrale samfundsøkonomiske områder, herunder udvikling af økonomiske modeller med henblik på analyser af den økonomiske udvikling og den økonomiske politik i Danmark. Sekretariatets analyser omfatter efter 1994 også analyser af samspillet mellem økono-

mi og natur. Sekretariatet deltager i Det Strategiske Miljøforskningsprogram.

08.3. Statistik

Størstedelen af FoU-aktiviteterne under Økonomiministeriet foretages i Danmarks Statistik i form af nye undersøgelser og statistisk modelarbejde.

§ 12. Forsvarsministeriet

Tabel 3.3 § 12 Forsvarsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	41,7	42,7	46,0	47,9	47,9	50,0	50,7	51,1	50,4
Indeks 100 = 2000	82,8	84,7	91,2	95,0	95,0	99,2	100,5	101,4	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

12.2. Militært forsvar

I Forsvarsministeriet udføres de interne FoU-aktiviteter af Forsvarets Forskningstjeneste, der er underlagt Forsvarskommandoen. Tjenesten bistår forsvarrets myndigheder og institutioner med flere ved løsning af problemer af forskningsmæssig karakter, og varetager forsvarrets

interesser i nationalt og internationalt forskningsarbejde. Herunder deltager forsvarret i internationale studier, forsknings- og udviklingsopgaver i regi af WEAG/WEAO som samarbejdsprojekter med deltagelse af danske medfinansierede virksomheder.

§ 14. By- og Boligministeriet

Tabel 3.4 § 14 By- og Boligministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	68,3	68,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5
Anlægsudgifter	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	68,3	69,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	83,0	83,2	85,0	84,8	93,3	89,1	83,4	103,0	135,5
Indeks 100 = 2000	61,3	61,4	62,8	62,6	68,8	65,8	61,5	76,0	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

By- og Boligministeriets forsknings-, udviklings- og forsøgsindsats er koncentreret om

områderne by, bolig og byggeri.

14.1. Fællesudgifter

Der ydes tilskud til udviklingsprojekter, hvor det vurderes, at resultaterne i de nærmeste år vil kunne få væsentlig samfundsmæssig betydning, samt tilskud til forskning, udredning og udvikling inden for byudvikling, bymiljø og bygningsøkologi. Endvidere ydes tilskud til forskning m. v. vedrørende alment byggeri.

14.3 Boligforhold

Der ydes tilskud til forsøg med udvikling af nye boligtyper til særlig udsatte befolkningsgrupper. Der er tale om en midlertidig ordning.

14.4. Byer og byudvikling

Der ydes tilskud til fremme af lokale bæredygtige samarbejdsprojekter om integreret byudvikling. Endvidere ydes tilskud til forskning, udredning, forsøg, oplysning samt vejledning i forbindelse med byfornyelse samt fornyelse og forbedring af byer og boliger.

14.6. Kortproduktion

Kort- og Matrikelstyrelsen er sektorforskningsinstitution for kort- og geodataområdet, og forestår samordning og koordination af den offentlige sektors produktion af kort og geodata. På udviklings- og forskningsområdet er det formålet, at øge den samfundsmæssige nytte af de geografiske informationer.

14.8. Forskning vedrørende byggeri, boliger og byudvikling

Statens Byggeforskningsinstitut har til opgave ud fra samfundsmæssige helhedssynspunkter at bidrage til at udvikle byggeriet og det byggede miljø. Statens Byggeforskningsinstitut skal følge, fremme og udføre teknisk, økonomisk, brugsmæssig og andet forsknings- og udviklingsarbejde, som led i bestræbelserne på at øge byggeriets og det byggede miljøes kvalitet, samt byggeriets produktivitet og konkurrenceevne.

§ 15. Socialministeriet

Tabel 3.5 § 15 Socialministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	28,1	39,9	47,2	52,8	52,1	57,1	72,4	77,9	92,6
Indeks 100 = 2000	30,3	43,1	51,0	57,0	56,3	61,7	78,1	84,1	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

15.1. Fællesudgifter

Socialforskningsinstituttet tegner sig for langt den største del af FoU-aktiviteterne i Socialministeriets regi.

Instituttet har til opgave, at belyse sociale forhold, herunder arbejdsmæssige, økonomiske og familiemæssige forhold, samt andre nationale

og internationale samfundsforhold og udviklingstræk af betydning for befolkningens levevilkår.

Endvidere yder ministeriet støtte til FoU-aktiviteter inden for omstillingsinitiativer og andre udviklings- og forsøgspuljer.

§ 16. Sundhedsministeriet

Tabel 3.6 § 16 Sundhedsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	184,3	188,7	193,6	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9
Anlægsudgifter	0,0	3,0	2,1	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	184,3	191,7	195,7	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	224,1	228,5	228,3	238,9	86,8	87,9	149,9	138,0	124,9
Indeks 100 = 2000	179,4	183,0	182,8	191,3	69,5	70,4	120,0	110,5	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

16.11.11. Sundhedsstyrelsen

16.11.11.50. Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering har til opgave at fremme anvendelsen af medicinsk teknologivurdering, herunder varetage oplysning, rådgivning og uddannelse inden for dette område samt bidrage til kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet.

16.3. Uddannelse og forskning

16.33.01. Statens Institut for Folkesundhed (Tidligere kendt - og i finansloven henvist til - som Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi - DIKE) er en selvstændig forskningsinstitution i Sundhedsministeriet. Statens Institut for Folkesundhed er et sektorforskningsinstitut primært med forsknings- og udredningsopgaver vedrørende befolkningsgrupperes sundhedsforhold og sundhedsvæsenets funktion. Instituttet bistår endvidere offentlige myndigheder med statistisk og epidemiologisk rådgivning til brug for blandt andet analyser, vurdering og planlægning af sundhedsvæsenets funktioner. Desuden gives postgraduat samfundsmedicinsk undervisning.

Der vil i de kommende år blive sat særlig fokus på emneområderne:

- sundhed, sygdom og livsstil
- udvikling i dødelighed og årsagerne hertil
- børnesundhed
- ulighed i sundhed
- miljømedicin og forebyggelse
- sundhedstjenesten i epidemiologisk belysning
- arktisk samfundsmedicinsk forskning

16.33.06. *Forskning i opsporing, diagnosticering og behandling af sygdomme.* Der er afsat 10

mio. kr. årligt for perioden 1999-2002 til forskning i opsporing, diagnosticering og behandling af en række livstruende sygdomme.

16.33.07. *Forskning i almen praksis.* Fonden er etableret i henhold til overenskomsten om almen lægegering mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation.

16.33.21. *Miljømedicinsk Forskningscenter* er et organ for tværgående samarbejde om miljømedicinsk forskning mellem ministeriets institutioner og forskningsinstitutioner såvel inden for som uden for Sundhedsministeriet.

16.33.31. *Det internationale Kræftforskningscenter (IARC)* indeholder bevillingen til det danske medlemskab af kræftforskningscentret.

16.35.01. *Statens Serum Institut* driver forskning på internationalt niveau inden for instituttets arbejdsområder, som er forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme sygdomme og medfødte lidelser. Forskningen er en forudsætning for, at instituttet kan varetage sine opgaver inden for landets samlede sundhedsvæsen. Instituttet har aktiviteter inden for grundforskning og anvendt forskning på forskningsområder som infektionssygdomme, biokemi, molekylær biologi, klinisk kemi, immunologi, blodproduktion og mikrobiologi.

§ 17. Arbejdsministeriet

Tabel 3.7 § 17 Arbejdsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	51,7	54,0	151,2	237,8	366,2	184,8	273,4	275,0	308,0
Indeks 100 = 2000	16,8	17,5	49,1	77,2	118,9	60,0	88,8	89,3	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

17.1. Fællesudgifter

17.11.03. Forskningsprojekter og arbejdsmarkedspolitisk forsøgsvirksomhed med videre. Bevillingen anvendes til opbygning af viden til brug for tilrettelæggelse og vurdering af resultater af arbejdsmarkedspolitikken. Desuden ydes der støtte til eksperimenterende aktiviteter i Arbejdsministeriets enheder.

Ministeriet lægger vægt på at styrke den anvendelsesorienterede evalueringsprægede forskning i forhold til Arbejdsministeriets service og administration.

Af kontoen ydes tilskud til det 5-årige program »Forskningsinitiativer vedrørende relationer på arbejdsmarkedet« (programmet administreres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd) og et 5-årigt program i regi af Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og OrganisationsStudier (Københavns Universitet).

17.2. Arbejdsmiljø

17.21.01. Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet har ikke egentlige faste forskningsaktiviteter. Forskningsaktiviteterne består dels af ad hoc bevillinger, for eksempel til afgrænsede forsøgsprojekter, dels udgør de delelementer af de ordinære opgaver. Desuden udføres der forsknings- og udviklingsopgaver som indtægtsdækket virksomhed og som tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

17.21.02. Arbejdsmiljøinstituttet. Arbejdsmiljøinstituttet er et sektorforskningsinstitut, der primært udfører forsknings- og udredningsvirksomhed. En del af denne virksomhed udføres som tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

17.21.41. Handlingsplan mod ensidigt gentaget arbejde. Der etableres et forsknings- og investeringsprogram for at fremme målsætningen om inden år 2000 at halvere omfanget af arbejdsskader, opstået som følge af ensidigt gentaget arbejde på danske arbejdspladser.

17.4. Arbejdsmarkedsservice

17.42.32.10. Forsøg og udvikling. Forsøgs- og udviklingsaktiviteter omfatter udvikling og revision af såvel teknisk-faglige som generelle tværgående uddannelsesplaner/-beskrivelser og undervisningsmaterialer samt evaluering forbundet hermed. Desuden omfatter de tværgående pædagogisk udvikling og anden generel uddannelsesudvikling og forsøgsaktivitet i arbejdsmarkedsuddannelserne. Endelig omfatter de udvikling, revision og evaluering af såvel faglig som generelfaglig AMU-læreruddannelse.

17.47.01.10. Arbejdsmarkedsrådenes aktivitetspulje. Det fremgår af FL 2000, at en del af rådernes aktivitetspulje kan anvendes til forsøgs- og udviklingsaktiviteter iværksat af de regionale arbejdsmarkedsråd.

Det budgetterede tal på 68 mio. kr. er baseret på en særskilt forespørgsel i AF-regionerne i marts 2000.

Af AF-regionernes resultatkontrakter for 2000 fremgår det, at regionerne forventer at anvende midlerne til at kvalificere arbejdsmarkedsindsatsen i regionerne og understøtte rådernes prioriteringer for indsatsen i 2000, hvor fokus i høj grad forventes lagt på en helhedsorienteret indsats, hvor aktiveringsindsatsen er tæt sammenkoblet med den virksomhedsvendte indsats. Midlerne

til forsøgs- og udviklingsaktiviteter i de regionale arbejdsmarkedsråd forventes primært anvendt til projekter, som understøtter en mere fleksibel arbejdsmarkedsindsats, f.eks. flaskehalsprojekter, jobrotationsprojekter, uddannelsesprojekter, uddannelsesplanlægning i virksomhederne, projekter rettet mod særlige grupper, vejledningsprojekter, projekter rettet mod nedbrydelse af det kønsopdelte arbejdsmarked, særlige formidlingsaktiviteter samt udvikling af metoder til udarbejdelse af regionale overvågningsanalyser.

Af FL 2000 fremgår ligeledes, at der af rådernes aktivitetspulje kan reserveres op til 100 mio. kr. til en særlig arbejdsmarkedsindsats. I 2000 er det i forbindelse med afsættelse af midler til den centrale pulje til særlig arbejdsmarkedsindsats, alene valgt at reservere i alt 10 mio. kr. til informations- og analyseaktiviteter samt forsøgs- og udviklingsaktiviteter.

§ 19. Forskningsministeriet.

Tabel 3.8 § 19 Forskningsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	3351,9	3503,9	3353,7	3815,9	4348,7	4568,5	4743,5	4844,8	4676,9
Anlægsudgifter	56,8	112,1	129,3	9,7	133,3	393,0	372,1	427,5	508,0
Bruttoudgifter i alt	3408,7	3616,0	3483,0	3825,6	4482,0	4961,5	5115,6	5272,3	5184,9
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	4144,8	4310,7	4062,7	4383,4	5000,5	5405,8	5411,3	5419,9	5184,9
Indeks 100 = 2000	79,9	83,1	78,4	84,5	96,4	104,3	104,4	104,5	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Forskningsministeriets FoU-bevillinger er fordelt på fem hovedområder: Fællesudgifter, Universiteter med videre, Statens Forskningsråd, Forskningsinstitutioner samt Informatik og teleområdet.

19.1. Fællesudgifter

Fællesudgifterne dækker bevillinger til internationalt forskningssamarbejde, nye forskningsprogrammer og videreførelse af en række eksisterende initiativer.

19.15. Internationalt Forskningssamarbejde. Her administrerer Forskningsministeriet Danmarks bidrag til en række internationale samarbejdsorganisationer, herunder: Den Europæiske Rumorganisation (ESA), Den Europæiske Organisation for Astronomisk Forskning (ESO), Det Europæiske Molekylærbiologiske Laboratorium (EMBL), Det Europæiske Synkrotronsamarbejde (ESRF), Den Europæiske Organisation for Atomkerneforskning (CERN) med videre.

19.17. Nye forskningsprogrammer. Dette omfatter endnu ikke udmøntede initiativer under forskningspakkerne 96, 97, 98, forskningsinitiativerne for 1999 og 2000, samt under forskningsrådernes strategiplaner. Størstedelen af programmerne vil efter en konkret udmøntning blive administreret af statens forskningsråd.

Forskningsinitiativerne for 2000 er: Forsknings Konkurrenceevne, som skal sikre vækstlaget på universiteterne - herunder skabe rammer for generationsskifte og rekruttering af yngre forskere og nye centerkontrakter. Derudover er der afsat midler til Center for Skov, Landskab og Planlægning, med henblik på udvikling af frontløber IT-struktur.

19.2. Forskning og videregående uddannelse

Forskningsministeriet fordeler forskningsmidler til de højere uddannelsesinstitutioners forskningsaktiviteter inden for samtlige forskningsfelter, det vil sige de humanistiske, teologiske, samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige, sundhedsvidenskabelige og tekniske videnskabers områder.

De højere uddannelsesinstitutioner har til formål at drive forskning og give videregående uddannelse indtil det højeste videnskabelige niveau, samt bidrage til udbredelsen af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater.

Forsknings- og uddannelsesaktiviteterne er budgetteret adskilt, men forudsættes gensidigt at have betydning for såvel forskningsudviklingen som undervisningens kvalitet.

Midlerne fordeles til institutionerne som rammebevillinger med en specifikation af ressourcerne på hovedformål. Fordelingen af rammebevillingen på hovedområder, fag og uddannelsesområder foretages af institutionerne. Fordelingen mellem anvendelse på grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde fastlægges ligeledes på institutionerne.

Endvidere er der i rammen specificeret bevillinger til en række forskellige støttefunktioner og fællesfunktioner, så som forskningsbiblioteker.

Endelig findes en række anlægsbevillinger med tilknytning til universiteternes forskningsaktiviteter, som er udmøntet i konkrete byggeprojekter på de enkelte universiteter. Der er endvidere opført en række anlægsbevillinger, der har tilknytning til universiteterne, men som endnu ikke er udmøntet i konkrete byggeprojekter.

19.4. Statens Forskningsråd

Statens Forskningsråd omfatter Forskningsforum og de seks statslige forskningsråd, der inden for hvert sit område uddeler midler til støtte for dansk forskning. Endvidere udgør forskningsrådene regeringens centrale rådgivende instans inden for forskningsområdet.

Forskningsrådene er hver tildelt en ordinær bevilling på finansloven, som de kan anvende til den frie fondsfunktion. Herudover forvalter rådene midler til nærmere angivne formål, dels i form af øremærkede programmer under forskningspakkerne, og dels i form af initiativer til opfyldelse af forskningsrådenes strategiplaner.

Hovedområdet omfatter bevillinger til specielle tværrådslige forskningsprogrammer. Endelig omfatter hovedområdet bevillinger til Det Bio-

teknologiske Forskningsprogram og videreførelse af Det Fødevareteknologiske Forsknings- og Udviklingsprogram (FØTEK 2).

19.5. Forskningsinstitutioner

Under hovedområde 19.5 er samlet en række sektorforsknings- og hermed beslægtede - institutioner, som dækker et bredt spektrum af forskningsområder. Langt den største andel af ministeriets bevillinger til institutioner går til Forskningscenter Risø, der har til formål at udføre FoU inden for områderne energi, miljø og materialer. Endvidere skal Forskningscenter Risø formidle viden, resultater og erfaringer inden for disse forskningsområder.

Hovedområdet omfatter endvidere bevillinger til flere mindre forskningsinstitutioner, der enten er underlagt Forskningsministeriet, eller modtager tilskud fra ministeriet. Institutionerne omfatter Dansk Rumforskningsinstitut, Dansk Polarcenter, Center for Sprogteknologi, Center for Menneskerettigheder, Center for Freds- og Konfliktforskning, Center for IT-forskning, Analyseinstitut for Forskning, Bornholms Forskningscenter, Teknologirådet, Institut for Grænseregionsforskning, Dansk Center for Migration og Etniske Studier samt Europæisk Center for Mindretalsspørgsmål.

19.6. Informatik og Teleområdet

Under hovedområde 19.6 er det kun informatikområdet (19.65.), der rummer FoU-bevillinger. Det drejer sig om 19.65.01. Informationssamfundet år 2000 samt 19.65.09. Infoscan.

Under overskriften Informationssamfundet år 2000 igangsættes en række IT-rettede projekter, der skal sikre Danmarks fortsatte position som foregangsland på IT-området.

Infoscan er et nationalt serviceorgan, der har til opgave at informere, vejlede og rådgive dansk forskning, administration og erhvervsliv om brug af og adgang til offentlige elektroniske informationstjenester og databaser over hele verden.

§ 20. Undervisningsministeriet

Tabel 3.9 § 20 Undervisningsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	143,5	122,6	136,2	209,0	237,2	301,5	312,6	303,3	342,2
Anlægsudgifter	1,6	0,0	0,0	0,0	8,2	5,7	5,7	2,5	0,0
Bruttoudgifter i alt	145,1	122,6	136,2	209	245,4	307,2	318,3	305,8	342,2
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	176,4	146,2	158,9	239,5	273,8	334,7	336,7	314,4	342,2
Indeks 100 = 2000	51,6	42,7	46,4	70,0	80,0	97,8	98,4	91,9	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

20.2 Grundskolen

20.29.01.10. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på uddannelsesområdet grundskolen samt støtte af lokalt tilrettelagt forsøgs- og udviklingsarbejde, herunder midler til et 8-punktsprogram »Folkeskolen år 2000«.

20.29.01.50. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter med folkeskolen som helhedsskole.

20.29.03. Udgifter vedrørende Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Centret har som formål blandt andet at udvikle nye synspunkter og idéer for undervisningen af folkeskolens ældste klasse-trin, at afprøve ideerne i praksis og af vurdere og formidle resultaterne af dette arbejde.

20.3 Erhvervsrettede ungdomsuddannelser

20.39.01.10. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på uddannelsesområdet erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Endvidere er der afsat en bevilling i forbindelse med etableringen af et længerevarende undervisningsforløb for 16-25 årige flygtninge og indvandrere.

20.39.01.20. Der er afsat en bevilling til forsøg og udvikling m.v. med skolehjem.

20.4 Gymnasiale uddannelser

20.39.01.10. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på det gymnasiale område.

20.5 Andre ungdomsuddannelser

20.51.31. Bevillingen anvendes til gennemførelse og koordinering af en række ungdomspolitiske initiativer som led i regeringens ungdomspolitik, herunder en række forsøg med ungdomskommuner.

20.59.01.10. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på uddannelsesområdet »andre ungdomsuddannelser«.

20.6 Videregående uddannelser

20.69.01.10. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på uddannelsesområdet »videregående uddannelser«.

20.7 Folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelse

20.79.01. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på uddannelsesområdet folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelse.

20.8 Tværgående og internationale aktiviteter

20.89.01. Der er afsat en bevilling til FoU-aktiviteter i forbindelse med iværksættelse af udviklings- og forskningsaktiviteter på Undervisningsministeriets uddannelsesområder.

§ 21. Kulturministeriet

Tabel 3.10 § 21 Kulturministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	278,1	344,1	350,6	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5
Anlægsudgifter	1,1	1,1	1,1	11,3	0,0	54,9	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	279,2	345,2	351,7	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	339,5	411,5	410,2	391,9	407,0	423,7	462,2	442,7	446,5
Indeks 100 = 2000	76,0	92,2	91,9	87,8	91,2	94,9	103,5	99,1	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Næsten al forskning i Kulturministeriet ligger inden for følgende fire hovedområder: Arkiver, biblioteker, museer samt uddannelsesinstitutioner.

Kulturministeriets Forskningsudvalg rådgiver Kulturministeren i spørgsmål om ministeriets forskningsplanlægning og -aktiviteter, samt anvendelsen og fordelingen af ministeriets forskningsbevillinger.

21.1. Fællesudgifter

Der ydes herunder tilskud til Det Danske Institut i Rom, der udgør rammen om dansk forskning med relation til Italien, samt til Det danske Sprog- og Litteraturselskab.

21.3. Bevaring og formidling af kulturarven

På *biblioteksområdet* ligger hovedparten af forskningen på forskningsbibliotekerne, som dels betjener forskere i form af informationsformidling, dokumentation og dokumentlevering, dels selv udfører forskning inden for bibliotekernes fagområder.

Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket i Århus, Odense Universitetsbibliotek og Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek udfører egen forskning indenfor bibliotekernes respektive fag- og funktionsområder. Det drejer sig om områder, som er forudsætninger for formidlingen af bibliotekernes samlinger og deres indhold, samt for den rationelle forvaltning af institutionernes øvrige opgaver og funktioner.

Biblioteksstyrelsen udfører udviklingsarbejde og udviklingsprojekter, blandt andet omstilling af

biblioteksinfrastruktur - teknisk såvel som organisatorisk, national infrastruktur - biblioteksnetværk, såvel som centrale løsninger for ressource tilgang og udnyttelse samt udvikling af brugerservice og nye informationsydelser. Arbejdet udføres i samarbejde med folke- og forskningsbibliotekerne og Forskningsministeriet.

Statens Arkiver udfører hovedsageligt egen forskning inden for dansk historie, herunder forvaltningens historie. Derudover betjener Statens Arkiver anden forskning inden for talrige discipliner, som arbejder på grundlag af primære historiske kilder.

Dansk Folkemindesamling er statens forskningsinstitut for folkløse. Her forskes i mundtligt overleveret traditionsstof, herunder blandt andet sange og musik.

Dansk Sprognævns forskning udspringer af nævnets fag- og funktionsområder: at følge det danske sprogs udvikling, at fastlægge den officielle retskrivningsnorm og at rådgive offentligheden og myndighederne i sproglige spørgsmål.

Rigsantikvareembedet omfatter Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat (RAS), hvis hovedopgave er - på Rigsantikvarens vegne - at varetage den daglige administration af bestemmelserne efter museumslovens §26, som omhandler registrering og undersøgelse af arkæologiske fund gjort under jordarbejde. Det følger af denne opgave, at det overordnede mål med RAS' arbejde består i at øge vor viden om alle perioder i Danmarks fortid.

Nationalmuseet er Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum. Museets forskning omfatter en række kulturhistoriske discipliner, nemlig arkæologi (forhistorisk-, middelalder-, marin- og klassisk arkæologi), historie, kunsthistorie, etnologi, etnografi, numismatik, bevaring, museal formidling samt kulturhistorisk relateret naturvidenskab. Forskningen søges derudover samlet i større, tværvidevidenskabelige programmer på tværs af de ovenstående fagdiscipliner. Museet varetager forskeruddannelse i et samarbejde med universiteter, Forskeruddannelsesrådet og forskningsrådene samt Danmarks Grundforskningsfond.

Tøjhusmuseet driver forskning inden for dansk forsvarshistorie, samt international våbenhistorie inden for den vestlige kulturkreds fra middelalderen til vore dage.

Statens Museum for Kunst driver overvejende forskning inden for dansk billedkunst og udenlandsk billedkunst, fortrinsvis fra den vestlige kulturkreds.

Det Danske Kunstindustrimuseum er landets centrale museum for forskning i kunsthåndværk og design, samt asiatisk kunst.

Forskningen på de *øvrige statslige* samt *statsanerkendte museer* finder sted over et bredt spektrum inden for kultur-, natur- og kunsthistorien.

21.4. Videregående uddannelse

På *arkitektskolerne* forskes der inden for alle arkitekturfagets områder: fra landskabsarkitektur, byplanlægning og bygning, over bygningskunst til industrielt design.

På *Danmarks Biblioteksskole* omfatter forskningen en række undersøgelses- og analyseprojekter indenfor biblioteks-, informations- og dokumentationsområdet, for eksempel biblioteksbenyttelse, vidensstyring, det elektroniske bibliotek, kulturplanlægning, organisering af viden samt infometriske analyser og metoder.

Ved *Kunstakademiets Konservatorskole og Billedkunstskoler* udføres forskning indenfor såvel de kunstneriske som de teoretiske aspekter af disse områder.

Musikkonservatorierne udøver kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed og driver forskning inden for deres respektive musikalske fagområder.

§ 23. Miljø- og Energiministeriet

Tabel 3.11 § 23 Miljø- og Energiministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	324,6	317,5	297,2	370,8	402,9	401,3	445,1	455,9	417,7
Anlægsudgifter	8,3	8,0	3,0	4,0	3,0	29,0	0,0	6,2	3,0
Bruttoudgifter i alt	332,9	325,5	300,2	374,8	405,9	430,3	445,1	462,1	420,7
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	404,8	388,0	350,2	429,5	452,9	468,8	470,8	475,0	420,7
Indeks 100 = 2000	96,2	92,2	83,2	102,1	107,6	111,4	111,9	112,9	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

FoU-aktiviteterne udføres primært af ministeriets sektorforskningsinstitutioner: Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse og Forskningscentret for Skov & Landskab - mens koordinerende aktiviteter og programstyring fortrinsvis udføres af ministeriets administrative styrelser. Der er i

1995 foretaget en sammenlægning af Danmarks Miljøundersøgelser og det tidligere Grønlands Miljøundersøgelser. Endvidere er det tidligere Danmarks Geologiske Undersøgelse og det tidligere Grønlands Geologiske Undersøgelse sammenlagt til én institution: Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse.

23.2 Miljøbeskyttelse

Miljøstyrelsen afholder udgifter til udredning og rådgivning i tilknytning til miljøbeskyttelsesindsatsen. Herudover afholdes udgifter til forskning og udredning om bekæmpelsesmidlers miljøeffekter samt til projekter vedrørende beskyttelse af de oprindelige folk i Arktis.

Endelig afholdes udgifter til udvikling og udredning inden for højt prioriterede og aktuelle miljøområder, for hvilke der ikke findes særlige programmer. I de nærmeste år vil midlerne især blive anvendt inden for områderne miljøfremmede stoffer, miljødata og styringsmidler.

23.3. Miljøundersøgelser

Danmarks Miljøundersøgelser er en sektorforskningsinstitution med forskningsaktiviteter inden for følgende indsatsområder: Atmosfærisk miljø, Akvatisk miljø og natur, Terrestrisk miljø og natur, Arktisk og global miljø, risikovurdering af kemiske stoffer og bioteknologiske produkter samt tværgående analyser.

Endvidere har *Danmarks Miljøundersøgelser* rådgivningsvirksomhed over for styrelser, amter med videre, og har aktiviteter på miljø- og naturdataområdet, blandt andet inden for overvågning og fagdata-centervirksomhed. *Danmarks Miljøundersøgelser* er nationalt knudepunkt for Det Europæiske Miljøagentur.

23.4. Skov- og landskabsforskning.

Forskningscentret for Skov & Landskab udfører forskning, udvikling og rådgivning samt formidler viden, indenfor hovedområderne: skovdrift, skovøkologi, pyntegrønt, park og landskab, by- og landsplanlægning samt friluftsliv og turisme.

23.5. Naturforvaltning

Skov- og Naturstyrelsen afholder udgifter til forskning, udredning og rådgivning, der understøtter en vidensbaseret forvaltningspraksis. Styrelsen rekvirerer forskning, udredning og rådgivning på universiteter, sektorforskningsinstitutioner og ved andre konsulenter. I de nærmeste år vil midlerne især blive anvendt inden for områderne skovdyrkning, skovsundhed, naturovervågning, naturgenopretning og naturpleje, planlægning af friluftsliv, flora og fauna, økologi, samt kulturmiljø.

Endvidere forvalter styrelsen et program til produktudvikling af skovbrugs- og træindustriprodukter.

23.6. Geologisk forskning og undersøgelser

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS) har forskningsaktiviteter inden for følgende indsatsområder: Databanker og formidling, Vandressourcer, Energiråstoffer, Mineralske råstoffer, Natur og miljø, Lithosfære-forskning (forskning i jordskorpens opbygning) og Kulturforskning. Indsatsområderne indbefatter forskningsaktiviteter vedrørende Grønland og Færøerne.

Endvidere har GEUS opgaver vedrørende faglig rådgivning af miljø- og energimyndigheder, herunder tilsyn med koncessionshavere og formidling af geologisk basisviden (fagdatabaser og lignende) til offentlige og private brugere.

Af GEUS's indtægter (bortset fra programforskningsindtægter) anslås 30 procent at vedrøre forskning. Skønsmæssigt anvendes 50 procent af GEUS's driftsudgifter til forskning.

23.72.02 Tilskud til Energiforskning

I *Energistyrelsen* administreres ministeriets energiforsknings- og energiudviklingsprogrammer. Formålet med disse er at styrke den energiorienterede forskning og udvikling med henblik på at skabe og vedligeholde den teknologiske og samfundsmæssige baggrund for energipolitikken.

Programmet for udbygning af dansk energiforskning og -udvikling, EFP, fortsætter i 2000.

Programmet er en sammensætning af projekter af innovativ, anvendelsesorienteret forskning, primært gennemført i erhvervsvirksomheder og ved strategiske og langsigtede projekter gennemført ved universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner. Endvidere består programmet af mere udviklingsprægede projekter ofte gennemført på teknologiske service-institutioner eller i samarbejde mellem disse og virksomheder og forskningslaboratorier.

Programmet omfatter således teknologier, som på længere sigt vil kunne bringes i praktisk anvendelse, men som anses for kommende

nøgleområder. Energiforskningsprogrammet bidrager hermed til strategisk forskning i fremtidens energiteknologier.

Omfattet af programmet er også udvikling af teknologier, som allerede har nået et anvendelsesstade, men som vurderes at have betydelige muligheder for videreudvikling.

Endelig omfatter programmet samfundsvidenskabelig forskning, der dels belyser samspillet mellem energisektoren og det øvrige samfund, dels bidrager til at forbedre det politiske beslutningsgrundlag for valg af mål og midler i energipolitikken.

Det er centrale målsætninger for programmet at støtte forskning kan medvirke til at opfylde de energipolitiske målsætninger, især som angivet i

Regeringens energipolitiske handlingsplan, Energi 21, på energi- og miljøområdet, og øge erhvervsudviklingen og eksportmulighederne på energiområdet.

Særlige indsatsområder i energiforskningsprogrammet er: a) Olie og naturgas, b) Miljøvenlig produktion af el og varme, c) Vindenergi, d) Bygninger inkl. solenergi, e) Energieffektivitet i produkter og industrielle processer, f) Energi og samfund. Hertil kommer, at der gives tilskud til perspektivrige projekter uden for disse områder.

I brintprogrammet, der skal vurderer de praktiske muligheder for udnyttelse af brint i energisektoren lægges der især vægt på anvendelse af brint til at lagre vedvarende energi og udnyttelse af brint i transportsektoren.

§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Tabel 3.12 § 24 Fødevareministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	472,7	484,0	596,4	558,1	609,4	746,9	798,5	802,6	882,5
Anlægsudgifter	7,5	24,0	17,4	64,3	64,5	46,0	22,2	64,7	35,6
Bruttoudgifter i alt	480,2	508	613,8	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	583,9	605,6	716,0	713,2	751,9	863,9	868,1	891,6	918,1
Indeks 100 = 2000	63,6	66,0	78,0	77,7	81,9	94,1	94,6	97,1	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Fødevareministeriet).

Fødevareministeriets hovedformål er:

- at sikre, at de fødevarer, der produceres og afsættes til forbrugerne, er sunde og af høj kvalitet, samt at sikre et højt informationsniveau herom,
- at fremme produktionsforhold, der bevarer jordbrugs- og fiskerierhvervenes ressourcegrundlag samt sikrer miljøet, dyrevelfærd og gode arbejdsbetingelser,
- at fremme lønsom produktion og afsætning inden for ministeriets erhvervsområder.

Strukturdirektoratet (Direktoratet for Fødevarer Erhverv pr. 1. april 2000) er det administrative

bindeled mellem Fødevareministeriets departement og Fødevareministeriets forskningsopgaver.

24.2. Generelle jordbrugs- og fiskeriforhold

Strukturdirektoratets hovedopgave er at fremme jordbrugets- og fiskerierhvervets strukturtilpasning og udvikling.

Strukturdirektoratet administrerer under hovedområdet bl.a. aktivitetsområderne: Fællesudgifter indenfor jordbrugs- og fiskeriområdet, Konsulent- og vikarordninger m.v. i jordbruget, Struktur- og effektivitetsforbedringer i jordbruget, Driftsstøtte i jordbruget samt Erhvervsfremme inden for fiskerisektoren.

24.23. Struktur- og effektivitetsforbedring i jordbruget

Inden for hovedområdet hører støtte til fremme af økologisk jordbrugsproduktion, hvorunder der ydes støtte til forskning i økologisk landbrug. Endvidere indgår tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter, herunder FØTEK 3-programmet, hvorunder der i samarbejde med andre ministerier ydes tilskud til fødevarerforskning.

24.32. Husdyrforhold og levnedsmidler

Fødevarerdirektoratet administrerer dette hovedområde.

Fødevarerdirektoratet og de tilknyttede veterinære institutioner har til formål at sikre sunde fødevarer til forbrugere, at sikre en sund husdyrbrugproduktion, og at sikre det veterinære grundlag for udførsel af levende dyr og animalske produkter.

Veterinær- og fødevarerområdet har således til opgave at sikre forbrugerne fødevarer, der kan indtages uden sundhedsrisici, at fremme sunde kostvaner, at kontrollere produktion og omsætning af fødevarer, at bidrage til produktion af sunde husdyr, at hindre indslæben af fremmede smitstoffer, samt at forebygge og bekæmpe husdyrsygdomme og zoonotiske smitstoffer.

24.33. Forskning inden for fødevarer- og jordbrugsområderne

Sektorforskningen under Fødevarerministeriet har til formål gennem forskning og forsøg at opbygge, indsamle og formidle viden om produktionsmetoder, produkter, sygdomsforebyggelse og sygdomsbekæmpelse til gavn for fødevarer-, jordbrugs- og fiskerierhvervene og for samfundet som helhed.

Inden for Strukturdirektoratets hovedområde hører tilskudsbevillingen »Tilskud til fødevarer- og jordbrugsforskning«, der administreres af Strukturdirektoratet, samt sektorforskningsinstitutionerne Danmarks JordbrugsForskning, Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut og Statens Skadedyrlaboratorium.

Der ydes tilskud til forskningsaktiviteter ved offentlige og private forskningsinstitutioner, herunder Fødevarerministeriets forskningsinstitutioner

Forskningsaktiviteterne under Forskningsaktiviteter inden for fødevarer- og jordbrugssektorerne er grupperet på følgende indsatsområder:

1. Fødevarer sikkerhed- og kvalitet,
2. Jordbrugets omstilling som følge af ændrede markedsvilkår,
3. Jordbrugets miljøforhold,
4. Husdyrsundhed og -velfærd og
5. Jordbrugets produktkvalitet.

Der gives endvidere tilskud til nationale, fællesnordiske og andre internationale enkeltprojekter. Af tilskud til enkeltprojekter eller aktiviteter kan nævnes bevaringsarbejde med genressourcer hos danske husdyrarter samt programmet Fremme af økologisk planteværn baseret på naturens egne forsvarsmekanismer.

24.38. Fiskeriforskning

Fiskeriforskningsområdet omfatter sektorforskningsinstitutionen Danmarks Fiskeriundersøgelser samt tilskudsbevillinger vedrørende fiskepleje, herunder udsætninger, forsøgsfiskeri og produktudvikling i det primære fiskeri og øvrige forskningstilskud vedrørende fiskerisektoren.

Fiskepleje, herunder udsætninger

Fiskeplejeindsatsen omfatter udsætning af fiskeyngel og sættefisk samt objekter, der i øvrigt har betydning for naturlig reproduktion af fiskebestandene. Aktiviteterne omfatter undersøgelser og opfølgning samt den forskning og administration, der knytter sig til tilrettelæggelsen, gennemførelsen og opfølgningen.

Tilskud til forsøgsfiskeri og produktudvikling i det primære fiskeri

Der ydes tilskud til forsøgsfiskeri og videnskabelige undersøgelser med henblik på undersøgelse af alternative fiskemuligheder og fangstteknikker inden for erhvervsmæssigt fiskeri samt produktudvikling i den primære fiskerisektor og afsætning af produkter herfra.

Øvrige forskningstilskud vedrørende fiskerisektoren

Der ydes tilskud til forskning og udvikling inden for fiskerisektoren. Projekterne kan vedrøre sygdomme hos opdrætsfisk, fangstteknologi, fiske-riprodukter, fiskebiologi, akvakultur, vandmiljø,

fiskeriøkonomi m.v. Endvidere medfinansieres forskningsprogrammet Bioteknologi i fødevarer-sektoren under § 24.33.02. Endeligt indgår FØTEK 3, hvorunder der i samarbejde med andre ministerier ydes tilskud til fødevarerforskning.

§ 26. Erhvervsministeriet

Tabel 3.13 § 26 Erhvervsministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	488,9	495,3	439,3
Anlægsudgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	488,9	495,3	439,3
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	497,3	353,1	442,1	521,3	546,9	452,2	517,2	509,2	439,3
Indeks 100 = 2000	113,2	80,4	100,6	118,7	124,5	102,9	117,7	115,9	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Erhvervsministeriets FoU-aktiviteter har til formål at fremme erhvervenes internationale konkurrenceevne, blandt andet gennem fremme af teknologisk udvikling og produktudvikling.

26.3. Erhvervsfremme

En stor del af Erhvervsministeriets FoU-aktiviteter er opført under området »Udvikling af teknologi og kompetence mv.«. Under dette område ydes resultatkontraktmidler til de godkendte teknologiske serviceinstitutter til kompetenceopbygning, udvikling af nye serviceudbud til erhvervslivet og generel videnformidling.

Der ydes videre tilskud til Eureka-projekter mv.

Herudover medfinansierer ministeriet en række aktiviteter med et FoU-element så som: Innovationsmiljøer, Centerkontrakter, Centre uden mure, Udviklingskontrakter, Erhvervsforskere, Center for industriel produktion og Initiativ for sensorteknologi.

Innovationsmiljøerne skal sikre erhvervsmæssig udnyttelse af forskningsresultater i form af start af nye virksomheder i forskerparker eller lign. I Innovationsmiljøerne kan virksomheder få sparring, uddannelse, rådgivning og risikovillig kapital i forbindelse med sammenhængende udviklingsforløb. Midlerne anvendes bl.a. til udvikling og bearbejdning af ideer.

Centerkontrakter er fælles FoU projekter med et kommercielt sigte mellem virksomheder, teknologiske serviceinstitutter og forskningsinstitutioner.

Centre uden mure har til formål at skabe rammer for private virksomheders samarbejde med offentlige forskningsinstitutioner om grundlæggende og strategisk forskning. Der etableres centre inden for områderne: sundhed, turisme, multimedie, organisationsforskning, design, logistik og transport.

Det offentlige-private samarbejde stimuleres gennem udviklingskontrakter. Offentlige institutioner og private virksomheder kan indgå kontrakter om udvikling af nye varer eller tjenesteydelser.

Erhvervsforskerordningen er uddannelse af forskere i et uddannelsesforløb af 3 års varighed i et samspil mellem en virksomhed og en højere uddannelsesinstitution.

For at styrke rammerne for at drive vidensbase- ret produktion i Danmark er Center for industriel produktion etableret. Centeret skal bidrage til at gøre produktionsteknologi til en dansk styrkeposition.

Initiativet for sensorteknologi skal fremme danske virksomheders viden om og adgang til den-

ne teknologi. Initiativet skal øge forskning i og udvikling og anvendelse af sensorteknologi og skal samtidig bidrage til koordinering af denne indsats.

Under lværksætteraktiviteter mv. ydes bl.a. tilskud til projektf finansiering for opfindere.

§ 28. Trafikministeriet

Tabel 3.14 § 28 Trafikministeriets FoU-bevillinger 1992-2000, mio. kr.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Løbende priser									
Driftsudgifter og -tilskud	62,9	66,7	68,0	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8
Anlægsudgifter	37,9	40,5	40,5	40,5	7,1	2,0	10,9	12,2	16,8
Bruttoudgifter i alt	100,8	107,2	108,5	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6
2000-priser									
Bruttoudgifter i alt	122,6	127,8	126,6	126,5	104,9	91,4	86,0	88,7	95,6
Indeks 100 = 2000	128,2	133,7	132,4	132,3	109,7	95,6	90,0	92,8	100

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Ministeriets FoU-opgaver udføres af Transportrådet, Rådet for Trafiksikkerhedsforskning, Vejdirektoratet, Vejteknisk Institut og Informatikområdet, Luftfartsvæsnet og af Danmarks Meteorologiske Institut. Endvidere er der FoU-aktiviteter hos Banestyrelsen.

28.11.77. Transportrådet. Bevillingen til Transportrådet anvendes til drift af rådets sekretariat, gennemførelse af udrednings- og analysearbejde samt tilskud til transportforskning. Hovedparten af midlerne anvendes til transportforskning. Støtten under Transportrådets forskningsprogram bevilges til strategisk og tværgående transportforskning til udbygning af forskningskapaciteten.

Rådet for Trafiksikkerhedsforskning. Bevillingerne anvendes på trafiksikkerhedsområdet, primært til danske forskningsprojekter i eget regi, sekundært til danske udredningsopgaver samt deltagelse i internationale forsknings- og udredningsaktiviteter, blandt andet via OECD og FERSI (Forum of European Road Safety Institutes).

Forsknings- og udredningsindsatsen i Rådet for Trafiksikkerhedsforskning ligger specielt inden for områderne trafikantadfærd og køretøjsteknik/-indretning.

Som led i styrkelsen af vidensgrundlaget for de forbrugerpolitiske beslutninger, ydes der tilskud til gennemførelse af en række konkrete forbrugerforskningsprojekter efter forslag fra det rådgivende ekspertudvalg for forbrugerforhold.

28.2. Vejtrafik

Vejdirektoratets forsknings- og udviklingsaktiviteter ligger primært inden for områderne vejmaterialer, trafiksikkerhed og miljø. Forskningsvirksomheden sigter på at tilvejebringe ny viden til konkrete anvendelser på områder, der er centrale for Vejdirektoratet og øvrige vejbestyrelses virke.

De fleste FoU-aktiviteter er henlagt til Vejteknisk Institut, som udfører forskning om vejmaterialer, blandt andet asfalt, beton til broer og bygværker, ubundne og stabiliserende materialer og isolerings- og beskyttelsesmaterialer, med sigte på at få ny indsigt i deres indflydelse på miljøet, deres bæreevne og overfladeegenskaber, samt deres krav til måle- og prøvningsmetoder. Instituttets udviklingsaktiviteter dækker et bredt felt af metoder og teknikker til praktisk brug med særlig fokus på miljø og genbrugsprojekter, tilpasning af nye europæiske laboratorieprøvningsmetoder til danske forhold, forebyggelse af sporkøring og nyt udstyr til vejtekniske målinger. Flere af FoU-aktiviteterne støttes af midler fra EU's 4. rammeprogram.

Vejdirektoratet udvikler tillige metoder til fremstilling af høj kvalitetsbeton til nye broer og bygværker samt til kontrol af tilstande af betonmaterialer i eksisterende bygværker. Desuden

sker der en løbende udvikling af edb-systemer til optimering af ressourceforbrug i forbindelse med drift og vedligeholdelse af veje og broer. Æstetisk kvalitet af vejvedligeholdelse, miljøsikker pleje af vejbeplantninger samt trafikafvikling ved reparationsarbejder er andre fokusfelter for udviklingen.

FoU har i relation til trafikantservice og trafikledelse tyngdepunkter i trafiksikkerhed og trafikmiljø, trafikinformatik og vejinformationssystemer.

FoU-aktiviteterne vedrørende trafiksikkerhed sigter på, dels at skabe ny indsigt i trafikulykkernes årsager og deres sammenhæng med samspillet mellem trafikanternes adfærd og vejens udformning og udstyr, og dels at omsætte sådanne indsigter til nye principper og metoder til forebyggelse af ulykker gennem ændringer i vejmiljøet. Indsatsen koordineres med aktiviteterne i Rådet for Trafiksikkerhedsforskning. Miljøprojekterne udvikler nye metoder til analyse og forebyggelse af vejtrafikkens indflydelse på miljøet med særlig sigte på dens støj- og barriereeffekter. Også på disse områder er FoU-virksomheden stærkt internationaliseret gennem deltagelse i adskillige projekter under EU's 4. rammeprogram.

Trafikinformatik er stadig et nyt udviklingsområde, hvor informationsteknologien og telekommunikationsmidler tages i brug for at opnå en både sikrere og mere effektiv afvikling af trafikken. Herved undgås gennemførelse af alle de udbygninger af vejene som ellers ville være nødvendige, for at give den voksende vejtrafik et acceptabelt serviceniveau, og for at opnå et forbedret samspil mellem den individuelle og den kollektive trafik. Parallelt hermed foregår en udvikling af nye metoder til bestemmelse af kapacitets- og serviceniveau på alle typer af veje og stier, samt en udvikling af nye trafikmodeller, som kan udnytte et forbedret trafikstatistisk datagrundlag.

Udvikling af vejinformationssystemer varetages af Informatikområdet, som hermed vedligeholder og udbygger grundlaget for effektiv vejadministration såvel i Vejdirektoratet som i andre vejbestyrelser, der betjener sig af disse systemer. Vejinformationssystemerne består af databaser og programsystemer og kan rumme og bearbejde et stort udvalg af de data om veje, trafik, uheld med mere, som er vigtige dele af grundlaget for udøvelse af vejbestyrelsesfunktioner.

Endelig forgår der i Vejdirektoratet nogen forskning og udvikling, der vedrører samfundsøkonomiske konsekvenser af trafikken og dens uønskede følger i form af ulykker og forurening, blandt andet med sigte på at forbedre grundlaget for optimering af ressourceforbruget til både anlæg og drift.

28.3. Luftfart og meteorologi

Statens Luftfartsvæsen har i år 2000 aktiviteter i følgende TEN-T projekter:

North European ADS-B Network (NEAN) Update Programme (NUP) og i North Atlantic ADS-B Network (NAAN).

NUP støttes af EU DG VII og gennemføres i et konsortium bestående af Luftfartsverket (LFV Sverige), Deutsche Flugsicherung GmbH (DFS), Statens Luftfartsvæsen (SLV), Lufthansa (DLH) og Scandinavian Airlines System (SAS), Airbus Industrie G.I.E, Aerospatiale Matra Airbus og Direction Générale de l'Aviation Civile (DGAC). Fase I af dette projekt (planlægning) forventes officielt afsluttet med udgangen af andet kvartal år 2001. Herefter påtænkes fysisk udstyr installeret i et større antal luftfartøjer samt på udvalgte jordstationer i Europa.

Den infrastruktur, der blev opbygget, og de resultater som blev nået i projekterne NEAN og NEAP, videreføres og videreudvikles under NUP til et pre-operativt niveau, hvor der specielt lægges vægt på modning, installering, afprøvning og validering af det svensk udviklede data-link VHF Data Link mode 4 (VDLmode4).

North Atlantic ADS-B Network (NAAN) - ligeledes støttet af EU DG VII - i et konsortium bestående af SLV, CAA Island, CAA Norge, CAA Irland, Grønlandsfly og Atlantic Airways.

Begge projekterne har til formål at udvikle, teste, evaluere og modne et system, som baseret på satellit navigationssystemer (Global Navigation Satellite System GNSS) kan anvendes til trafikovervågning ved positionsbestemmelse, navigations- og landingshjælpemiddel samt for data-transmission mellem luftfartøjer og systemer på jorden.

FoU-aktiviteterne i *Danmarks Meteorologiske Institut* (DMI) omfatter overvågning og udforskning af atmosfæren. Institutet bidrager på grundlag af det tilvejebragte materiale til studiet af de fysiske forhold i jordens nedre og øvre atmosfære, samt vekselvirkning mellem disse områder og den af Solen udsendte energi.

Disse områder har væsentlig betydning for overvågning og udforskning af Jordens vejr og klima og dertil relaterede miljøforhold samt praktisk betydning for kommunikation i de arktiske områder (Grønland).

DMI deltager i stort omfang i internationalt samarbejde om drivhuseffekt og ozon-problematik, gennem blandt andet World Meteorological Organization, United Nations Environmental Programme og EU's miljøforskningsprogrammer.

DMI udfører herunder arbejde, der skal belyse stratosfærens ozonbalance og ozonlagets betydning for klimaet. Ozonprojekterne er koncentreret om især det Grønlandske område, fordi ozonlaget er særlig truet ved polarområderne.

DMI deltager desuden i den videnskabelige del af Ørsted-projektet; et projekt der, i et samarbejde mellem offentlige forsknings- og undervisningsinstitutioner og danske industriforetagender, har til formål at udvikle, bygge, teste, opsende og drive en mindre dansk satellit til måling af Jordens magnetfelt. Et andet vigtigt formål med satellitten er at bestemme profiler for atmosfærens temperatur til brug i vejr- og klimaovervågning. Satellitten blev opsendt d. 23. feb. 1999.

I 1998 etableredes Danmarks Klimacenter med det hovedformål at kortlægge det sandsynlige klima i det 21. århundrede. Dette vedrører overvågning af det aktuelle klima og faktorer af mulig betydning for klimaændringer, studier af klimaprocesser inden for de udvalgte områder samt beregninger af fremtidige regionale klimaændringer og vurdering af regionale og globale klimaændringers virkning for det danske samfund og dets internationale relationer.

Centret har inden for de nævnte områder til opgave at koordinere den danske indsats samt at forestå en videreformidling af vidensindsamlingen på dets arbejdsområde, så der opnås en bred nyttiggørelse heraf inden for det danske samfund.

28.4. Havne, kyster og færgetrafik

Kystinspektoret udfører, som den eneste offentlige institution i Danmark, analyser og projekter i relation til kystbeskyttelse. For at kunne gøre dette på en kvalificeret og effektiv måde, er det nødvendigt kontinuerligt at udføre FoU, med henblik på at udforske de processer i naturen, som former kysten og bestemmer kystudviklingen, samt at forbedre metoderne til den praktiske udførelse af kystbeskyttelsen.

I lyset af de store samfundsmæssige investeringer i vestkystens beskyttelse, omkring 100 mio. kr./år samt små 300 mio. kr. i Vadehavet over 20 år, er det bydende nødvendigt at kvalificere indsatsen gennem et homogent koordineret program til forskning og udvikling. På området forudsættes i de kommende år en meget forstærket indsats.

Som eksempler på aktuelle større koordinerede projekter kan nævnes kortlægning og geologisk tolkning af sedimenterne på den kystnære del af havbunden langs den jyske vestkyst i samarbejde med GEUS (De Geologiske Undersøgelser), samt i samarbejde med DHI (Dansk Hydraulisk Institut) måling og modellering af de bølge- og strømpåvirkninger, som flytter disse sedimente.

28.6. Banetrafik

Forskningsaktiviteter inden for Banestyrelsen vedrører udelukkende forskning inden for emner med specifik relevans i forhold til jernbaneinfrastruktur og -planlægning. Det drejer sig om forskning i emner som jernbanekapacitet, sikkerhed, samfundsøkonomiske aspekter i forbindelse med jernbaneinfrastrukturplanlægning med videre.

Bilag A. Tabeller

A-Tabel 1. Bruttoudgiftsbevilling fordelt på finansieringskilder 1992-2000, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Finanslovsbevillinger	5627,3	5841,1	6023,5	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5
Internationale forskningsbevillinger	521,5	490,5	523,0	543,4	575,6	637,3	633,6	619,6	665,0
Kommunale og amtskommunale midler	410,7	437,5	464,3	635,0	668,2	697,9	741,5	802,9	812,8
Danmarks Grundforskningsfond	0,0	19,1	141,7	154,5	176,2	200,9	247,8	243,3	264,5
VækstFonden	11,7	242,3	184,4	237,7	283,6	208,8	190,4	388,7	265,5
I alt	6571,2	7030,5	7337,0	8290,5	9248,1	9824,7	10372,8	10852,7	10868,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 2 Det offentlige forskningsbudget, bruttoudgiftsbevillinger til FoU 1992-2003, finanslovsbevillinger opdelt på drift/tilskud og anlæg, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Drift og tilskud	5514,1	5651,4	5830,1	6589,5	7328,5	7549,2	8148,7	8285,1	8297,1	8348,5	7970,1	7481,2
Anlæg	113,2	189,7	193,4	130,4	216,1	530,6	410,9	513,1	563,4	509,2	463,2	284,5
I alt	5627,3	5841,1	6023,5	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5	8857,7	8433,3	7765,7

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Anm. Tallene for 2001-2003 er budgetoverslag.

A-Tablel 3a. Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU 1992-2003 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§ 19 Forskningsministeriet	3408,7	3616,0	3483,0	3825,6	4482	4961,5	5115,6	5272,3	5184,9	5344,7	5245,1	4707,6
§ 24 Fødevarerministeriet	480,2	508,0	613,8	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	764,9	601,6	608,0
§ 26 Erhvervsministeriet	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	488,9	495,5	439,3	419,4	374,4	335,6
§ 23 Miljø- og Energiministeriet	332,9	325,5	300,2	374,8	405,9	430,3	445,1	462,1	420,7	369,2	351,7	348,8
§ 21 Kulturministeriet	279,2	345,2	351,7	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	436,9	428,9	389,7
§ 20 Undervisningsministeriet	145,1	122,6	136,2	209,0	245,4	307,2	318,3	305,8	342,2	386,9	348,4	312,1
§ 17 Arbejdsministeriet	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0	164,4	133,1	112,5
§ 6 Udenrigsministeriet	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6	284,1	284,1	284,6
§ 16 Sundhedsministeriet	184,3	191,7	195,7	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9	145,2	135,2	134,5
§ 14 By- og Boligministeriet	68,3	69,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5	136,2	125,0	101,0
§ 28 Trafikministeriet	100,8	107,2	108,5	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6	84,4	74,3	69,9
§ 15 Socialministeriet	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6	85,8	73,5	57,7
§ 12 Forsvarsministeriet	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	49,5	49,4	49,4
§ 8 Økonomiministeriet	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2	21,6	21,6	21,6
I alt	5627,3	5841,1	6023,5	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5	8693,2	8246,3	7533,0

Kilde: Analyseinstituttet for Forskningsdatabase over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 3b. Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1992-2003 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§ 19 Forskningsministeriet												
Drift	2001,4	2212,2	2056,8	2271,7	2512,5	2673,9	3026,6	3232,8	3074,2	3100,3	3095,3	3069,2
Tilskud	1350,5	1291,7	1296,9	1544,2	1836,2	1894,6	1716,9	1612,0	1602,7	1782,2	1711,1	1378,4
Drift og tilskud i alt	3351,9	3503,9	3353,7	3815,9	4348,7	4568,5	4743,5	4844,8	4676,9	4882,5	4806,4	4447,6
Anlæg	56,8	112,1	129,3	9,7	133,3	393,0	372,1	427,5	508,0	462,2	438,7	260,0
Bruttoudgifter i alt	3408,7	3616	3483	3825,6	4482	4961,5	5115,6	5272,3	5184,9	5344,7	5245,1	4707,6
§ 24 Fødevarerministeriet												
Drift	234,6	237,7	210,0	149,9	200,5	225,6	216,9	257,8	267,7	266,0	245,1	245,3
Tilskud	238,1	246,3	386,4	408,2	408,9	521,3	581,6	544,8	614,8	462,9	336,0	342,2
Drift og tilskud i alt	472,7	484,0	596,4	558,1	609,4	746,9	798,5	802,6	882,5	728,9	581,1	587,5
Anlæg	7,5	24,0	17,4	64,3	64,5	46,0	22,2	64,7	35,6	36,0	20,5	20,5
Bruttoudgifter i alt	480,2	508	613,8	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	764,9	601,6	608,0
§ 26 Erhvervsministeriet												
Drift	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskud	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	486,9	495,5	439,3	419,4	374,4	335,6
Drift og tilskud i alt	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	488,9	495,5	439,3	419,4	374,4	335,6
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	409	296,2	379	455	490,2	415	488,9	495,5	439,3	419,4	374,4	335,6
§ 23 Miljø- og Energiministeriet												
Drift	155,9	153,5	163,4	191,9	230,1	230,4	268,2	278,7	271,7	262,9	253,9	252,6
Tilskud	168,7	164,0	133,8	178,9	172,8	170,9	176,9	177,2	146,0	106,3	97,8	96,2
Drift og tilskud i alt	324,6	317,5	297,2	370,8	402,9	401,3	445,1	455,9	417,7	369,2	351,7	348,8
Anlæg	8,3	8,0	3,0	4,0	3,0	29,0	0,0	6,2	3,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgifter i alt	332,9	325,5	300,2	374,8	405,9	430,3	445,1	462,1	420,7	369,2	351,7	348,8

§ 21 Kulturministeriet													
Drift	239,1	269,5	275,2	254,7	278,6	286,3	321,4	316,9	303,5	301,2	298,5	302,6	
Tilskud	39,0	74,6	75,4	76,0	86,2	47,7	115,5	113,7	143,0	135,7	130,4	87,1	
Drift og tilskud i alt	278,1	344,1	350,6	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5	436,9	428,9	389,7	
Anlæg	1,1	1,1	1,1	11,3	0,0	54,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	279,2	345,2	351,7	342	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	436,9	428,9	389,7	
§ 6 Udenrigsministeriet													
Drift	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilskud	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6	284,1	284,1	284,6	
Drift og tilskud i alt	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6	284,1	284,1	284,6	
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6	284,1	284,1	284,6	
§ 17 Arbejdsministeriet													
Drift	36,8	39,4	42,9	44,5	45,5	46,0	65,9	71,4	63,6	48,1	42,6	42,3	
Tilskud	5,7	5,9	86,7	163,0	282,7	123,6	192,6	196,1	244,4	116,3	90,5	70,2	
Drift og tilskud i alt	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0	164,4	133,1	112,5	
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0	164,4	133,1	112,5	
§ 20 Undervisningsministeriet													
Drift	114,3	96,2	89,7	85,5	87,4	72,8	101,2	99,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilskud	29,2	26,4	46,5	123,5	149,8	228,7	211,4	204,2	342,2	386,9	348,4	312,1	
Drift og tilskud i alt	143,5	122,6	136,2	209,0	237,2	301,5	312,6	303,3	342,2	386,9	348,4	312,1	
Anlæg	1,6	0,0	0,0	0,0	8,2	5,7	5,7	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	145,1	122,6	136,2	209,0	245,4	307,2	318,3	305,8	342,2	386,9	348,4	312,1	
§ 16 Sundhedsministeriet													
Drift	179,4	170,9	173,9	182,5	52,9	64,2	87,7	80,1	73,4	82,9	77,6	77,3	
Tilskud	4,9	17,8	19,7	25,4	24,9	16,5	54,0	54,1	51,5	62,3	57,6	57,2	
Drift og tilskud i alt	184,3	188,7	193,6	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9	145,2	135,2	134,5	
Anlæg	0,0	3,0	2,1	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	184,3	191,7	195,7	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9	145,2	135,2	134,5	

A-Tablel 3b fortsat

§ 28 Trafikministeriet													
Drift	52,9	46,7	46,0	47,8	64,9	59,9	48,9	52,9	57,6	52,2	49,1	44,8	
Tilskud	10,0	20,0	22,0	22,1	22,0	22,0	21,5	21,2	21,2	21,2	21,2	21,1	
Drift og tilskud i alt	62,9	66,7	68,0	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8	73,4	70,3	65,9	
Anlæg	37,9	40,5	40,5	40,5	7,1	2,0	10,9	12,2	16,8	11,0	4,0	4,0	
Bruttoudgifter i alt	100,8	107,2	108,5	110,4	94	83,9	81,3	86,3	95,6	84,4	74,3	69,9	
§ 14 Boligministeriet													
Drift	60,3	53,8	55,9	53,8	47,3	50,6	56,2	53,0	55,0	53,2	51,5	51,6	
Tilskud	8,0	15,0	17,0	20,2	36,3	31,2	22,6	47,2	80,5	83,0	73,5	49,4	
Drift og tilskud i alt	68,3	68,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5	136,2	125,0	101,0	
Anlæg	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	68,3	69,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5	136,2	125,0	101,0	
§ 15 Socialministeriet													
Drift	20,1	29,5	33,8	33,2	39,7	38,5	43,5	44,7	48,9	48,9	45,4	45,4	
Tilskud	3,0	4,0	6,7	12,9	7,0	13,9	24,9	31,1	43,7	36,9	28,6	12,8	
Drift og tilskud i alt	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6	85,8	74,0	58,2	
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6	85,8	74,0	58,2	
§ 12 Forsvarsministeriet													
Drift	33,3	33,3	31,4	32,8	33,9	36,1	37,2	38,2	37,0	36,5	35,9	35,9	
Tilskud	1,0	2,5	8,0	9,0	9,0	9,8	10,7	11,5	13,4	13,0	13,5	13,5	
Drift og tilskud i alt	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	49,5	49,4	49,4	
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	49,5	49,4	49,4	
§ 8 Økonomiministeriet													
Drift	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2	21,6	21,6	21,6	
Tilskud	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Drift og tilskud i alt	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2	21,6	21,6	21,6	
Anlæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bruttoudgifter i alt	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2	21,6	21,6	21,6	
Bruttoudgifter i alt	5627,3	5841,1	6023,5	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5	8693,2	8246,3	7533,0	

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablel 4a. Finanslovens nettoudgiftsbevillinger til FoU fordelt på ministerier (basis og programmidler) i 1992-2000, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
§ 19 Forskningsministeriet									
Basis	2294,2	2489,0	2435,6	2671,1	2896,9	3100,7	3333,2	3391,1	3289,7
Program	1057,7	1014,9	918,1	1144,8	1451,8	1467,8	1410,3	1453,7	1387,2
I alt	3351,9	3503,9	3353,7	3815,9	4348,7	4568,5	4743,5	4844,8	4676,9
§ 24 Fødevarerministeriet									
Basis	229,7	283,1	209,3	149,9	200,5	225,6	216,9	257,8	267,7
Program	243,0	200,9	387,1	408,2	409,0	521,3	581,6	544,8	614,8
I alt	472,7	484,0	596,4	558,1	609,5	746,9	798,5	802,6	882,5
§ 26 Erhvervsministeriet									
Basis	0,0	0,0	0,0	122,4	136,4	112,0	203,7	187,0	201,5
Program	409,0	296,2	379,0	332,6	353,8	303,0	285,2	308,5	237,8
I alt	409,0	296,2	379,0	455,0	490,2	415,0	488,9	495,5	439,3
§ 23 Miljø- og Energiministeriet									
Basis	132,2	129,1	122,9	141,8	142,1	142,7	160,7	155,1	145,4
Program	192,4	188,5	174,3	229,0	260,8	258,6	284,4	300,8	272,3
I alt	324,6	317,6	297,2	370,8	402,9	401,3	445,1	455,9	417,7
§ 21 Kulturministeriet									
Basis	273,1	335,2	344,5	326,1	352,3	326,5	386,2	385,1	382,5
Program	5,0	8,9	6,1	4,6	12,5	7,5	50,7	45,5	64,0
I alt	278,1	344,1	350,6	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5
§ 6 Udenrigsministeriet									
Basis	55,1	57,7	69,2	75,0	79,0	126,2	118,6	116,6	163,0
Program	41,0	62,8	79,0	102,6	102,6	122,1	116,1	112,7	120,6
I alt	96,1	120,5	148,2	177,6	181,6	248,3	234,7	229,3	283,6
§ 17 Arbejdsministeriet									
Basis	41,5	44,2	127,0	179,2	81,3	84,0	78,8	79,4	76,4
Program	1,0	1,1	2,6	28,3	246,9	85,6	179,7	188,1	231,6
I alt	42,5	45,3	129,6	207,5	328,2	169,6	258,5	267,5	308,0

A-Tablel 4a fortsat

§ 20 Undervisningsministeriet										
Basis	133,1	122,6	136,2	209,0	227,0	206,1	205,4	213,5	0,0	
Program	10,4	0,0	0,0	0,0	10,2	95,4	107,2	89,8	342,2	
I alt	143,5	122,6	136,2	209	237,2	301,5	312,6	303,3	342,2	
§ 16 Sundhedsministeriet										
Basis	172,8	162,8	164,3	169,8	76,3	78,0	138,9	131,2	121,8	
Program	11,5	25,9	29,3	38,1	1,5	2,7	2,8	3,0	3,1	
I alt	184,3	188,7	193,6	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	124,9	
§ 28 Trafikministeriet										
Basis	38,9	42,7	41,5	46,6	60,6	60,9	29,1	36,5	33,9	
Program	24,0	24,0	26,5	23,3	26,3	21,0	41,3	37,6	44,9	
I alt	62,9	66,7	68,0	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8	
§ 14 Boligministeriet										
Basis	57,3	51,2	54,3	49,7	42,4	41,3	45,2	44,0	46,2	
Program	11,0	17,6	18,6	24,3	41,2	40,5	33,6	56,2	89,3	
I alt	68,3	68,8	72,9	74,0	83,6	81,8	78,8	100,2	135,5	
§ 15 Socialministeriet										
Basis	16,3	16,0	20,5	19,1	21,3	22,2	26,3	31,0	41,3	
Program	6,8	17,5	20,0	27,0	25,4	30,2	42,1	44,8	51,3	
I alt	23,1	33,5	40,5	46,1	46,7	52,4	68,4	75,8	92,6	
§ 12 Forsvarsministeriet										
Basis	33,3	33,3	31,4	32,8	33,9	36,1	37,2	38,2	37,0	
Program	1,0	2,5	8,0	9,0	9,0	9,8	10,7	11,5	13,4	
I alt	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	
§ 8 Økonomiministeriet										
Basis	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,1	21,6	18,2	
Program	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	
I alt	22,8	23,8	24,8	25,2	27,6	21,4	22,8	21,6	18,2	
Nettoudgiftsbevillinger i alt	5514,1	5651,5	5830,1	6589,5	7328,6	7549,2	8148,7	8285,1	8297,1	

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 4b. Finanslovens nettoudgiftsbevillinger til FoU fordelt på ministerier (basis og programmidler) i 1992-2000, mio. kr. i 2000-priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
§ 19 Forskningsministeriet									
Basis	2789,6	2967,2	2841,0	3060,6	3232,1	3378,4	3525,9	3486,1	3289,7
Program	1286,1	1209,9	1070,9	1311,7	1619,8	1599,2	1491,8	1494,4	1387,2
I alt	4075,7	4177,0	3911,9	4372,3	4851,8	4977,6	5017,7	4980,5	4676,9
§ 24 Fødevarerministeriet									
Basis	279,3	337,5	244,1	171,8	223,7	245,8	229,4	265,0	267,7
Program	295,5	239,5	451,5	467,7	456,2	568,0	615,2	560,1	614,8
I alt	574,8	577,0	695,7	639,5	679,9	813,8	844,7	825,1	882,5
§ 26 Erhvervsministeriet									
Basis	0,0	0,0	0,0	140,2	152,2	122,0	215,5	192,2	201,5
Program	497,3	353,1	442,1	381,1	394,7	330,1	301,7	317,1	237,8
I alt	497,3	353,1	442,1	521,3	546,9	452,2	517,2	509,4	439,3
§ 23 Miljø- og Energiministeriet									
Basis	160,7	153,9	143,4	162,5	158,5	155,5	170,0	159,4	145,4
Program	233,9	224,7	203,3	262,4	291,0	281,8	300,8	309,2	272,3
I alt	394,7	378,6	346,7	424,9	449,5	437,2	470,8	468,7	417,7
§ 21 Kulturministeriet									
Basis	332,1	399,6	401,8	373,7	393,1	355,7	408,5	395,9	382,5
Program	6,1	10,6	7,1	5,3	13,9	8,2	53,6	46,8	64,0
I alt	338,2	410,2	409,0	378,9	407,0	363,9	462,2	442,7	446,5
§ 6 Udenrigsministeriet									
Basis	67,0	68,8	80,7	85,9	88,1	137,5	125,5	119,9	163,0
Program	49,9	74,9	92,1	117,6	114,5	133,0	122,8	115,9	120,6
I alt	116,9	143,6	172,9	203,5	202,6	270,5	248,3	235,7	283,6
§ 17 Arbejdsministeriet									
Basis	50,5	52,7	148,1	205,3	90,7	91,5	83,4	81,6	76,4
Program	1,2	1,3	3,0	32,4	275,5	93,3	190,1	193,4	231,6
I alt	51,7	54,0	151,2	237,8	366,2	184,8	273,4	275,0	308,0

§ 20 Undervisningsministeriet										
Basis	161,8	146,2	158,9	239,5	253,3	224,6	217,3	219,5	0,0	
Program	12,6	0,0	0,0	0,0	11,4	103,9	113,4	92,3	342,2	
I alt	174,5	146,2	158,9	239,5	264,6	328,5	330,7	311,8	342,2	
§ 16 Sundhedsministeriet										
Basis	210,1	194,1	191,6	194,6	85,1	85,0	146,9	134,9	121,8	
Program	14,0	30,9	34,2	43,7	1,7	2,9	3,0	3,1	3,1	
I alt	224,1	225,0	225,8	238,2	86,8	87,9	149,9	138,0	124,9	
§ 28 Trafikministeriet										
Basis	47,3	50,9	48,4	53,4	67,6	66,4	30,8	37,5	33,9	
Program	29,2	28,6	30,9	26,7	29,3	22,9	43,7	38,7	44,9	
I alt	76,5	79,5	79,3	80,1	97,0	89,2	74,5	76,2	78,8	
§ 14 Boligministeriet										
Basis	69,7	61,0	63,3	56,9	47,3	45,0	47,8	45,2	46,2	
Program	13,4	21,0	21,7	27,8	46,0	44,1	35,5	57,8	89,3	
I alt	83,0	82,0	85,0	84,8	93,3	89,1	83,4	103,0	135,5	
§ 15 Socialministeriet										
Basis	19,8	19,1	23,9	21,9	23,8	24,2	27,8	31,9	41,3	
Program	8,3	20,9	23,3	30,9	28,3	32,9	44,5	46,1	51,3	
I alt	28,1	39,9	47,2	52,8	52,1	57,1	72,4	77,9	92,6	
§ 12 Forsvarsministeriet										
Basis	40,5	39,7	36,6	37,6	37,8	39,3	39,4	39,3	37,0	
Program	1,2	3,0	9,3	10,3	10,0	10,7	11,3	11,8	13,4	
I alt	41,7	42,7	46,0	47,9	47,9	50,0	50,7	51,1	50,4	
§ 8 Økonomiministeriet										
Basis	27,7	28,4	28,9	28,9	30,8	23,3	23,4	22,2	18,2	
Program	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	
I alt	27,7	28,4	28,9	28,9	30,8	23,3	24,1	22,2	18,2	
Nettoudgiftsbevillinger i alt	6704,9	6737,2	6800,5	7550,4	8176,4	8225,2	8619,8	8517,1	8297,1	

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablel 5a. Finanslovens bruttobeveillinger til FoU 1992-2003 fordelt på formål (NORDFORSK-kategorier), mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	386,9	471,1	409,0	460,1	526,0	626,1	720,6	787,9	1000,8	937,4	774,1	780,5
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	679,6	506,8	703,0	777,9	823,6	842,3	859,4	843,5	565,9	536,5	492,3	453,4
03. Produktion og fordeling af energi	233,1	242,7	132,9	151,5	175,6	213,3	173,1	182,2	176,4	163,2	162,1	160,8
04. Transport og telekommunikation	87,4	93,8	111,2	95,5	81,4	68,4	60,5	77,7	84,0	71,5	63,1	59,7
05. Boligforhold og fysisk planlægning	27,8	44,3	32,0	38,6	44,3	54,6	60,8	89,1	78,6	80,8	74,7	54,7
06. Foreningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	255,4	268,9	253,8	294,0	330,0	231,1	313,1	301,7	247,6	197,2	182,4	181,7
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	84,7	94,9	98,4	110,3	124,6	130,7	156,7	157,3	176,4	201,8	190,9	180,6
08. Sociale forhold	27,7	26,1	31,0	36,8	30,3	40,9	55,4	65,6	110,8	104,0	83,2	67,4
09. Kultur, massemedier og fritid	53,6	60,1	63,0	75,1	82,0	113,1	141,9	138,8	125,0	116,1	110,1	71,5
10. Uddannelsesforhold	53,6	51,5	159,4	221,0	257,0	328,8	349,6	336,6	442,0	492,8	453,9	416,5
11. Arbejdsbetingelser	44,5	52,2	58,3	84,5	147,9	156,5	104,6	155,8	199,8	129,4	98,5	78,2
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	30,7	31,4	113,4	165,1	246,1	75,2	156,0	122,7	110,8	36,0	35,7	31,5
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	111,7	109,3	109,6	114,1	101,8	109,5	106,2	113,2	113,6	114,6	109,4	107,6
14. Almen videnskabelig udvikling	3336,2	3559,1	3506	3877,7	4392,1	4809,4	5034,0	5146,6	5031,2	5228,5	5125,9	4618,5
15. Rumforskning	180,1	193,1	202,8	175,9	139,0	234,0	219,8	229,8	247,2	233,9	240,6	221,0
16. Forsvar	34,3	35,8	39,4	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	49,5	49,4	49,4
I alt	5627,3	5841,1	6023,2	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5	8693,2	8246,3	7533,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 5b. Finanslovens FoU-bevillinger til almen videnskabelig udvikling 1992-2003, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
14.1. Naturvidenskab	745,0	805,8	778,0	833,1	902,5	895,5	899,4	885,4	906,6	973,7	1015,1	892,8
14.2. Teknisk videnskab	597,2	559,5	598,0	552,1	655,0	652,9	581,3	615,4	606,3	614,5	610,1	569,1
14.3. Lægevidenskab	532,6	558,5	562,0	607,1	527,0	580,8	671,7	647,5	595,5	565,9	558,4	539,1
14.4. Jordbrugs- og veterinærvidenskab	209,4	232,3	239,0	232,0	282,4	362,4	277,1	314,8	300,2	306,0	278,8	261,2
14.5. Samfundsvidenskab	386,5	411,2	353,1	424,8	457,1	486,5	504,7	528,8	569,5	578,6	569,0	542,6
14.6. Humanistisk videnskab	457,7	513,4	461,5	492,6	577,2	597,3	689,3	763,1	703,8	745,3	705,1	570,2
14.7. FoU som ikke kan fordeles	407,8	478,4	514,4	736,0	990,9	1234,0	1410,5	1391,6	1349,3	1444,5	1389,4	1243,5
14. Almen videnskabelig udvikling i alt	3336,2	3559,1	3506,0	3877,7	4392,1	4809,4	5034,0	5146,6	5031,2	5228,5	5125,9	4618,5

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 6. Finanslovens FoU-midler fordelt på hovedart og art 1992-2003, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Driftsudgifter:												
Lønninger	2256,8	2340,2	1061,1	1057,9	1045,9	892,5	1181,9	1386,8	1127,3	1131,7	1103,2	1100,2
Køb af varer og tjenester	817,7	937,4	2058,7	2233,8	2434,7	2750,6	2907,3	2938,9	2920,8	2927,5	2911,9	2888,8
Erhvervelse af materiel	7,3	8,9	7,5	7,7	6,8	8,2	8,7	3,7	7,9	3,6	3,6	1,5
Leje, vedligeholdelse, mv.	0,0	1,9	2,6	4,2	4,0	14,5	4,7	4,3	4,2	4,4	4,4	4,2
Diverse driftsudgifter	69,1	78,1	73,9	69,9	129,5	139,9	195,9	213,5	210,6	206,6	193,4	193,9
Tilskud:												
Tilskud til udland	328,1	359,3	329,2	355,0	395,6	535,2	478,6	470,6	554,1	529,9	535,8	516,9
Tilskud til personer	243,7	201,3	156,5	194,3	186,9	208,9	14,1	9,5	233,0	236,7	237,3	237,3
Tilskud til erhverv	637,2	524,8	694,4	825,8	884,3	913,6	1004,4	962,4	971,5	818,3	668,5	602,1
Tilskud til andre	1154,2	1199,5	1446,2	1840,9	2240,8	2085,8	2353,1	2295,4	2267,7	2325,3	2125,0	1703,6
Anlægsudgifter:	113,2	189,7	193,4	130,4	216,1	530,6	410,9	513,1	563,4	509,2	463,2	284,5
I alt	5627,3	5841,1	6023,5	6719,9	7544,6	8079,8	8559,6	8798,2	8860,5	8693,2	8246,3	7533,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablet 7a. Finanslovens nettoudgiftsbevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor, basis og program 1992-2000, mio. kr. i løbende priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Sektorforskningsinstitutioner									
Basis	797,8	792,2	791,1	756,7	842,0	843,2	882,9	911,2	917,2
Program	171,6	223,4	56,4	71,4	124,6	91,1	113,1	133,4	132,6
I alt	969,4	1015,6	847,5	828,1	966,6	934,3	996,0	1044,6	1049,8
Universiteter m.v.									
Basis	1929,3	2074,5	2026,4	2272,5	2507,1	2646,1	2850,6	2916,9	2709,9
Program	90,3	92,3	121,3	158,3	188,2	207,2	216,1	225,8	390,8
I alt	2019,6	2166,8	2147,7	2430,8	2695,3	2853,3	3066,7	3142,7	3100,7
Andre forskningsinstitutioner									
Basis	274,8	347,1	312,2	306,4	329,4	345,0	398,1	356,7	348,5
Program	11,5	16,2	21,9	12,2	28,4	14,6	51,2	52,8	66,8
I alt	286,3	363,3	334,1	318,6	357,8	359,6	449,3	409,5	415,3
Forskningsrådene									
Basis	0,0	0,0	3,2	1,8	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Program	756,9	653,6	681,9	868,4	1069,8	1017,7	973,6	1028,6	861,9
I alt	756,9	653,6	685,1	870,2	1072,1	1017,7	973,6	1028,6	861,9
Andre større tilskudspuljer									
Basis	36,5	92,0	130,7	386,5	338,1	296,4	389,9	376,9	270,7
Program	821,5	736,5	1007,3	1027,9	1304,5	1104,6	1337,1	1269,4	1583,6
I alt	858,0	828,5	1138,0	1414,4	1642,6	1401,0	1727,0	1646,3	1854,3
Internationale aktiviteter									
Basis	249,6	265,1	289,6	261,0	254,8	299,8	368,2	393,1	456,2
Program	105,9	96,8	105,4	152,1	157,4	341,4	237,1	200,5	220,3
I alt	355,5	361,9	395,0	413,1	412,2	641,2	605,3	593,6	676,5
Andet									
Basis	212,3	219,7	228,6	232,8	103,9	153,2	112,6	144,8	122,1
Program	56,1	42,0	54,4	81,5	78,0	188,9	218,2	275,0	216,5
I alt	268,4	261,7	283,0	314,3	181,9	342,1	330,8	419,8	338,6
I alt	5514,1	5651,4	5830,4	6589,5	7328,5	7549,2	8148,7	8285,1	8297,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablet 7b. Finanslovens nettoudgiftsbevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor, basis og program 1992-2000, mio. kr. i 2000 priser

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Sektorforskningsinstitutioner									
Basis	970,1	944,4	922,8	867,0	939,4	918,7	933,9	936,7	917,2
Program	208,7	266,3	65,8	81,8	139,0	99,3	119,6	137,1	132,6
I alt	1178,7	1210,7	988,6	948,9	1078,4	1018,0	1053,6	1073,8	1049,8
Universiteter m.v.									
Basis	2345,9	2473,0	2363,7	2603,9	2797,2	2883,0	3015,4	2998,6	2709,9
Program	109,8	110,0	141,5	181,4	210,0	225,8	228,6	232,1	390,8
I alt	2455,7	2583,1	2505,2	2785,3	3007,1	3108,8	3244,0	3230,7	3100,7
Andre forskningsinstitutioner									
Basis	334,1	413,8	364,2	351,1	367,5	375,9	421,1	366,7	348,5
Program	14,0	19,3	25,5	14,0	31,7	15,9	54,2	54,3	66,8
I alt	348,1	433,1	389,7	365,1	399,2	391,8	475,3	421,0	415,3
Forskningsrådene									
Basis	0,0	0,0	3,7	2,1	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Program	920,4	779,2	795,4	995,0	1193,6	1108,8	1029,9	1057,4	861,9
I alt	920,4	779,2	799,1	997,1	1196,1	1108,8	1029,9	1057,4	861,9
Andre større tilskudspuljer									
Basis	44,4	109,7	152,5	442,9	377,2	322,9	412,4	387,5	270,7
Program	998,9	878,0	1175,0	1177,8	1455,4	1203,5	1414,4	1304,9	1583,6
I alt	1043,3	987,7	1327,4	1620,6	1832,6	1526,5	1826,8	1692,4	1854,3
Internationale aktiviteter									
Basis	303,5	316,0	337,8	299,1	284,3	326,6	389,5	404,1	456,2
Program	128,8	115,4	122,9	174,3	175,6	372,0	250,8	206,1	220,3
I alt	432,3	431,4	460,7	473,3	459,9	698,6	640,3	610,2	676,5
Andet									
Basis	258,1	261,9	266,6	266,7	115,9	166,9	119,1	148,9	122,1
Program	68,2	50,1	63,5	93,4	87,0	205,8	230,8	282,7	216,5
I alt	326,4	312,0	330,1	360,1	202,9	372,7	349,9	431,6	338,6
I alt	6704,9	6737,1	6800,8	7550,4	8176,4	8225,2	8619,8	8517,1	8297,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 8. Finanslovens bruttobevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og forskningsformål i 2000, mio. kr., løbende priser.

	Sektorforsknings- institutioner	Universiteter m.v.	Andre forsknings- institutioner	Forskningsrådene	Andre større titkudspuljer	Internationale aktiviteter	Andet	I alt
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	338,7	0,0	0,0	0,0	604,3	117,0	40,8	1100,8
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	91,2	9,2	0,0	0,0	414,3	43,0	8,2	565,9
03. Produktion og fordeling af energi	83,2	0,0	0,0	0,0	86,2	0,0	7,0	176,4
04. Transport og telekommunikation	0,0	0,0	0,0	2,0	27,5	0,5	54,0	84,0
05. Boligforhold og fysisk planlægning	17,8	14,2	0,0	1,5	30,5	2,5	12,1	78,6
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	181,0	0,0	0,0	0,0	39,8	10,0	16,8	247,6
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	53,8	0,0	0,0	6,4	36,5	45,5	34,2	176,4
08. Sociale forhold	25,6	0,0	0,0	3,5	38,5	4,5	38,7	110,8
09. Kultur, massemedier og fritid	2,2	15,1	94,9	6,0	0,0	0,0	6,8	125,0
10. Uddannelsesforhold	0,0	57,3	0,0	0,0	381,5	1,9	1,3	442,0
11. Arbejdsbetingelser	65,6	0,0	0,0	0,0	87,4	0,0	46,8	199,8
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	0,0	0,0	0,0	0,0	92,3	0,0	18,5	110,8
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	88,9	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	17,2	113,6
14. Almen videnskabelig udvikling:								
14.1 Naturvidenskab	0,0	623,3	18,0	135,4	0,0	128,3	1,6	906,6
14.2 Teknisk videnskab	0,0	502,9	1,5	98,1	0,0	2,2	1,6	606,3
14.3 Lægevidenskab	0,0	460,9	0,0	124,0	0,0	10,6	0,0	595,5
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	0,0	239,5	0,0	47,1	0,0	13,6	0,0	300,2
14.5 Samfundsvidenskab	21,4	408,8	42,9	56,0	3,0	13,4	24,0	569,5
14.6 Humanistisk videnskab	3,5	578,6	59,7	57,8	0,0	4,2	0,0	703,8
14.7 FoU som ikke kan fordeles	7,2	637,7	198,3	322,8	5,0	52,7	125,6	1349,3
15. Rumforskning	32,7	0,0	0,0	1,3	0,0	213,2	0,0	247,2
16. Forsvar	37,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,4	0,0	50,4
I alt	1049,8	3547,5	415,3	861,9	1854,3	676,5	455,2	8860,5

Kilde: Analyseinstitut for Forskningsdatabase over offentlige forskningsbevillinger

BILAG B - Tilskudspuljer

Opsplitning af andre større tilskudspuljer, mio. kr. i 2000-priser

Ministerium	Kontonr.	Formål	I alt
By- og Boligministeriet	1443451054	Byudviklingspulje	49,0
Sundhedsministeriet	1633052054	Udvikling og analyser vedrørende forebyggende og behandlende dele af sundhedssektoren	30,7
Arbejdsministeriet	1742321054	Forsøg og udvikling, herunder udvikling og revision af faglige og generelle tværgående uddannelsesplaner og undervisningsmaterialer	39,3
	1747011054	Arbejdsrådene aktiviteter	78,0
Undervisningsministeriet	2029011054	Forsøg og udvikling mv. (folkeskolen)	29,0
	2029015054	Forsøg og udvikling mv. med folkeskolen som helhed	50,0
	2039011054	Forsøg og udvikling mv. (erhvervsrettede ungdomsudd.)	101,3
	2079012054	Åben udd., udviklingsprojekter mv. (voksen, efter og videreuddannelse)	41,3
	2089011054	Forsøg og udvikling mv. (tværgående og internationale aktiviteter)	25,9
Miljø- og Energiministeriet	2372021053	Udbygning af Danmarks energiforskning og -udvikling	105,0
Fødevarerministeriet	2423171053	Produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter	290,0
	2423251553	Økologiske udviklingstilskud	96,6
	2433021054	Forskningsaktiviteter indenfor jordbrugets forsknings- og forsøgsområde	182,9
Erhvervsministeriet	2634011553	Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter og Teknologiske Informationscentre	201,5
	2634011753	Medfinansiering af innovationsmiljøer	75,0
	2634012053	Centerkontrakter	52,2
	2634013053	Erhvervsforskere	26,3
Andre*			380,3
I alt			1854,0

* Kategorien 'Andre' dækker over tilskudspuljer under 25 mio. kr., som er fordelt over forskellige ressortområder

Bilag C - vejledning

Vejledning

1. Indledning
2. Opgørelse af FoU-bevillinger
3. FoU-konti
4. FoU-bevillinger
5. Forskningsformål
6. Driftsudgifter og driftstilskud
7. Indtægter
8. Anlægsbevillinger
9. Beskrivende tekst

1. Indledning

Offentligt Forskningsbudget består af henholdsvis:

- 1) Finanslovsbevillinger
- 2) Internationale FoU-midler
- 3) Midler fra Danmarks Grundforskningsfond
- 4) Kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger
- 5) Midler fra VækstFonden

Data vedrørende punkterne 2 - 5 indhentes fra involverede administrative organer.

Data vedrørende finanslovsbevillinger, det vil sige det statslige forskningsbudget, opgøres på basis af en rapport fra Undervisningsministeriets arbejdsgruppe vedrørende finanslovens FoU-aktiviteter, afgivet den 1. november 1984. Senere ændringer, bl.a. som følge af introduktionen af den nye kontoplan i 1991, er foretaget af den daværende tværministerielle referencegruppe for informativt statsligt forskningsbudget.

Oplysninger vedrørende de statslige FoU-bevillinger har karakter af budgetoplysninger, der i sig selv hverken hjemler afholdelse af udgifter eller begrænser de disponerende myndigheders bevillingsanvendelse.

Indberetningen til det statslige forskningsbudget sker på følgende måde:

For hver standardkonto med FoU-indhold udfylder den centrale bevillingshaver et skema, hvor FoU-andelen af bevillingen oplyses. For driftsudgifternes vedkommende opgives der på underkontoniveau to bevillinger; lønninger samt sum af resterende driftsudgifter.

FoU-beløbet fordeles herefter på forskningsformål. Formålsinddelingen svarer til Nordforsk-Klassifikationen omfattende i alt 16 grupper (1. landbrug, 2. industri, 3. energi o.s.v.).

For driftsudgifts- og driftstilskudskonti opsplittes endvidere efter styringstype: basis- eller programbevilling. Basisbevillinger har til formål at sikre den løbende gennemførelse af kontinuerlige forskningsaktiviteter, mens programbevillinger typisk er knyttet til et konkret forskningsprogram eller -projekt og er tidsmæssigt begrænsede.

En nærmere beskrivelse findes i det følgende.

Ved anvendelse af tallene bør man være opmærksom på følgende:

1. Det er et gennemgående princip i forskningsbudgettet, at dette opstilles ud fra intentionerne hos de centrale bevillingshavere, (dvs. normalt ministeriernes intentioner med bevillingerne) og ikke ud fra de faktiske dispositioner. Oplysningerne er således baseret på en vurdering af bevillingernes planlagte anvendelse.
2. Grundlaget for opgørelsen af FoU-bevillingerne er OECD's definition af forskning og udvikling, og fremgangsmåden indebærer en række skøn. Skønselementet indgår både i afgørelsen af, hvilke konti der indeholder FoU-bevillinger og ved opgørelse af FoU-andelen i de tilfælde, hvor bevillingen også finansierer andre aktiviteter.
3. Tallene vedrører finansloven for 2000.

2. Opgørelse af FoU-bevillinger

Formålet med Offentligt Forskningsbudget er at tilvejebringe et overblik over statens samlede ressourceforbrug til forskning og udviklingsarbejde (i det efterfølgende forkortet til FoU).

Forskningsbudgettets oplysninger har karakter af budgetoplysninger, der i sig selv hverken hjemler afholdelse af udgifter eller begrænser de disponerende myndigheders bevillingsanvendelse.

Forskningsbudgettet følger finanslovens bevillingssystematik og er baseret på oplysninger fra ministerierne, som inden for hver sit ansvarsområde:

- Finder standardkonti med FoU-indhold (FoU-konti), se afsnit 3.
- Skønner det beløb af bevillingen, der går til FoU, se afsnit 4.
- Fordeler FoU-beløbet på forskningsformål, se afsnit 5.

Det skal således udelukkende tages udgangspunkt i de bevillinger, der optræder på det enkelte ministeriums finanslov.

Fremgangsmåden indebærer en række skøn. Disse må ske ud fra intentionerne hos den centrale bevillingshaver, dvs. normalt ministeriets intentioner.

Finanslovens bevillingssystematik kan ved et eksempel kort beskrives således:

Ministerområde: § 19. Forskningsministeriet
Hovedområde: 19.3. Forskningsinstitutioner

Aktivitetsområde: 19.35. Særlige Forskningsinstitutioner
Hovedkonto: 19.35.01. Dansk Rumforskningsinstitut
Underkonto: 19.35.01.10. Almindelig virksomhed
Standardkonto: 19.35.01.10.11. Lønninger

Forskningsbudgettet skal omfatte de standardkonti, der indeholder finansiering af FoU. Som i de foregående år skal FoU-beløbet udgøre mindst 1 mio. kr. - dog er det som følge af den nye kontoplani 1991 summen af en underkontos standardkonti, der skal udgøre 1 mio. kr., jf. specielt afsnit 6 og 7. Der indrapporteres på standardkonto (dvs. ikke på hovedkontoniveau og ikke på underkontoniveau).

Der benyttes tre typer skemaer til henholdsvis:

- 1) Driftsudgifter og tilskud (se afsnit 6)
- 2) Indtægter (se afsnit 7)
- 3) Anlægsbevillinger (se afsnit 8)

Ved tvivlsspørgsmål kan der søges supplerende vejledning hos Forskningsministeriet.

3. FoU-konti

En FoU-konto er en *standardkonto*, som indeholder finansiering af FoU.

Ifølge OECD defineres FoU som:

- Forskning og udviklingsarbejde er virksomhed, der udføres systematisk for at øge fundamentet af viden og for at bruge denne viden til at finde nye anvendelser.

Af hensyn til afgrænsningen af det udviklingsarbejde, som medregnes til FoU over for andre aktiviteter, gengives her definitionerne på grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde. Opdelingen anvendes ikke selvstændigt i forskningsbudgettet.

Grundforskning: Virksomhed af original karakter med henblik på at hverve ny viden og indsigt uden primært sigte på bestemte praktiske mål eller anvendelser.

Anvendt forskning: Virksomhed af original karakter med henblik på at erhverve ny viden og indsigt - først og fremmest med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser.

Udviklingsarbejde: Anvendelse af viden med henblik på at fremstille nye materialer, produkter, processer, metoder, systemer eller tjenester eller at forbedre sådanne som eksisterer.

Afgørende for, om en virksomhed medregnes til FoU, er nyhedselementet.

Afgrænsning mellem forskning og visse andre aktiviteter, som er beslægtede med FoU, men som enten slet ikke eller kun delvis medregnes til FoU:

a) Undervisning

Undervisning medregnes ikke, med undtagelse af forskeruddannelse, som er integreret i et forskningsprojekt.

b) Videnskabelig og teknisk information

Videnskabelig og teknisk information medregnes ikke, med undtagelse af information til anvendelse ved FoU-virksomhed samt den første rapport af et forskningsresultat fra FoU-virksomheden.

c) Almen dataindsamling

Dataindsamling foretaget med henblik på et FoU-projekt skal medregnes, medens dataindsamling foretaget med henblik på almene formål ikke skal medregnes.

d) Prøvning og standardisering

Prøvning med henblik på at opfylde nationale standarder, rutinetestning og analyse af materialer, produkter m.v. skal ikke medregnes, medmindre aktiviteten udføres udelukkende eller primært med henblik på et FoU-projekt.

e) Projektering

Projektering ved hjælp af eksisterende teknikker skal ikke medregnes, medmindre den udføres som del af en FoU-virksomhed.

f) Avanceret lægelig behandling

Rutineundersøgelser og normal anvendelse af speciallægeviden skal ikke medregnes. Avanceret lægelig behandling, fx. på universitetshospitaler, kan indeholde FoU.

g) Patent- og licensarbejde

Administrativt og juridisk arbejde forbundet med patenter og licenser medtages ikke. Dog medtages patentarbejde, som er direkte tilknyttet et FoU-projekt.

h) Udredningsarbejde

Analyse og evaluering af eksisterende programmer samt indsamling og sammenstilling af eksisterende viden medtages ikke.

Summen af beløbene på de standardkonti, der er opført under en underkonto, skal jf. afsnit 6 og 7 mindst udgøre 1. mio. kr. Dette omfatter:

- *Direkte udgifter*, dvs. udgifter, som er direkte relateret til FoU-aktiviteter (typisk løn, materialer og apparatur).

- *Indirekte udgifter*, dvs. fællesudgifter, som ikke direkte kan relateres til FoU-aktiviteter, men som er nødvendige for forskningens gennemførelse (f.eks. varme, rengøring, biblioteksarbejde, EDB-faciliteter, administration m.v.).

Opgørelse over bevillingerne til indirekte FoU-udgifter er beskrevet i afsnit 4.

4. FoU-bevillinger

Efter identifikation af de standardkonti, som har et FoU-indhold, skal beløbet, der vedrører FoU-aktiviteter, findes.

Nogle standardkonti er rene forskningskonti. Da både direkte og indirekte FoU-bevillinger skal medregnes, jf. ovenfor, er FoU-beløbet hele bevillingen. Andre standardkonti omfatter også bevillinger til andet end FoU-aktiviteter (blandede konti). I disse tilfælde må der på grundlag af intentionerne hos den centrale bevillingshaver ske en fordeling af det samlede beløb i bevillinger til FoU-aktiviteter og bevillinger til andre aktiviteter.

Fremgangsmåden ved denne fordeling vil være forskellig for de enkelte standardkonti afhængig af bl.a. den måde, hvorpå kontoen budgetteres. Som hjælperedskab kan evt. benyttes regnskaber og budgetter fra de udførende institutioner.

For driftsudgiftskonti, hvor en institution udfører andre primære aktiviteter end forskning, fx. undervisning, kan beregning af FoU-beløbet eksempelvis gøres således:

1. Finde de direkte FoU-udgifter.
2. Finde de direkte udgifter til andre primære aktiviteter.
3. Finde FoU-andelen af de indirekte udgifter ved hjælp en af fordelingsnøgle baseret på forholdet mellem de primære aktiviteter, dvs. forholdet mellem (1) og (2). (Denne fordelingsnøgle bør naturligvis ikke anvendes, hvis man har konkrete opgørelser, der viser, at fordelingen bør være anderledes).

Det er væsentligt, at en beregningsmæssig fordeling af en standardkonto er baseret på et så specificeret grundlag som praktisk muligt.

Det anbefales at opretholde beregningsgrundlaget for hver FoU-konto med henblik på indrapportering til forskningsbudgettet i de følgende år til sikring af kontinuitet og sammenlignelighed. Udviklingstendensen bør være lige så velunderbygget som størrelsen af det enkelte års FoU-bevilling.

5. Forskningsformål

Fordelingen på forskningsformål skal ske ud fra intentionerne hos den centrale bevillingshaver. Hvis et beløb tjener flere formål, må der ske en fordeling af dette.

Der anvendes Nordforsks 16-punkts klassifikation. Denne klassifikation benyttes i den danske forskningsstatistik som grundlag for indberetninger til OECD, EF og i nordisk regi.

Forskningsformålene fordeles på følgende 16 punkter:

1. Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri

FoU med henblik på disse aktiviteter, inklusive relevant forskning i forbindelse med kemiske produkter og mekanisering. FoU i forbindelse med forarbejdning af landbrugs- og fiskeriprodukter m.v. medtages ikke, men anføres under formål 2.

2. Minedrift, industri og håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed og andre erhverv

FoU, hvis formål er at bidrage til den industrielle udvikling, dvs. finde frem til, udvikle og markedsføre industriprodukter, rationalisere produktionen etc. Desuden FoU i relation til udvinding af mineraler, olie og gas, men *ikke* prospektering, der anføres under formål 13. Endvidere FoU med relation til handel, bank- og forsikringsvæsen, hotel- og restaurationsdrift, etc.

3. Produktion og fordeling af energi

Alle FoU-aktiviteter med relation til produktion og distribution af alle energiformer, herunder vand. FoU vedrørende fremtidigt energibehov og FoU vedrørende energibesparelser og energikilder medtages. Atomenergi indgår, hvorimod FoU vedrørende fremdriftsmidler for befordringsmidler og raketter *ikke* indgår, men anføres under formål 4 eller 15.

4. Transport og telekommunikation

FoU med henblik på bedre og mere sikre transportsystemer - bortset fra FoU i forbindelse med samlet fysisk planlægning (formål 5). Desuden FoU med henblik på telekommunikation. FoU

inden for disse områder udført ved hjælp af satellitter medtages under rumforskning (formål 15).

5. Boligforhold og fysisk planlægning

FoU med henblik på en samlet planlægning af by- og landområder, bedre boligforhold og fællesfaciliteter. FoU vedrørende by-, regions- og landsplanlægning samt den overordnede trafikplanlægning indgår således.

6. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse

FoU vedrørende forureningskilder, årsager til forurening samt virkningerne på miljøet. FoU vedrørende luft-, vand-, jord- og støjforurening, fast affald og stråling.

FoU, der gennemføres inden for bestemte sektorer med henblik på nedbringelse eller ophør af den forurening, disse sektorer forårsager, medtages *ikke*, men henføres til de relevante områder (fx landbrug, industri og energi). FoU vedrørende sundhedsmæssige følger af forurening medtages *ikke*, men anføres under formål 7.

7. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse

FoU-programmer med henblik på beskyttelse og forbedring af den menneskelige sundhed. Den omfatter FoU angående fødevarerhygiejne og ernæring. Ligeledes FoU med hensyn til stråling i medicinsk øjemed, biokemisk ingeniørvirksomhed, medicinsk information, rationalisering af behandlingsmetoder samt farmakologi (inklusive medicin og opdrættelse af forsøgsdyr). Desuden FoU vedrørende epidemiologi og narkotikamisbrug.

8. Sociale forhold

FoU vedrørende sociale relationer, familiespørgsmål, offentlig forsyning, sociale sikringsordninger, revalidering, ligestilling etc.

9. Kultur, massemedier og fritid

FoU i forbindelse med forskellige kulturelle aktiviteter. Desuden FoU vedrørende massemedier (TV, radio, dags- og ugepressen etc.) samt fritidsaktiviteter som sport, hobby og rekreation.

10. Uddannelsesforhold

FoU vedrørende undervisning og uddannelse.

11. Arbejdsbetingelser

FoU vedrørende arbejdssygdomme og arbejdsmiljø.

12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning

FoU vedrørende økonomisk politik, konjunkturvurderinger, arbejdsmarkeds- og beskæftigelsesproblemer samt regionaludvikling. Desuden FoU med henblik på varekvalitet, -prøvning og -kontrol samt andre forbrugerspørgsmål.

Endvidere FoU med direkte tilknytning til og betydning for den offentlige forvaltning, men som ikke umiddelbart kan henføres til nogen af de forrige grupper, fx almen statistik, politi og retsvæsen, freds- og konfliktforskning.

Desuden FoU vedrørende organiseringen af den offentlige virksomhed, herunder rationaliseringsforanstaltninger.

13. Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren

FoU vedrørende naturressourcer inkl. geologiske undersøgelser vedr. mineraler, olie, gas etc., hvorimod FoU vedrørende jordbrugs- og fiskerispørgsmål samt forurening medtages *ikke*, men anføres under henholdsvis formål 1 og 6. Meteorologi medtages, bortset fra FoU udført ved hjælp af satellitter, der anføres under rumforskning (formål 15).

14. Almen videnskabelig udvikling

FoU, der primært er iværksat for at skaffe sig dybere indsigt inden for et bestemt fagområde, men ikke umiddelbart har betydning for nogle af de øvrige samfundsaktiviteter. Det vil hovedsageligt dreje sig om grundforskning, der alene er iværksat med videnskabeligt formål for øje.

Al FoU ved universiteter og højere læreanstalter finansieret via ordinære driftsbevillinger medtages her.

FoU i denne gruppe søges fordelt efter forskningsfelt, således at der bliver følgende undergrupper:

- 14.1. Naturvidenskab
- 14.2. Teknisk videnskab
- 14.3. Lægevidenskab
- 14.4. Jordbrugs- og veterinærvidenskab
- 14.5. Samfundsvidenskab
- 14.6. Humanistisk videnskab
- 14.7. FoU, som ikke kan fordeles på 14.1 - 14.6.

15. Rumforskning

Al civil FoU med relation til rumfart og rumteknologi etc.

16. Forsvar

FoU-aktiviteter, der er iværksat af militære grunde uanset indhold og eventuelle sekundære civile anvendelser. Atom- og rumforskning med et militært sigte medregnes.

6. Driftsudgifter og driftstilskud

På skemaet for driftsudgifter og -tilskud skal alle FoU-bevillinger, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

Driftsudgifter:

- 11. Lønninger
- 14. Køb af varer og tjenesteydelser
- 15. Erhvervelse af materiel, netto
- 16. Leje, vedligeholdelse og skatter
- 17. Afskrivninger mv.
- 19. Diverse driftsudgifter

Overførselsudgifter («tilskud»):

- 51. Tilskud til udland mv.
- 52. Tilskud til personer
- 53. Tilskud til erhverv
- 54. Tilskud til anden virksomhed

For driftsudgifternes vedkommende er det tilstrækkeligt for hver underkonto at foretage en opdeling på standardkonto 11. lønninger og sum af resterende driftsudgifter på én anden standardkonto, f.eks. konto 19. diverse driftsudgifter.

Hvis dette ikke er muligt, kan summen af alle driftsudgifterne på en underkonto opføres på én standardkonto, f.eks. konto 11. lønninger.

Det bemærkes, at den nedre grænse på 1 mio.

kr. for opførelse af en FoU-bevilling er fastsat til *underkontoniveauet*. Ved en opdeling af en underkontos FoU-bevilling på 2 standardkonti, er *summen* af disse afgørende for, hvorvidt bevillingen skal medtages eller ej.

Desuden skal der på skemaet for driftsudgifter og -tilskud oplyses, udover fordelingen på forskningsformål, om der er tale om *basis-* eller *programbevillinger*.

Sondringen mellem de to styringstyper gennemføres ved brug af følgende vurderinger:

- tjener bevillingen til at sikre den løbende gennemførelse af basale forskningsaktiviteter (ikke at forveksle med grundforskning)
- er bevillingen knyttet til gennemførelsen af et konkret forskningsprogram/projekt
- disponeres bevillingen således, at den er knyttet til tidsbegrænsede aktiviteter (ud over den normale finansårsbinding)
- disponeres bevillingen efter en ansøgningsprocedure eller lignende
- er bevillingen af marginal størrelse i forhold til den modtagende institutions samlede forskningsaktiviteter.

Typisk placerer basisbevillinger og programbevillinger sig således:

Karakteristik	Basisbevillinger	Programbevillinger
Løbende gennemførelse af basale forskningsaktiviteter	x	
Knyttet til et konkret forskningsprogram/projekt		x
Tidsbegrænset		x
Efter ansøgning		x
Af marginal størrelse		x

I mange tilfælde vil standardkontoen omfatte både basis- og programbevillinger, og FoU-beløbet må så opsplittes i en basisandel og en programandel.

Udover at fordele driftsudgifter og -tilskud på basis- og programbevillinger skal driftsudgifter og -tilskud også fordeles på de 16 forskningsformål.

7. Indtægter

På skemaet for indtægter skal alle FoU-beløb, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

- 21. Salg af varer og tjenesteydelser
- 25. Kontrol- og tilsynsafgifter
- 29. Diverse driftsindtægter

Det vil være tilstrækkeligt at samle samtlige indtægter opført på en underkonto på den samme standardkonto. Den nedre grænse på 1 mio. kr. for opførelse af en FoU-bevilling er fastsat til *underkontoniveauet*, hvorfor det er *summen* af underkontoens indtægter der er afgørende for, hvorvidt bevillingen skal medtages eller ej.

Endvidere skal der på skemaet for indtægter skelnes mellem betalertype:

- statslig
- ikke-statslig

At en indtægt er af *betalertypen statslig* betyder, at indtægten hidrører fra en anden bevillingshaver, dvs. at indtægten figurerer som en udgift andetsteds på finanslovsforslaget.

Alle andre indtægter er af *betalertypen ikke-statslig*.

Foruden betalertype skal indtægterne også fordeles på de 16 forskningsformål.

Indtægtsdækket virksomhed har standardkonti til både driftsudgifter og indtægter, og FoU-aktiviteter under indtægtsdækket virksomhed skal derfor oplyses for både udgifter og indtægter.

8. Anlægsbevillinger

På skemaet for anlægsbevillinger skal alle FoU-beløb, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

- 31. Bygge og anlægsproduktion
- 32. Erhvervelse af anlæg m.v.
- 55. Investeringstilskud mv.

Desuden skal der på skemaet for anlægsbevillinger oplyses om hvordan FoU-bevillinger fordeles på de 16 forskningsformål.

Anlægsbevillinger til et givet formål optræder som en tidsbegrænset (stor) udgift, mens anvendelsen af kapitalgoderne over tiden kan ændre sig. Vurderingen af FoU-beløbet må selv sagt ske på det tidspunkt bevillingen gives og igen baseres på bevillingshavers intentioner med bevillingen.

9. Beskrivende tekst

Det enkelte ministeriums FoU-indsats beskrives i 1-3 siders tekst. Denne opdeles i korte afsnit med overskrifter svarende til finanslovens opdeling i hovedområder. Hvis forskningsaktiviteterne er samlet på et hovedområde, kan dette opdeles i flere aktivitetsområder.

Denne opdeling vil dels kunne sikre kontinuitet, og dels sikre at oplysningerne kan relateres direkte til finansloven. Det bedes bemærket, at tidsserietabellerne ikke skal indsendes, idet disse vil blive udarbejdet af Forskningsministeriet.

BILAG D - Dokumentation for beregninger med videre

Dokumentationen for beregningerne med videre i offentligt forskningsbudget har følgende struktur:

1. SAS-datasæt til Offentligt forskningsbudget
2. Ressortomlægninger
3. Sektor-variablen
4. Formåls-variablen
5. Afgrænsning af bevillinger uden for finansloven
6. PL-indeks

1. SAS-datasæt til Offentligt forskningsbudget

Der er leveret 10 datasæt fra Økonomistyrelsen, som dækker årene 1992-2000. Hvert datasæt består af mellem cirka 600 og 1100 observationer. Antallet af observationer er stigende over årene, idet gamle kontonumre i en række tilfælde forbliver i datasættet efter kontoændringer (dog med 0 kr. i FoU-bevilling). 2000-datasættet indeholder også oplysninger om BO-årene 2001-2003.

Datasættene består af 7 variable: kontonummer, formål, basis og program (se nedenfor) samt budgetoverslagene BO1, BO2 og BO3. Ud fra disse variable dannes en række nye variable til brug for den videre analyse.

Efter at have lagt datasættene ind i SAS og foretaget kontrol af data, dannes en række nye variable. Herefter er datasættene lagt sammen med henblik på at studere udviklingen i FoU-bevillingerne over tid. Variablene fremgår af tabel 1 neden for

D-Tabel 1.: Oversigt over variable til brug for analysen af Offentligt forskningsbudget

Variabel navn		Numerisk /karakter	Værdi
Kontonr.	Kontostreng for den pågældende konto ned til standardkonto-niveau	K	
Formål	FoU-bevillingens formål ud fra NORDFORSKS opdeling	N	10=Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri 20=Minedrift, Industri, håndværk, byg. & anlæg 30=Produktion og fordelingsenergi 40=Transport og telekomm. 50=Boligforh. og fysisk planlægn. 60=Forureningsbekæmpelse, naturbeskyttelse 70=Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse 80=Socialt forhold 90=Kultur, massemedier, fritid 100=Uddannelsesforhold 110=Arbejdsbetingelser 120=Økon. planlægning, off. forvaltning 130=Udforskning og udnyttelse af jorden 140=Almen videnskabelig udvikling i alt 141=Naturvidenskab 142=Teknisk videnskab 143=Lægevidenskab 144=Jordbrugs- og veterinærvidenskab 145=Samfundsvidenskab 146=Humanistisk videnskab 147=FoU, som ikke kan fordeles 150=Rumforskning 160=Forsvar
Basis	FoU opgivet som basisbevillinger	N	
Program	FoU opgivet som programbevillinger	N	
Basis og program i alt	Basis + program	N	
Art	FoU-bevillinger fordelt på standardkonti	N	1=Drift 2=Tilskud 3=Drift+tilskud 4=Anlæg 5=Udgift i alt 6=Indtægt
Ressort	Udgifter fordelt på ministerområde	N	6=Udenrigsministeriet 8=Økonomiministeriet 11=Justitsministeriet 12=Forsvarsministeriet 14=By- og Boligministeriet 16=Sundhedsministeriet 17=Arbejdsministeriet 19=Forskningsministeriet 20=Undervisningsministeriet 21=Kulturministeriet 23=Miljø- og Energiministeriet 24=Fødevareministeriet 26=Erhvervsministeriet 28=Trafikministeriet
Standardkonto	Standardkonto	N	Værdier for standardkontiene, jf. statens kontoplan
Underkonto	Underkonto	N	Værdier for underkonti, jf. statens kontoplan
Sektor	FoU-bevillinger fordelt på sektor		1=Sektorforskningsinstitution 2=Universiteter med videre 3=Anden forskningsudførende institution 4=Forskningsråd 5=Andre større tilskudspuljer med videre 6=Internationale aktiviteter 7=Andet
År	Finansår/BO-år		92-2003

2. Ressortomlægninger

Der er i årenes løb sket en række ressortomlægninger. Disse ressortomlægninger er i Offentligt forskningsbudget blevet indregnet med tilbagevirkende kraft. Fra 1999 til 2000 er der ikke sket

ressortomlægninger og tallene er derfor ikke rettet tilbage siden 1999, kun omregningen til faste 2000 priser ændrer tallene fra de tidligere år ellers er det kun 2000 tallene som er nye. Ressortomlægningerne fremgår af nedenstående tabel:

D-Tabel 2.: Ressortomlægninger:

Institution/ressort	Fra	Til	Kontonr.
Levnedsmiddelstyrelsen	Sundhedsministeriet	Ministeriet for Fødevarer...	1991-1997: 16.24.01 1998-1999: 24.32.06
Forskningscenter Risø	Energiministeriet	Forskningsministeriet	1991-1993: 29.21.01 1994-1999: 19.31.01
	Energiministeriet	Miljø- og Energiministeriet	1991-1994: 29 1995-1999: 23
	Miljøministeriet	Miljø- og Energiministeriet	1991-1994: 23 1995-1999: 23
	Fiskeriministeriet	Ministeriet for Fødevarer...	1991-1994: 25 1995-1999: 24
	Landbrugsministeriet	Ministeriet for Fødevarer...	1991-1994: 24 1995-1999: 24
Særlige forsknings programmer (fælles)	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	1991-1993: 20.71 1994-1999: under § 19
Forskningsprogrammer og projekter	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	1991-1993: 20.72 1994-1999: under § 19
Internationalt Forsknings samarbejde	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	1991-1993: 20.73 1994-1999: under § 19
Særlige forskningsinstitutter	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	Dog ikke: Psykiatrisk grundforskning: 20.74.21 og 20.74.23. Resten under § 19
Stipendier til Forskeruddannelse	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	1991-1997: 20.13.12.10.52 1998: 20.61.05 1999: under § 19
Videregående uddannelser	Undervisningsministeriet	Forskningsministeriet	1991-1998: 20.61.00 til og med 20.67.02 1999: under § 19
Odense Universitetsbibliotek	Kulturministeriet	Forskningsministeriet	1991-1998: 21.31.19 1999: under § 19

3. Sektorvariablen

Som det fremgår af tabel 1 er der i Offentligt forskningsbudget brugt en variabel, der hedder sektor. Denne antager værdierne 1-7 efter hvilken modtagende hovedsektor, der er tale om: sektorforskningsinstitutioner, universiteter med videre, andre forskningsinstitutioner, forskningsrådene, andre større tilskudspuljer og internationale aktiviteter. Disse er beskrevet i det følgende:

Sektorforskningsinstitutioner:

Samtlige sektorforskningsinstitutioner under sektorforskningens direktørkollegium. Tabel 5 viser en samlet oversigt over danske sektorforskningsinstitutioner i perioden 1992-2000.

Universiteter med videre:

Universiteter med videre omfatter bevillinger til samtlige Universitetslovsinstitutioner, andre højere læreanstalter samt bevillinger til ph.d.-uddannelsen.

Andre forskningsinstitutioner:

Forskningsudførende institutioner, der ikke er omfattet af sektorforskningsloven. Eksempelvis biblioteker, arkiver samt museer med videre.

Forskningsrådene.:

Sum af hovedområde § 19.41. Statens Forskningsråd samt 19.17. Nye forskningsprogrammer.

Andre større tilskudspuljer:

Tilskudsbevillinger (dog ikke 51. tilskud til udland) udover bevillinger under forskningsrådene som defineret oven for.

Internationale organisationer:

Tilskudsbevillinger under standardkonto 51. tilskud til udland samt sum af hovedområde: § 19.15: Internationalt forsknings samarbejde, samt § 24.33.02.20.54. Forskellige nationale og internationale forskningsaktiviteter, § 26.34.01.10.53. EUREKA og § 6.33.04.11.54. Forskningsvirksomhed.

Andet:

Alle andre drifts- tilskuds- og anlægskonti på Offentligt Forskningsbudget 2000.

4. Formålsvariablen

I Offentligt forskningsbudget arbejdes der også med en variabel, der hedder formål. Denne er defineret i tabel 1 (se også bilag C afsnit 5). Da det har været relevant at sammenligne forskningsmidlerne fordelt på formål mellem en række forskellige lande, har vi også arbejdet med en yderligere kategorisering af variabelen formål - denne kategorisering er sket på baggrund af Eurostats NABS-kategorier. Se tabel 3.

D-Tabel 3.: Oversigt over NABS-kategorier

NABS-kategorier	Nordforsk kategorier
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren	13. Udforskning og udnyttelse af jorden
Infrastruktur og fysisk planlægning	04. Transport og telekommunikation 05. Boligforhold og fysisk planlægning
Miljøforurening (bekæmpelse og forebyggelse)	06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse
Beskyttelse og fremme af den menneskelige sundhed	07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse
Produktion, distribution, rationel energianvendelse	03. Produktion og fordeling af energi
Landbrugets produktivitet og teknologi	01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri
Industriel produktivitet og teknologi	02. Industri, håndværk & bygge og anlæg
Samfundsforhold (strukturer og relationer)	08. Sociale forhold 09. Kultur, massemedier og fritid 10. Uddannelsesforhold 11. Arbejdsbetingelser 12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning
Udforskning og udnyttelse af rummet	15. Rumforskning
Forskning over universiteternes alm. budgetter	14. Almen videnskabelig udvikling (Hoved afsnit § 20.08)
Ikke-måltrettet forskning	14. Almen videnskabelig udvikling
Ikke-opdelt forskning	Ingen
Forsvar	16. Forsvar

5 Bevillinger uden for finansloven

I det følgende gennemgås, udregningen af de enkelte poster for bevillinger uden for finansloven.

Internationale forskningsbevillinger

5.1 EU's rammeprogrammer

Tallet dækker over danske aktiviteter indenfor EU's 4-årige rammeprogrammer (5. er startet fra 1999). Det samlede budgettal fradrages en andel, som går til administration og faste Joint Research Committees. Herefter udregnes den danske andel, idet det vides, at bevillinger til danske deltagere traditionelt og meget stabilt ligger på 3% af EU's forskningsbudget.

EU-bevillingen beregnes således:

(1) $\text{Midler} = (\text{Budget} \times (1 - \text{Overhead}) \times \text{Andel}) \times \text{Kurs}$

(2) $603,45 \text{MDKK} = (3.600 \text{MEURO} \times (1 - 25\%) \times 3\%) \times 7,45 \text{DKK/EURO}$

hvor:

Midler:

Det danske tal for forskningsbevilling i EU-sammenhæng.

Budget:

EU's forskningsbudget, som findes i publikationen Den Europæiske Unions Indsats inden for Forskning og Udvikling, Årsrapport 1999, tabel 10, side 87.

Overhead:

Der fratrækkes et overhead på 25%, som går til administration og faste Joint Research Committees. Tallet er estimeret af Forskningsministeriet.

Andel:

3% er den danske andel af budgettet. Estimeret af Forskningsministeriet.

Kurs:

Den aktuelle DKK/EURO kurs.

For de tidligere år har beregningerne være foretaget på baggrund af:

	1997	1998	1999	2000
EU's forskningsbudget (MEURO)			3450,0	3600,0
Overhead (%)			25%	25%
Andel (%)			3%	3%
Kurs (DKK/EURO)			7,45	7,45
Midler (DKK)			576,8	603,5

5.2 Nordisk Ministerråd (NMR)

Dette indeholder danske aktiviteter indenfor Nordisk Industrifond, Nordisk Forskeruddannelsesakademi, diverse institutioner under NMR og tidsbegrænsede programmer, og det antages at den danske andel af NMR's forskningsbudget svarer til det danske bidrag til det samlede budget. Det forventede beløb beregnes således som Danmarks forholdsmæssige andel af forskningsbudgettet, således:

$$(3) \text{ Midler} = \text{Forskningsbudget} \times \frac{\text{Danmarks bidrag}}{\text{Samlet budget}}$$

$$(4) 61,5\text{MKR} = 246 \text{MDKK} \times 25\%$$

hvor:

Midler:

Den andel af Nordisk Ministerråds forskningsaktiviteter, der vedrører Danmark.

Forskningsbudget:

NMR's forskningsbudgettet for det indeværende år. Dette kendes ikke præcist, og man må således holde sig til overslag foretaget af NMR.

Danmarks bidrag:

Den danske andel af NMR's budget, jf. finanslovsbevillingerne (konto 06.21.01.10.51).

Samlet budget:

NMR's samlede budget for år 2000. Dette tal er ikke fundet i officielle kilder. Men, brøken »Danmarks bidrag/Samlet bidrag« svarer til den i NMR-sammenhæng anvendte fordelingsnøgle, som er på 25% for år 2000, jf. NMR.

For de tidligere år har beregningerne være foretaget på baggrund af:

	1997	1998	1999	2000
NMR's samlede budget	702,6		714,0	672,4
DK's andel på FL	160,0		164,0	168,1
DK's andel af NMR's samlede budget	23%		23%	25%
NMR's forskningsbudget	218,0		186,2	246,0
DK's andel af NMR's forskningsbudget	49,6	43,0	42,8	61,5

Indenlandske bevillinger

5.3 Danmarks Grundforskningsfond

Tallene findes i fondens årsregnskab, hvor der også opgives 'Forventet Udbetaling' (Noter til årsregnskabet, s.45). Tallet for forventede udbetalinger er i år 2000: 264.490 kr. Bemærkninger: Korrigeres bagud med regnskabstal, da fondens sum til udbetaling i et givent år er afhængig af udbetalingerne året før.

5.4 Vækstfonden

For VækstFonden tages udgangspunkt i låneudbetalingerne til FoU-formål. I perioden 1992-

1999 anvendes realiserede tal, dvs. regnskabstal, mens der for år 2000 i sagens natur bliver tale om et budget-tal. Regnskabstallene er fremkommet ved at fratække en gennemsnitlig ikke-udnyttelsesgrad på 10% fra den realiserede FoU-bevilling. Normalt opgør Grundforskningsfonden ikke tal for 1992, men lægger dem til tallet for 1993. Vi har valgt at holde tallene adskilt.

Regnskabstallene ser du som følger:

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Fu og Gfu, bevillinger	12.998.400	261.354.000	201.201.799	253.399.456	277.684.847	175.762.579	206.953.223	431.887.069
	12.998.400	7.889.500	3.717.000	10.720.453	37.409.126	56.185.910	4.623.500	431.887.069
	12.998.400	269.243.500	204.918.799	264.119.909	315.093.973	231.948.489	211.576.723	431.887.070
Fu og Gu, udnyttede	11.698.560	242.319.150	184.426.919	237.707.918	283.584.576	208.753.640	190.419.051	388.698.363

For år 2000 bliver beregningen foretaget på følgende måde:

(5) FoU-udlån = Samlede udlån X FoU-andel X Udnyttelsesgrad

(6) $265.5 = 347 \times 85\% \times 90\%$

hvor:

FoU-udlån:

Angiver lån fra VækstFonden til FoU-formål.

Samlede udlån:

VækstFondens samlede udlånsbevillinger.

FoU-andel:

Da VækstFonden også foretager udlån til andre formål end FoU, indregnes den andel der relaterer til FoU gennem en FoU-andel af lånebevillingerne. Denne er estimeret af VækstFonden til 85%.

Udnyttelsesgrad:

Da det ikke er alle bevilgede lån som modtagerne rent faktisk udnytter, må der korrigeres herfor med indregning af en udnyttelsesgrad. Denne er estimeret til 90%.

5.5 Kommunale og Amtskommunale midler

Da oplysninger om de kommunale og amtskommunale midler ikke foreligger på budgetbasis, foretages en approksimation. Ud fra tidligere års forskningsmidler som andel af tidligere års samlede budgetter findes en FoU-andel, som så overføres til det samlede

budget. Oplysninger om kommunale og amtskommunale midler til FoU er senest tilgængelig i *Forskning og udvikling i den offentlige sektor og Erhvervslivets forsknings- og udviklingsarbejde*, begge 1995 (1997-statistikken udgivet af AFSK er mangelfuld på dette punkt).

Midlerne beregnes således ved:

$$(7) \text{ Midler} = \text{Nettodriftsudgifter}_{2000} \times \frac{(\text{FoUoffentligt}_{1995} + \text{FoU erhverv}_{1995})}{\text{Nettodriftsudgifter}_{1995}}$$

hvor $\text{Nettodriftsudgifter}_t = \text{Driftsudgifter}_t - \text{Driftsindtægter}_t - \text{Refusioner}_t$

$$(8) 812,8\text{MDKK} = 219982,0\text{MDKK} \times \frac{612,0\text{MDKK} + 14,0\text{MDKK}}{171867,0}$$

hvor $\text{Nettodriftsudgifter}_{2000} = 320087 - 70952 - 29153 = 219982$

Midler:

De kommunale og amtskommunale midler til FoU.

Nettodriftsudgifter:

Nettodriftsbudgettet er beregnet som de samlede driftsudgifter, excl. indtægter og refusioner. Kilden er den Kommunale Budgetoversigt, december 1999, bilag 2-5. Bemærk, af tidligere års budgettal løbende opdateres, så man ikke altid kan »regne bagud« (der opstår små afvigelser).

FoU offentligt:

De kommunale og amtskommunale bevillinger til offentlig forskning. Kilde: *Forsknings og Udvikling i den Offentlige Sektor 1995*, s. 46 (alle sektorer).

FoU erhverv:

De kommunale og amtskommunale bevillinger til erhvervslivets forskning. Kilde: *Erhvervslivets Forsknings- og Udviklingsarbejde 1995*, s. 67.

For de tidligere år har beregningerne være foretaget på baggrund af:

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
FoU-offentligt	621,0					
FoU-erhverv	14,0		13,6			
Nettodriftsudgifter	171867,0	180856,0	188899,0	200686,0	211175,0	219982,0
FoU-andel	0,369%	0,369%	0,369%	0,369%	0,369%	0,369%
Forventet FoU-bevilling		668,2	697,9	741,5	780,2	812,8

6 PL-indeks

De anvendte PL-indeks for 1991 til 1999 er hentet fra budgethåndbogen, og PL-indekset for år 2000 er hentet fra Finansministeriets hjemmeside under Økonomi-Administrativ Vejledning og i afsnittet Pris- og lønforudsætninger.

D-Tabel 4. Anvendte PL-indeks og omregning til 2000-priser

År	PL-indeks	Akkumuleret
1991	1,025	1.246347
1992	1,020	1.215948
1993	1,022	1.192106
1994	1,018	1.166444
1995	1,027	1.145819
1996	1,024	1.115695
1997	1,030	1.089546
1998	1,029	1.057812
1999	1,028	1.028
2000	1	1

D-Table 5. Danske sektorforskningsinstitutioner i perioden 1992-2000, HovedKontonummer.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Analyseinstituttet for Forskning	-	-	-	-	-	19.35.35	19.35.35	19.55.35	19.55.35
Arbejdsmiljøinstituttet	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02	17.21.02
Bornholms Forskningscenter	-	-	19.35.17	19.35.17	19.35.17.10	19.35.17.10	19.35.17.10	19.55.40.10	19.55.40.10
Center for Freds- og Konfliktforskning	20.74.55	20.74.55	19.35.15	19.35.15	19.35.15	19.35.15	19.35.15	19.55.15	19.55.15
Center for Sprogteknologi	-	-	-	-	19.35.09	19.35.09	19.35.09	19.55.09	19.55.09
Center for Udviklingsforskning	06.31.05	06.31.05	06.31.05	06.31.05	06.31.05	-	-	-	06.33.04.12
Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelse	25.31.01	25.31.01	25.31.01.20	-	-	-	-	-	-
Danmarks Fiskeriundersøgelse	-	-	-	-	24.38.10	24.38.10	24.38.10	24.38.10	24.38.10
Danmarks Jordbrugsforskning	-	-	-	-	-	24.33.03	24.33.03	24.33.03	24.33.03
Danmarks Miljøundersøgelse	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01	23.31.01
Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01	23.61.01
Danmarks Pædagogiske Institut	20.67.36	20.67.36	20.67.36	20.67.36	20.67.36	20.67.36	20.67.36	20.67.36	-
Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01	16.33.01
Dansk Rumforskningsinstitut	20.74.02	20.74.02	19.35.01	19.35.01	19.35.01	19.35.01	19.35.01	19.55.01	19.55.01
Fiskeriministeriet Forsøgslaboratorium	25.31.21	25.31.21	25.31.01.30	-	-	-	-	-	-
Forskningscenteret RISØ	29.21.01	29.21.01	19.31.01	19.31.01	19.31.01	19.31.01	19.31.01	19.51.01	19.51.01
Forskningscenteret for Skov og Landskab	24.33.11	24.33.11	24.33.11	23.41.01	23.41.01	23.41.01	23.41.01	23.41.01	23.41.01
Forsvarets Forskningstjeneste	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01	12.25.01
Grønlands Geologiske Undersøgelse	29.41.11	29.41.11	29.41.11	23.81.10	-	-	-	-	-
Grønlands Miljøundersøgelse	29.41.21	29.41.21	29.41.21	23.81.11	-	-	-	-	-
Institut for Ferskvandsfiskeri	25.31.31	25.31.31	25.31.01.40	-	-	-	-	-	-
John F. Kennedy Instituttet	-	-	15.64.31	15.64.31	15.64.31	15.64.31	15.64.31	15.64.31	-
Kort- og Matrikelstyrelsen	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01	14.61.01
Levnedsmiddelstyrelsen	16.24.01	16.24.01	16.24.01	16.24.01	16.24.01	16.24.01	-	-	-
Socialforskningsinstituttet	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01	15.13.01
Statens Byggeforskningsinstitut	14.41.21	14.41.21	14.41.21	14.41.21	14.41.21	14.41.21	14.41.21	14.81.01	14.81.01
Statens Husdyrbrygsforsøg	24.33.05	24.33.05	24.33.05	24.33.05	24.33.05	24.33.05	-	-	-
Statens Jordbrugs- og Fiskerøkonomisk Institut	-	-	-	24.33.13	24.33.13	24.33.13	24.33.13	24.33.13	24.33.13
Statens Jordbrugstekniske Forsøg	24.33.09	24.33.09	24.33.09	24.33.09	-	-	-	-	-
Statens Jordbrugsøkonomiske Institut	24.33.13	24.33.13	24.33.13	24.33.13	-	-	-	-	-
Statens Planteavlsvforsøg	24.33.03	24.33.03	24.33.03	24.33.03	24.33.03	-	-	-	-
Statens Serum Institut	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01	16.35.01
Statens Skadedyrlaboratorium	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15	24.33.15
Statens Veterinære Institut for Virusforskning	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21	24.32.21
Statens Veterinære Serumlaboratorium	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25	24.32.25
Veterinær- og Fødevarerdirektoratet	-	-	-	-	24.32.01	24.32.01	24.32.01	24.32.01	24.32.01